1883 TIZENHETEDIK ÉVFOLYAM. 29. SZAM. BUDAPEST, KEDD, JANUÁR 30.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV. HIMZŐ-UTCZA 1. SZ.
KÉZIRATOKAT VISSZA NEM KÜLDÜNK.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.

ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egy egész evre 20 frt | Egy negyedevre 5 frt
Egy fel evre .. 10 frt | Egy hora 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 8 frt 30 kr.
Franczia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz-, Románia és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedevre 9 frt 20 kr.
Egy szám 6 krajczár.

EGYETÉRTÉS.

KIADÓ-HIVATAL:
BUDAPEST, IV. HIMZŐ-UTCZA 1. SZ.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL
Hirdetéseket felvesz a külföldön:
Bécsben: Oppelik A., I. Stubenbastei Nr. 2.
Mosse Rudolf, I. Seilerstätte Nr. 2.
Haasenstein és Vogler, I. Wallfischgasse 10.
Daube G. L. és Társa, I. Wollzeile Nr. 12.
Stern Moritz, I. Wollzeile Nr. 22.
Dukes Miksa, I. Riemergasse Nr. 12.
Herndl Alajos, I. Wollzeile Nr. 25.
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és Társa.
Párisban: R. Mosse, 40, r. Notre-Dame-d.-Vict^e.
Agence Havas (place de la Bourse).

Oroszország barátsága.

A köd, mely Oroszország és Ausztria-Magyarország egymáshoz való viszonyára borult, kezd foszladozni, s mind több és több részlet lesz láthatóvá. Ma már ezen alkudozások tárgya is nyilvánosságra hozatott, melyek most Bécsben a Giers ott mulatása alkalmából folytak. Konkrét alakot öltött fel az orosz barátság, s szembe állithatjuk egyrészt azt, a mit követel, másrészt pedig azt, a mit ennek fejében nyujt.

Első az engedmények során azon támogatás, melyre magát Oroszország az Alduna kérdéseire vonatkozólag kötelezi. S csak is ennek lehet valami reális jelentősége. Ausztria-Magyarországnak érdekei valóban megvannak támadva a nemzetközi Dunabizottság eljárásának olynemü szabályozása által, minőt az aldunai érdekelt tartományok proponálnak, és a minőhöz nevezetesen Oláhország ragaszkodik. Oláhország e tekintetben egészen félreértette feladatát és érdekeit is. Kitette magát oly értelemben Ausztria-Magyarország ellen, a hogy az neki talán valamelyes tekintetben előnyére válhat futólag, de a mi természetszerüleg oly politikába sodorja vele szemben Ausztria-Magyarországot, mely egyátalában nem lehet érdekében Romániának. Ausztria-Magyarország nem engedheti meg, hogy azon bizottságban, mely az Alsó-Duna hajózását szabályozza, neki mindig kisebbsége legyen, s szava ne érvényesülhessen, noha pedig minden államok között legjobban van ott érdekelve. Maga a Barrère-féle közvetitő javaslat tudvalevőleg bizonyos megszoritásokat tartalmaz Ausztria-Magyarország számára, ugy hogy ha az engedményekben még ezen is tul akar menni, s kevesebbel beérni, mint a mi ebben van proponálva: azt már csak reputácziójának, mondhatnánk becsületének engagirozásával tehetné. És mégis az utolsó időben kétes volt, ha vajjon magát a Barrère-féle javaslatot keresztül lehet-e vinni. A monarchia tekintélye oly igen alászállott egyrészt az aldunai apró fejedelemségek szemében, de másrészt egész Európa szemében is, hogy most valóságos engedménynek (melyért viszontengedmény jár) kell tekintenie Oroszországnak ajánlkozását, hogy magát ezen Barrère-féle javaslat keresztülvitelére közbe veti.

Állitólag a barátságnak egy más bizonyitékát is felajánlotta Bécsben való időzése alkalmából Giers. Ez abban áll, hogy megigérte, miszerint Oroszország sem Montenegró, sem pedig Szerbia felől izgató emisszáriusokat a monarchiába beküldeni nem fog, a bujtogatást sem pénzzel, sem erkölcsileg támogatni nem fogja, s azon kétes játéknak, mely Bosznia és Herczegovina felől üzetett, elejét veszi. Tudja mindenki, hogy bár mint álljanak is a dolgok «hivatalosan», tényleg ugy állanak, hogy Oroszország e tekintetben beválthatja szavát, ha akarja. Részéről egy intés elegendő, s mind Montenegró, mind Szerbia felől mindeu izgatás megszünik. Csakhogy «hivatalosan» eddig sem állott Oroszország összeköttetésben ezekkel az izgatásokkal, s félő, hogy ezentul is csak ennyiben tesz eleget feladatának. A mi tul van azon, azt nem lehet ellenőrizni.

S hiába a barátság emlegetése, megujitása, ünnepélyes fogadkozások, Oroszország ép oly kétszinü eljárást követhet irántunk oda lent ezután is, mint a minőt követett eddig is. Az tehát, a mit e tekintetben kap a monarchia, csak igéret, s nem lehet annak betartására szoritani az igérőt, ha mala fides van eljárásában.

S ezen igéretért nem kiván Oroszország semmi más ellenszolgálatot, mint Ruméliának Bulgáriához való csatolását. Semmi mást, mint a san-stefánói béke megállapodásainak végrehajtását, a melyek elé egyszer már vetot kiáltott Európa. Vagyis az orosz hatalomnak végleges megszilárdulását a Balkán félszigeten. Bulgária semmi más ez idő szerint, mint Oroszországnak egy provincziája, a mely a jobb forma kedvéért afféle konstituczióval is bir, a minővel Finnország, de a melynek fejedelme jobban függ Szt.-Pétervártól, mint valamelyik meghóditott ázsiai tartománynak a parancsnokló tábornoka. Legujabban a kapcsolat oly szorosra füzetett, hogy a bulgár hadseregben nem is érhet el tiszti rangot senki, a ki az orosz hadseregben nem szolgált legalább két esztendeig. Rumélia, a mely eddig ugy a hogy fenn tudta tartani önállóságát az orosz befolyással szemben, a mely csak is Konstantinápolyon keresztül, s mindenféle diplomácziai cselszövények által jelentkezett, egészen az orosz befolyásnak lesz kiszolgáltatva, s az orosz hatalmi tulsulyt fogja növelni, a mint Bulgáriához csatoltatik.

Ausztria-Magyarország diplomatái ugy látszik el vannak készülve még ezen engedményt is megtenni, csakhogy háboritatlan birtokában maradhassanak Boszniának és Herczegovinának. S nem veszik észre, hogy magának e két tartomány birtokolhatásának is csupán ellenségeit növelik, s magát e birtokolhatást teszik koczkára a jövőben, midőn a jelenben az orosz hatalomnak tesznek engedményeket.

Nincs benne semmi kétség, hogy hivatalos és félhivatalos oldalról sietni fognak dementálni mindazon részleteket, melyek a Giers és Kálnoky alkudozását illetőleg napfényre jutottak. De nem fogják tagadhatni, hogy mind eme részletek nagyon magukon hordják a valószinüség bélyegét, s bizonyos tekintetben kifolyásai annak a politikának, melyet Ausztria-Magyarország legutóbb követett. S legjobb esetben is nem fogják tagadhatni, hogy az orosz külügyminiszter szorosabbra füzte Bécsben időzése alatt azon baráti köteléket, melyek a két monarchia politikáját eddig is egybekötötték. Hisz ennyit bevallották már akkor, mielőtt még Giers Bécsbe érkezett, s ennyi következik már azon fogadtatásokból is, melyekben őt az osztrák fővárosban részesitették. S ennyit tudnunk nekünk is elég, hogy komoly aggodalmaink legyenek a végfejlemények felől, midőn látnunk kell, mikép halad karöltve monarchiánk avval az állammal, mely természetes ellenségünk, s az is marad mindig, mert a dolgok természetes rendje hozza magával igy.

ORSZÁGGYÜLÉS.

I.

A vita mécséből még nem égett ki Apponyi olajcseppje. *Prónay* Dezső báró és *Herman* Ottó foglalkoztak ma vele. Prónay Dezső báró analysálta azt a receptet, melyet Helfi Apponyi müködéséről készitett. Prónay Dezső a kamatmaximumot pártolta. A ház ugyanis az uzsoratörvényjavaslat fölött folyó vitában még mindig az első szakasznál időzik, a melyben tudvalevőleg az uzsora vétségének definiálásáról van szó. Az egész ülésen át ezt vitatta ma a ház s még holnap is ezzel fog foglalkozni, mert a zárbeszédekre ma már nem kerülhetett a sor. A kérdés kétségtelenül nem könnyü, a fenálló modern intézmények keretébe az azokkal összhangzásban nem lévő uzsoravétségnek beillesztése sok nehézséggel jár, ha a törvényhozás nem egyszerüen szemet kápráztatni, hanem komoly munkát akar végezni, ha nem csupán a törvénytár gazdagitására, hanem a gyakorlati élet számára óhajt törvényt alkotni. A kormánynak s a kormánypárti szónokoknak nyilatkozatai után itélve a többség el fogja ejteni az igazságügyi bizottság szövegezését, el fogja vetni amaz inditványokat, melyek az uzsora vétségének fogalommeghatározásába a kamatmaximum bevételét kivánják, s el fogja fogadni báró Kemény Jánosnak azt a módositását, mely a «körülményekhez képest aránytalanul magas kamat mellett adott *pénz* kölcsönről» szól. *Teleszky* István is ezt a módositást pártolta. A beadott módositványokat Teleszky főleg jogi szempontból azoknak az igazságügyi bizottság javaslatához és egymáshoz való viszonyukat tekintve birálta, *Győry* Elek alapos szép beszédben a kamatmaximum mellett érvelt. *Gáll* József az igazságügyi bizottság javaslatát védelmezte, ellenezve Kemény János módositványának elfogadását. *Szilágyi* Dezső hosszu beszédben *Komjáthy* és *Apponyi* határozati javaslatainak kritizálásával foglalkozott, a kamatmaximum megállapitásának eszméjét elvetve. Hogy a ház mennyire megunta már a vita hosszadalmasságát, eléggé tanusitja az, hogy Szilágyit oly csekély figyelemmel, mint ma, soha se hallgatták. Az ülés végén *Tisza* és *Szilágyi* Dezső egymás ellen személyes kérdésben polemizáltak.

II.

A képviselőház ülése január 29-én.

Elnök: Péchy Tamás. *Jegyzők:* Baross Gábor, Rakovszky István, Duka Ferencz.

A kormány részéről jelen vannak: Tisza Kálmán, Szapáry Gyula gr., Széchényi Pál gr., Kemény Gábor b., Trefort Agoston, Pauler Tivadar, Ráday Gedeon gr.

Elnök: Bemutatja Arad sz. kir. város feliratát, melyben a vidéki városok területén emelendő uj épületek adómentességének husz évre leendő meghosszabitása iránt esedezik. A kérvényi bizottságnak adatik ki.

Következik a napirend: **az uzsoráról és káros hitelüzletekről** szóló törvényjavaslat részletes tárgyalásának folytatása.

Prónay Dezső báró: Igen természetes, hogy e vitában a szoczialismus kérdése felmerült, mert a hitel kérdése szoros összefüggésbe áll ezzel. Apponyi emlitette a multkor, hogy a demokratia ma már nem törekvés, hanem tény. Szóló ezt igy formulázná: A demokratia diadala a rendi alkotmány, a rendi társadalom s a rendi szerkezett felett teljes. A miből azonban nem következik, hogy maga a demokratia nem jutott volna ismét más uralom alá, hogy uralma nem volna ismét más elemek által veszélyeztetve. A modern társadalomnak uralkodó eleme kettő és minden uralom e két elem szövetségéből ered, e két elem szövetségén alapul. E két uralkodó elem: az ingó töke a maga tömegében s a militarismus. Egyik a másik által van feltételezve, s ez uralja a modern társadalmat, az államot. A mai militárismus az óriási állandó hadseregek fentartása, a hitelforrások igénybevételét teszi szükségessé az állam részéről és természetesen azok, a kik ezen hitelforrások kulcsát tartják kezeikben, ezt saját céljaikra felhasználják. Viszont az államhatalom öntudatosan eljáró közegei oly annyira kedveznek mindenben ezen elemnek, mely létezhetésükre megteremti a föltételeket, hogy a modern törvényhozás, ámbár alakilag teljesen a demokraczia formáját öltötte magára és a kiváltságot nem szereti, mégis tulajdonképen kiváltságokat teremt és tart fen a tőke számára. Szóló aztán érdekes párhuzamot von a modern kiváltságok és a rendi társadalomban fenállott kiváltságok között. A rendi társadalom leglényegesebb kiváltsága volt az adómentesség, ma, habár formailag ki van mondva az általános közteherviselés, a tőke mégis kisiklik az állam kezei közül. Meglehető hasonlatosságot lát szóló a modern parlament és részvénytársaság között: itt áll egy igazgató, az a dolog lelke, az vezet, kormányoz, intéz, parancsol, mellette van az igazgatótanács, az kikerül, hogy ugy mondja, a dii minorum gentium soraiból, van még némi teendője, de nem sok, azután van a részvényesek közgyülése, a melyen van egy kis zaj, lármáznak, zsibongnak, de a melyen a többség elfogadja, a mit az igazgató proponál, megdicséri öt, köszönetet szavaz neki, és minden rendén van: mintha csak a mi parlamentünket látná a t. miniszterelnökkel, Tisza Kálmánnal élén. (Derültség szélső balfelől.) Mondják, hogy anachronismus nálunk szocziálismusról beszélni. Szóló azt hiszi, hogy az ily rokon dolgoknak különféle országokban különféle nevük van. A mi Nyugot-Európa némely államaiban szoczialismusnak neveztetik, annak nálunk más a neve, és pedig nálunk jelenleg antisemitizmus; és antisemitismus azért, mert nálunk egy bajjal több sorakozik azokhoz, melyek Nyugot-Európában fennállanak, az t. i. hogy nálunk az uralkodó elemek a nemzet terhétől idegen elemeket képeznek. Idegen a közös hadsereg és ma még idegen a másik uralkodó elem is: a tőkepénzesek nagy többsége. Szóló aztán igy folytatja beszédét: Felhozatott itt Helfi által, hogy a fennálló bajok orvoslására Apponyi gróf egy igen sajátságos receptet talált fel, a mely áll egy csepp szoczialisztikus olajból, egy kis kékvérből és igen sok szentelt vizből. Engedje meg a t. ház, hogy ezt a receptet kissé analizáljam. (Halljuk! Halljuk!) A mi a szoczialisztikus olajat illeti, hát arra én egyszerüen azt mondom, hogy a szoczializmus méreg. Én aleopatha vagyok, hanem azt tartom, hogy az aleopathia a homoeopathiától igen sokat tanult, annak igen sokat köszön, azt t. i., hogy ha a gyógyitásra nem alkalmazható is a «similia similibus», nagy jelentősége van ez elvnek ott, a hol a bajok megelőzéséről van szó. Ha én azt mondom, hogy a szoczializmus méreg, abból nem következik az, hogy ha az egészséges organizmust megakarjuk védeni, ezen méreg behatása ellen nem-e kell ezen méregből egy cseppet beleoltani, épen ugy a mint egy csepp himlőt oltunk az emberi organizmusba, hogy azt a himlőragály ellen megvédjük. Én igy variálom a hasonlatot, remélem, hogy Apponyi t. barátom nem veszi rossz néven hasonlatának ilyen plagizálását. A mi a kékvért illeti, itt Herman Ottó t. barátomhoz intézek egy kérdést, hogy ő adjon választ: létezik-é egyáltalában a kékvér? Remélem, a választ a tudomány legujabb vivmányai alapján Darwin theoriájából kifejtve fogja megadni. (Derültség.) A mi a szentelt vizet illeti, arra nézve csak annyit mondok, hogy én lutheránus vagyok, hogy tehát velem szemben azt a vádat, mintha receptembe én is azt akarnám vegyiteni, He fi képviselő társam nem emelheti. A mi még azon rendi alkotmányból hazánkban fenn áll, azt nagyban és egészben ne igen bolygassuk. Ne feledjük t. i. azt az egyet, hogy hazánk önállóságát mindenkor csak a történeti jog alapján tudta csak fenntartani, és kivivni, hogy mindenkor a történeti jog alapján állva volt egyedül képes e téren sikert elérni. Ne ingassuk meg a magyarnak kegyeletét történeti multja iránt, ne ingassuk meg a históriai érzéket, a melyben sarkal nagy részben az, hogy ez az állam magyarokból áll, hogy magyar jellege megóvatott és fentartható lesz jövőre is. Szóló szerint a kamatmaximumotbe kell iktatni a törvénybe. Pártolja Komjáthy inditványát, (Helyeslés a szélső baloldalon) megjegyezvén, hogy mivel azt nem látja ellentétben állónak Apponyi inditványával, ha a kérdés ugy fog feltétetni, hogy Komjáthy inditványa után szavazás alá kerül Apponyié, elfogadja ez utóbbit is. (Élénk helyeslés a szélső baloldalon és a baloldalon.)

Teleszky István határozottan ellene ven a kamatmaximumnak. A kamatmaximum alapelvére fektetett uzsora-törvény sulyos csapás lenne az országra. Helfinek megjegyzi, hogy módositása nem fogadható el, mert ellentétben áll a javaslat szerkezetével, a 4-ik §-al. Szóló alaposnak ismeri el amaz aggályokat, a melyek az igazságügyi bizottság szövegezése ellen felhozattak a részben, hogy a hitelezés tág kifejezése alatt, ha az meg nem szorittatik és szabatosabban körül nem iratik, a forgalomnak általában gátot fog vetni és még a hitelben történt eladások is, melyek tulajdonképeni valódi hitelbeli eladások, és nem az uzsora elpalástolására czélzó hitelbeli eladások, azok is meg fognak támadtathatni, ha az eladott tárgy értékeivel a kötelezett vétel előtti ár arányban nem áll. Ez gyakorlati szempontból oly aggály, a melyet figyelmen kivül hagyni nem lehet. Nem gondolná szóló példának okáért, hogy egy pár lónak hitelben történt eladása esetében, ha azután az eladó a ló vételárát követeli, megengedtetnék az arra való hivatkozás, hogy az illető tetemesen tulígérte ezen lónak utólagosan talán csak nehezen vagy épen nem konstatálható valódi értékét és hogy csak is e miatt az uzsora vádja emelhető lenne. Az ily tág kifejezésekkel a törvény nem helyes utat követne, és épen ezért a gyakorlati szempontból kifejtett aggályok elháritása szempontjából szivesen hozzájárul a korlátozáshoz; de ha már hozzájárul ahhoz, akkor gyakorlati szempontból helyesebben cselekszünk, hogy ha a korlátozást a készpénzbeli kölcsön és fizetéshalasztás szövegében fogadjuk el. Ép azért pártolja a Kemény János által javasolt szöveget. Apáthy és Rhorer módositásait nem fogadhatja el. Az uzsorának egyedüli hatályos eszköze a készpénz, melylyel az uzsorás müveleteket titokban, négy szemközt lehet üzni. Nem fél szóló attól, hogyha a törvényjavaslat azon szövegben fogadtatik el, mint azt b. Kemény János előterjesztette; az uzsorás a Wertheimcassát nagy magtárakkal fogja felcserélni, mert a magtárakban azon uzsorát, mely ellen a törvény élét irányitani kivánjuk, olyan könnyen, és biztosan üzni semmi esetre sem lehet, mint azon egy pár bankócskával, mely négy szemközt titokban adatik át. Nem fogadhatja el Unger módositását, mert bármely törvény nyilvánitson is valamely cselekményt büntettnek vagy vétségnek, arra a büntetőtörvénykönyv általános rendelkezései minden tekintetben alkalmazandók. Ugyanez okból nem fogadja el szóló Rohrer Viktor módositásának azt a kikezdését sem, mely igy szól: «A közvetitő mint elősegitő tekintetik és mint ilyen büntettetik.» E tekintetben is a büntetőtörvény átalános rendelkezései lesznek alkalmazandók, a melynél fogva nem mindenesetre fog a közvetitő büntettetni, mert ez veszedelmes volna: hanem csak akkor lehet büntetni a közvetitőt, ha tudta, mit közvetitett. De ha valaki csak összehozza az adóst és hitelezőt és azok ngymás közt uzsoraüzletet kötnek az előbbinek hire és tudta nélkül, akkor a közvetitőt nem lehet büntetni. Hanem a közvetitőt lehet és kell büntetni és fogják is büntetni a büntetőtörvény 69. §. szerint, a mely §. büntetendőnek rendeli azt, a ki a büntett vagy vétség elkövetését szándékosan előmozditja vagy könnyiti. Ez büntető törvényeink szerint nem bün elősegitő, mint a módositás helytelenül mondja, hanem bünrészes, és mint ilyen bünhődni is fog.

Herman Ottó: Az uzsorának elharapódzása, az uzsorának rossz természete következménye más bajoknak, más okoknak, tehát nem az uzsora megfékezésére kell törekedni, hanem azon bajok orvoslására, melyek következtében az uzsora rossz természetet ölt. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.) Az uzsorának elharapódzása a pauperizmusnak eredménye, a pauperizmus meg a rossz államháztartásnak eredménye. (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.) Prónay Dezső beszédével foglalkozva, a többi közt igy szól: Akár a társadalomban, akár a törvényhozásban vagy bárhol mondassék ki e szó «szocializmus», azt igenis bizonyos körök, rétegek méregnek tekintik, miért? azért, mert a szoczializmus kitételhez odium van kapcsolva, odium a nemzetek szempontjából, hogy a szoczializmus megtagadja a nemzetet, a szoczializmus internaczionalis, a szoczializmus nem tiszteli a történetet, nem tisztel semmit, hanem átalánositani akar olyat, a mi általánositható soha sem lesz; nem lesz pedig azért, mert valameddig a földgömb zónákat tüntet fel, a melyek az emberiségre és mindenre, a mi rajta van, átalakitó és jellegfejtő erővel birnak, mindaddig nemzeteknek kell létezniök és fognak létezni, a melyek hajlamaik szerint valóságos egyediségeket alkotnak. Szoczializmusnak tehát olyforma internaczionalissá tétele, a mint azt hangoztatják azok, a kik nem értenek hozzá, az soha sikerülni nem fog. A voltaképeni szoczializmus egészen más. A mi azokban a tömegben jajgat, mi bennök, mint vád hangzik a hatalmak ellenében, az a közeledő éhség, a közeledő nyomor, az igazságszolgáltatásnak rossz volta, az állami vezetésnek megbizhatlansága és a mint épen báró Prónay megmondta, csak más alakban ugyanolyan politikának a folytatása, mint volt a régi korban az egyszerü nyilt erőszaknak a politikája. (Mozgás a jobboldalon.) Midőn arról van szó, hogy egy nagyobb baj megelőztessék, nagyon szükséges, hogy itt beoltás történjék, nem az internaczionális szoczialista elvek cseppjeivel, hanem avval az orvoslattal, a mely hogy megadassék, egyedüli czélja annak a gyülésnek és annak a tanácsnak, a mely a nemzet kebeléből ide küldetett. És minthogy szóló erről meg van győződve, hogy a nemzet érdekei ellenében vezettetnek az ügyek a tulsó odalon, egy beoltás soha történni nem fog. A kormánynak soha semmi intézkedéseihez hozzá járulni nem fog, vele szemközt e bizalmat megtagadja. E törvényjavaslattal szemben teljes közömbösséggel viseltetik.

Győry Elek: A ki számot vet magával, lehetetlenség, hogy fel ne vesse a kérdést, hogy ha én nemes eszmékért lelkesülök, ha megtagadok magamtól mindent, ha nem hallgatok az önzés szavára, és semmi mást nem keresek, mint azt, hogy az emberiség, a közjó érdekében, nemes eszmékért küzdjek és lemondok a vagyonról: el fogja-e az érni azt, hogy a társadalomban oly becsülésben részesüljön, mint azok, a kik azt mondják, hogy néhány évig, talán évtizedig, meg lehet, épen uzsorás-üzletekkel foglalkozom, de ha meg lesz a gazdagságom, nem kérdi senki, hogyan kerestem, hanem befogadnak mindenüvé, söt kitüntetést, mindent elérhetek. (Ugy van a szélső baloldalon.)

Ezen segiteni a társadalom van hivatva, és a társadalomnak kell lenni elég erejének és bátorságának az oly irány ellen müködni, mely tisztán csak a gazdagságra fekteti a sulyt. Ha elismerjük, hogy sokat tehet e részben a társadalom, bizonyára nem fogjuk az uzsoratörvénytől csodákat várni, és nem fogjuk azt hinni, hogy az minden bajt megszüntessen.

Mikor még volt uzsoratörvényünk, kétségkivül akkor is volt uzsora. Volt mindig uzsora és lesz is mindig. Mert az uzsorának van állandó oka is, t. i. a kapzsiság. Hanem ha a történelem szempontjából akarjuk a kérdést megitélni, ne ezen állandó elemet vegyük csak tekintetbe, hanem nézzük azt, hogy volt uzsora 1848 előtt is, de akkor az uzsora azon rombolást nem volt képes véghezvinni, melyet most véghez visz. Gondoljunk csak a végrehajtás akkori módjára; akkor nem lehetett elárverezni a birtokot, mint most. Az uzsora hatása tehát akkor nem volt annyira érezhető. De épen az uzsora folytán nálunk és másutt is mit tettek? Azt mondták, nincs más orvosság, mint kimondani a teljes kamatszabadságot. A pénz áru; szabjon annak mindenki annyi árt, a mennyi tetszik, és egyszerre a kamatszabadságra tértek át. Mi lett ennek következménye? A kamatszabadság következtében azon bajok, melyeket el akartak háritani, még nagyobb mérvben tüntek fel. Ekkor azután ott, a hol először kezdődött az ellenkező áramlat, Németországban nem volt bátorságuk a szubtilis tudósoknak bevallani, hogy helytelenül cselekedtek és nagyobb bajt idéztek elő, hanem azt gondolták, legjobb lesz a féluton megállni, nem vallani be a hibát, hanem azt mondani,

A GÁLYARABOK.

FRANCZIA REGÉNY.

Irta: PIERRE ZACCONE.

ELSŐ KÖTET. 19

(Folytatás.)

XII.

„A láncz."

— Attól függ . . . . felelt Marcelle, elgondolkozva.

— Mikor láthatom?

Marcelle felelni akart, de e pillanatban mozgalom támadt közelében, Michelette aléltan rogyott össze.

Többen rohantak hozzá s maga Blondel is.

Mialatt azonban az ájult leánynyal foglalkozott, a tömegesen egy munkás-öltözetü ember furakodott keresztül, s Précigny grófhoz közeledett.

— Ez az ember Mac-Bell volt.

— Gróf ur, mondá, Blondelre mutatva, — mindent tudok. . .

— Nos? kérdé élénken a gróf.

— Gályarab volt.

— Mit hallok?

— Toulonban.

— Ó!?

— Ezelőtt egy hónappal szökött meg.

Précigny homlokára ütött.

Szeme egyszerre föllángolt s figyelmesen kezdte nézni Blondelt, mintha valami régi emléket keresne . . .

— Ő! ő! mormolá magában . . . De hisz ez lehetetlen . . . És mégis mindenütt találkozom vele; ugy kisér, mint az árnyékom, kilesi minden tettemet. Ez az ember rettenetes bosszut forral, s azt hiszi, hogy a kezében vagyok. Mit tegyek? mit tegyek? . . .

S Mac-Bellhez fordulva, izgatottan mondá:

— Még egy szót. Ha ez az ember az, a kit gyanitok, jobb keze fején, mély forradásnak kell lenni. Azt hallottam, hogy mialatt Toulonba szállitották, hozzálánczolt társa megharapta . . .

— Nem tudom, igy van-e, felelt Mac-Bell. — De vigyázzon, észrevett bennünket. Ravasz, mint a róka. Kitelik tőle, hogy rám ismer . . .

Mac-Bell igazat mondott. Blondelnek egy tekintet elég volt arra, hogy a «skótot» álöltözetében fölismerje, s azonnal ki is találta, hogy a két ember miről beszélt egymással.

Vigyázott hát magára, mikor látta, hogy Précigny gróf hozzá közeledik.

— El akar bennünket hagyni, gróf ur? kérdé Blondel a legnagyobb nyugodtsággal.

— Valóban mennem kell.

— De legalább viszontláthatom?

— Nem sokára.

— Akkor hát, isten velünk . . .

— A viszontlátásra . . .

Blondel gyanakvás nélkül nyujtá kezét a grófnak, s meglepetve érezte, hogy amazé megrándult.

A gróf futó pillantást vetett Blondel jobb keze fejére s azon mély forradást látott.

— Ugyan, Birmann ur, mi lelte a kezét? mondá a gróf. — Azt hinné az ember, hogy megharapták!...

Blondel ránézett s elmosolyodott.

— Ez a forradás, mondá aztán zavartalanul, — igen régi eredetü. Bizonyos különös kapcsolatban van egy gyilkossággal, mely — ugy hiszem — 1830. junius havában követtetett el Toulon közelében s melynek áldozata, ha nem csalódom, bizonyos Guillaume Michaud volt! . . . Ugy hiszem, ön is hallott valamit, gróf ur, erről a bünténvről, valamint egy hölgyről is, ki az egész ügyben igen érdekes szerepet játszott s kit akkor Pauline Cormier néven ismertek.

— Micsoda! kiáltott föl a gróf, ki e név hallatára egyszerre megzavarodott, — Pauline. . .

— Cormier! Oh, ennek a hölgynek, valamint az emlitett gyilkosságnak a története felettébb érdekes. Olyan adataim vannak a kettőről, melyeket eddigelé senki sem ismer, és melyeket pár nap mulva önnel is fogok közölni, mert bizonyos vagyok benne, hogy rendkivül érdekelni fogják. . .

Addig pedig, gróf ur, elvárom udvariasságától, hogy e sebhelyről senkinek sem fog szólni s magába zárja gondolatait, a mik ebből az ötletből támadhatnának, és végül, hogy meg fogja gondolni, milyen bölcs dolog a jelen esetben az a régi közmondás: Beszélni ezüst, de hallgatni arany.

S azzal ott hagyta a grófot, ki szinte szédült attól, a mit hallott.

Tünődéséből csak a néptömeg kárörvendő, gunyos kiáltozása ragadta ki. Az induló gályaraboknak szólott ez.

XIII.

Cormierné.

Ugyanez nap estéjén hat óra felé, Lucienne fölment kis szobájába, melyet a pavillon végén a Michaudné szobái mellett rendeztek be számára, és sietve magára véve kalapját és felöltőjét, gyorsan lement a lépcsőn.

A mint az udvarra ért, Michaudnéval találkozott.

— Hova megy, gyermekem? kérdé emez, némi csodálkozással.

Lucienne mosolygott.

— Cormierné asszonyhoz, mondá titokzatos arczczal.

— Egyedül?

— Oh, nem félek én az utczán.

— Nagybátyja nem kiséri el?

— Paul bátyámnak ma nagyon sok dolga van. A hónap végén vagyunk s rendbe kell hoznia a pénztárt.

— Igaz, mondá Michaudné, — holnap tetemes fizetéseket kell teljesiteni . . . De ön talán máskorra hagyhatta volna e látogatást.

Lucienne szeliden mosolygott.

— Kétségkivül, felelé, — de Cormierné asszony olyan jó volt anyámhoz és hozzám, hogy bizonyosan örülni fog, ha minél előbb értesitem, hogy önöknél vagyok.

Michaudné melegen szoritá meg a leányka kezét.

— Jó szive van gyermekem, mondá, — csak örvendek rajta, hogy hálával viseltetik jóltevője iránt. Szereti Cormiernét, nemde?

— Oh, igen, szeretem!

— Fiatal nő?

— Negyven éves lehet!

— És gazdag?

— Sok jót tesz!

— Ah! milyen boldog lehet! . .

Csend következett, mely alatt Lucienne szomoruan rázta meg fejét.

— Boldog? viszonzá komolyabb hangon. Oh, nem, asszonyom; sőt inkább azt hiszem, hogy szivén valami titkos bánat rágódik, mely pillanatnyi boldogságot sem enged neki. Ha mosolyog is, mosolya olyan szomoru, hogy sirhatnék tőle az ember.

— Ah, mormolá Michaudné, ha olvasni lehetne a szivekben, ha be lehetne látni a lelkekbe, mennyi fájdalom és kétségbeesést találnánk a legcsillogóbb külszin alatt is!

Azután hozzátevé:

— Menjen, gyermekém, menjen, már hat óra. Nem tartóztatom tovább.

Lucienne gondolatokba mélyedve távozott. Michaudné szomorusága ő rá is hatással volt, s arra gondolt, hogy neki is van egy fájdalmas titka, melyet szive mélyén tart elzárva. De minő titok az, s mi oka lehet szomoruságának?

Az utczán társaskocsira ült fel, mely Vaugirard felé járt, a Cherche-Midi utczán keresztül, a hova ő igyekezett.

Elmerültségében nem vette észre, hogy ugyanekkor egy bérkocsi indult el a helyről s folyvást kisérte a társaskocsit, ugyanannyiszor állva meg, a hányszor emez.

Egy ponton a társaskocsinak eltört a tengelye s a benne ülők ijedten kiáltottak fel. . .

A bérkocsi rögtön megállott s belőle egy fiatal ember ugrott ki.

Egyenesen Luciennehez szaladt, ki ekkorra már szintén leszállott.

— Ah, Maurice ur, kiáltott föl a leány, — Ön itt?

— Épen jókor érkezem, nemde?

— De hogyan? . .

— A véletlen hozott erre, felelt Maurice, elpirulva hazugságától. Engedje meg, kisasszony, hogy most már fölhasználjam ezt a szerencsés véletlent és karomat nyujtsam önnek. Szüksége lesz rá, mert még nem tért magához a nagy ijedelemből.

— Igaza van, alig birok állani, mondá Lucienne. — Szivesen fogadom ajánlatát.

Karonfogva mentek tovább — mind a ketten boldogan.

— Maurice ur, mondá hosszas hallgatás után Lucienne, nem is kérdeztem öntől, hova megy, s hogy nem téritem-e ki utjából.

— Hát ön hova megy?

— A Cherche-Midi utczába.

— Milyen pompás találkozás. Nekem is arra van dolgom.

Lucienne csodálkozott ugyan a véletlen eme játékán, de semmi oka sem volt arra, hogy a fiatal ember jóhiszemüségében kételkedjék, ellenben száz meg egy oka volt az ellenkezőre.

Nyugodtan ballagtak hát tovább.

Maurice elmondta a leánykának, hogy az egész nyarat szobája ablakában töltötte, a honnan őt leste a nevelőintézet udvarán; Lucienne pedig megvallotta, hogy eleinte nem tudta ugyan, hogy Maurice kit néz, de nagyon jól esett neki, mikor megtudta, hogy szemei őt keresik.

— De most már, fájdalom, nem vagyunk egymáshoz olyan közel, sóhajtott Maurice. — Ön nagybátyjánál van a Michaud ur házában, s én nem láthatom többé.

— Miért?

— Mert nem vagyok ismerős a házban.

— Hisz azért eljöhetne.

— De vajjon szivesen látnának-e?

— Miért ne látnák szivesen?

— Nem tudom.

Lucienne mosolygott.

— Lássa Maurice ur, mondá, én már gondoltam erre . . .

— Valóban?

— Igen. Szeret, ugy-e?

— Oh, jobban mint az életemet!

— Akkor hát csak egyet kell tennie.

— Mit?

— Keresse föl nagybátyámat, és mondjon meg neki mindent.

— Hova gondol? . . . mondá Maurice zavarodottan.

Lucienne fontos képpel rázta meg fejét.

— Oh, értem, mondá. Ez talán nem volna épen illendő. . . . De akkor nem látok más módot, mint . . .

— Mit?

— Mint azt, hogy atyja . . .

— Atyám! . . .

Maurice elkomorodott, s Lucienne látta, hogy összerázkódik.

Meglepetve nézett rá:

— Hát meghalt? kérdé meghatottan.

— Sohasem ismertem. . . .

— De anyja? . . .

— Születésemet titok — talán gyalázat környezi, Lucienne, s nekem nem szabad még csak kutatnom sem . . .

Lucienne lehajtotta fejét és hallgatott.

Néhány másodperczig szótlanul mentek egymás mellett.

A leány szomoru volt és elmélázott. Maurice attól félt, hogy szavaival elriasztotta magától.

— Ön hallgat . . . mondá végre reszkető hangon.

— Gondolkozom, felelt Lucienne.

— Min?

— Azon, a mit mondott.

— Helyzetem visszariasztja önt? . . .

— Csak elszomorit.

— Fél talán szerelmemtől, a mióta titkomat ismeri.

— Nem ugy, Maurice ur, viszonzá elérzékenyült hangon. — Sz rettem önt eddig, mert jónak hittem. Most kétszeresen szeretem, mert boldogtalannak tudom.

Az ifju megragadta a leány kezét s megcsókolta.

(Folytatása következik).

hogy az eszköz nem volt alkalmas. És mi történt? Ők kimondották azt a sajátságos szakaszt, a melyet Helfi Ignácz az eredeti szövegből a bizottság szövegébe is fel akart vétetni s a mely a javaslatban benn van. Abban ép a kamatszabadság elvével ellenkező principium van letéve, t. i. a kamatkorlátozás. Ők ezt bevallani nem akarják, a mint nem akarja bevallani az igazságügyi bizottság többsége sem, és mégis a kamatkorlátozást hozta be. Mert nézzük csak a szakaszt, mely azt mondja: «A ki másnak a szorultságát, könnyelmüségét vagy tapasztalatlanságát felhasználva stb.» Már most, ha a kamatmaximumot bele nem értjük és azt bizonyos esetekben korlátozni nem akarjuk, az következik belőle, hogy csakugyan minden egyes kölcsönnél, ha az adósnak tetszik, kriminális perrel fizet. Ezt teheti már a javaslat szerint is, de még inkább, ha kiveszszük a kamatmagasságot; mert ha valaki mindjárt kis százalékra kölcsönöz is valakinek, akkor is azt lehet mondani, hogy az illetőnek, mert hiszen, ha ez már tapasztalatlanságát vagy megszorult állapotát felhasználta, benne van az adósságban, mely után 20—30%-ot fizetett, akkor, ha az utolsó hitelező 5%-ra adta is a kölcsönt, ha ezt nem tudja megfizetni, tönkremegy és ép ennél kezdődnek a végrehajtások, ennek következése az lehet, hogy kis kamat mellett bünhődik, mig mások nagy kamat mellett megszabadulnak; mert itt nincs megállapitva az, hogy melyik hitelezővel szemben akar az adós e kifejezéssel élni. Ha a kamatmagasságot kihagyjuk, akkor nincs értelme, ha beleveszszük, akkor kamatkorlátozás.

Tulajdonképen nem azt kell keresnünk, hogy kamatszabadság legyen-e, vagy kamatkorlátozás, mint eddig a vitában keresték, hanem azt, hogy a törvényben mondjuk-e ki a kamatkorlátozást, vagy arra hagyjuk, hogy a biró utólagosan határozza meg azt itt, ez a kérdés. Felhozták, hogy hiszen nem lehet ezen dologban ugy intézkedni, hogy a törvény előre határozza meg a maximumot. Az uzsora-kamatmaximum megállapitásának nem okvetlen következménye még az, hogy kriminálitás legyen a kamatmaximum áthágása. De meg ha büntetőjogi szempontból fogjuk fel a kérdést, méltóztassék figyelembe venni azt, hogy nem egy oly cselekedetet, a mely a társadalmat alapjaiban támadja meg, mely a közerkölcsiséget veszélyezteti, a törvényhozás büntetés szankcziójával látja el; no már az uzsoráról is azt lehet mondani, hogy azok közé tartozik. Tehát, ha elismerjük azt, hogy a társadalmat existentiájában támadja meg, akkor nem látom át, hogy miért irtózzunk annyira a büntető sanctióval való ellátásától?

Én azon theoriáról nem beszélek, mennyire foly be a kinálatra és keresletre az állam más tekintetben is, de bizonyos, hogy policziális tekintetből akár hány oly tárgy van, melyekre nézve árszabást teszünk a közérdek szempontjából. Arra nézve, hogy ha valaki 7½%-ra pénzt ad, azt nem büntetik, a ki pedig 8-ra ad, azt már megbüntetik, — ámbár omnis similitudo claudicat — mégis bátor vagyok felhozni, hogy ennek analogonja van már a büntető törvénykönyvben, mert a testisértéseknél azok sulyos vagy könnyü volta bizonyos ugynevezett veszedelmes napokhoz van kötve. A ki tizenkilencz napig s egy óráig szenved, az még nem sulyos testi sértés, ellenben a ki már 20 napig szenved, az már sulyos testi sértés. És lehet ugyan azt mondani, hogy ezt is mellőzni kell a törvényből, de mégis látva, hogy van ilyen büntetőjogi rendszer, azt kell mondanom, hogy ez magával a joggal nem ellenkezik. Nekem ez a véleményem és azt hiszem, hogy ez a kifogás ennélfogva magában meg nem állhat és nincs szó, melylyel egyáltalában minden egyes törvényt ki ne lehetne csufolni, ha azt akarnók.

Azt mondják, a kamatmaximumot azért sem lehet meghatározni, mert a maximumból minimum lesz. Ugyanez érvet hallottuk akkor, mikor a büntető törvénykönyv alkotására a 8% meghatározásáról volt szó, azt mondották, hogy ez a minimum lesz. Épen ellenkezője bizonyul be ennek, mert ott, hol a pénzforrások közel vannak, s hol a nagy forgalomból erőt meritehett a kölcsönvevő, jóval alább a nyolcz százaléknál kaphatott pénzt, de viszont ott, hol a pénzforrások nincsenek olyan bőségben, annál magasabb lett a kamat. A törvénynek hatása mért nem lett? azért, mert az ujra felszabaditotta az uzsorát. Mit mondott a törvény? Azt, hogy a birónak nem szabad ugyan megállapitani annál többet, de indirekte mégis kimondta, hogy a biró annál sokkal többet is megitélhet, mert ha valaki éveken keresztül fizette a 20—25%-et, azt többé vissza követelni nem lehet. Ha a törvény a visszakövetelés lehetőségét kimondotta volna, ma nem tárgyalnók az uzsoráról szóló törvényjavaslatot. Én a törvénytől hatást kivánok és azt kivánom, hogy a törvényhozás ne háritson mindent a biróra, s ne kivánja aláásni még jobban a biróságok tekintélyét, mint a hogy az aláásva van. (Helyeslések a szélsőbaloldalon.) Pártolja Komjáthy határozati javaslatát. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Gáll József nézete szerint mi sem helytelenebb, mint a kérdés megoldásánál oly intézkedéseket alkotni, melyek a nemzetgazdaságnak a hitelt és forgalmat szabályozó törvényeibe ütköznek, mert ezek sokkal kártékonyabbak, semhogy felérnének azon csekély előnynyel, melyet a törvénytől várni lehet. Téves feltevés az, hogy a kamatláb fixirozása mellett a biró feladata igen könnyü. Igenis könnyü lenne, hogy ha a kötelezvénybe beleiratná az uzsorás, hogy 10, 15, 25% mellett adja a kölcsönt, de ezt nem fogja tenni egyetlenegy esetben sem, hanem igyekezni fog álszerződéssel kijátszani, ugy hogy a kötelezvényben sohasem fogunk találni nagyobb kamatot, mint a törvény által megállapitott 6—8%-ot, de tényleg mindig sokkal többet fog fizetni az adós, s a birónak mindig inquiralnia kell, mi a tulajdonképi kamat és sokkal nehezebb lesz álláspontja, midőn minden lépten nyomon álszerződéssel áll szemben. Szóló vizsgálat alá veszi az igazságügyi bizottság szövegezése ellen felmerült ügyes ellenvetéseket s arra a következtetésre jut, hogy leghelyesebb e szöveg, mert ez kiterjed a hitelezés minden nemére. Kemény János inditványa mellett az uzsorának egy igen kiterjedt neme büntetlenül maradna. Nem álszerződések, hanem valóságos szerződések alakjában is előfordulhat az uzsorának ezen neme. Ajánlja az igazságügyi bizottság javaslatát, azzal az indokolással, hogy a szövegből a következő szavak hagyassanak ki: «A szolgáltatás és ellenszolgáltatás között szembeötlő aránytalanság mutatkozik.» (Helyeslés jobbfelől.)

Szilágyi Dezső: Szóló az eddig lefolyt vitáról, megütközik azon, hogy Kemény János inditványával szemben az igazságügyminiszter, kinek feladata lett volna a büncselekmény fogalmának kettős minőségével szólni, ki ezen törvényjavaslat formulázásánál és keresztülvitelénél állásánál fogva és tudományos reputácziójánál fogva hivatva volt nyilatkozni, hallgat, — hanem igazságügyi kérdésekben rendesen a miniszterelnök szokott irányadólag nyilatkozni. (Derültség balfelől. Mozgás a jobb oldalon.) A miniszterelnök minden indokolás nélkül elfogadja a javaslat ezen lényeges módositását és ma ott áll a kormánypárt és ott áll a ház is, hogy a módositványok özöne magából a kormánypártból egymást kergeti, melyeknek ha bármelyike elfogadtatik, a büncselekmény a javaslatától eltérőleg, tényálladékát lényegesen másként alakitja.

A ház különböző oldalai részéről — nem ugyan a kormánypárt részéről, a hitelügy szabályozására nézve két javaslat terjesztetett be. Mind a kettőnek czélja a hitelügy szabályozását a kamatláb meghatározása által érni el, és mind a kettő abból indul ki, hogy a kamatlábnak ezen meghatározása igen komoly büntetőjogi szankczióval ellátandó; mind a ketten tehát azon állásponton állanak, hogy az uzsorának büntetőjogi fogalma pusztán formai, pusztán a meghatározott kamatláb átlépésében áll.

Szóló birálja a javaslatot s aztán igy folytatja:

Komjáthy inditványa nem oda vezet, hogy a gyenge hitelt támogatja a tőke nyervágya ellenében, hanem épen kiszolgáltatná, még pedig kiszolgáltatná a leggonoszabb tőkének, mert elriasztaná a büntető pert koczkáztató tőke mellől a félig tisztességes tőke, ha ugyan szabad ezen kifejezést használni azon tőkékre, melyek a törvényes kamaton felül mérsékeltebb nyereséggel megelégesznek, a versenyzését.

Hogy az Apponyi inditványának az értéke fölött itélhessünk, tisztán kell tudnunk, hogy minő czélt akar ez elérni. A czél, melyet az inditvány el akar érni, abban áll, hogy a vidéki tőke monopolisztikus helyzetében előállott mesterséges kamatmagasságot egy ilyen tilalom által leszoritsa arra a fokra, melyet természetes kamatlábnak nevez, a melyet tehát természetesen el kellene érnie és megtartani a tőkének a monopolisztikus állásából eredő tulkapásai ellen.

Alapjául vétetik ennek a hullámzó kamatlábnak a nemzeti banknak váltóleszámitolási kamatlába és ahoz 2 vagy 2½ százaléknyi tételben pénzintézetekre, egy másik egy vagy 1½ százaléknyi tételben egyesekre nézve szabassék meg a határ, mely a törvényes kamatlábat képezné.

Én azt tartom, hogy a bankváltó leszámitolási kamatlába egy általános kamatláb meghatározására nem alkalmas alap, nem alkalmas azért, mert ez az egész kamatláb a hitelnek csak egy nemére, t. i. a váltóhitelre vonatkozik, holott ezt a kamatlábat maga a bank sem tartja meg, pl. a lombardhitelnél, mert ott egy vagy másfél perczenttel magasabb a kamatláb. Már most miképen lehessen a hitel minden egyes nemére váltódiskontohitel kamatlábát állandó változatlan alapul elfogadni? Másodszor ennek az egész tervnek a sikere attól függ, ha mindazt a különbözetet, a mi a banknál leszámitolt váltóhitel, és a magánosok vagy más pénzintézeteknél igénybe vett mindennemü más hitel között fenforog és a mely különbözet a kamatláb megszabásánál természetszerü befolyással bir, — abba a 2 vagy 2½%-nyi vagy a további 1 és 1½%-nyi addiczionális összegbe megközelitő biztossággal bele lehet foglalni?

Erre nézve én, még a váltó alakjában adott hitelre nézve is kételkedem. Teljes lehetetlennek tartom, a személyes hitelnek, másként nem váltóban adott többi nemeire.

Már az a kör, a melynek a bank hitelt nyujt, épen a kamatláb meghatározására nézve nagyon különbözik attól, a mely más forrásokból veszi a hitelt. A bank a legjobb személyes hiteligényt elégiti ki, ugy Budapesten, mint a vidéken. És minél inkább terjed flókjainak hálózata igy természetes uton, hat a kamatláb leszoritására. Ad két bejegyzett czég, vagy ujabb időben egy földbirtokos és egy czég aláirására. Ad a hitelképesség szorosan meghatározott határain belül, soha azon felül, akár pénzbőség, akár pénzszükség van. Ad rövid lejáratu váltókra, a hol nincs meghosszabbitás. Emeli vagy csökkenti kamatlábát egyenesen — tekintettel forgó tőkéjére — a kinálat és kereslet viszonyai szerint. A hiteligény, a mely másutt keres kielégitést, nem mondom, hogy mind gyengébb, de világos, hogy nagy különféleségénél fogva a hitelképesség legkülönfélébb fokozatait foglalja magában, már most feltehető-e, hogy mindezen fokozatok egy ily megszabott járulékos százalékban helyesen kifejezhetők? Helyesen kifejezhetők nemcsak a váltó hitelre, nemcsak a törlesztési váltó hitelre is, de a személyes hitel különféle más formáira?

A bank kamatlába emelkedése vagy sülyedése áll a nagy központok köreinek befolyása alatt, a központon uralkodó pénzviszonyok döntenek, a vállalkozási szellem, az ott fenálló konjunkturák: — az inditvány abból indul ki, hogy egyes vidék helyzete nem áll közvetlen befolyása alatt a központon fennálló pénzviszonyoknak: helyes-e mégis azon konjunkturákhoz kötni az általános kamatlábat, melyek a bankváltó kamatlábára a központon elhatárzólag befolynak?

Már az alap, melyre épitünk, nem alkalmas arra, hogy általános kamatláb épittessék reá. De mi nyujtja a valószinüségét, hogy eltaláltatik a helyes addiczionális százalék? Vagy igen magasra szabatik, hogy az adósok különféle hitelképességének, a hitelezés különféle formáinak, a különféle hitelnek természetes méltatása könnyen megférjen alatta, — akkor hova lesz ama mérséklő és leszoritó hatás, a melyért javasolva van; — vagy pedig oly alacsonyra lesz szabva, hogy a hiteligényeknek a kamatláb hullámzása szerint többé és kevésbbé tetemes része kiszorul a törvényes kamaton való kielégités lehetősége alól. És nemcsak ebben a tekintetben kiszorul azon lehetőség alól, hogy a törvényes kamaton alól kielégitessék, de egy más tekintetben is.

Méltóztassék csak arra gondolni, hogy minő általános törekvés kiséri a törvényjavaslatot. Kiséri az, hogy a váltóképesség megszoritassék. Már most, ha a váltóképesség megszorittatik, világos, hogy a hitelnek egy tetemes része a váltó alakjában való kielégités lehetősége alól elvétetik. Szorul tehát egy nehézkesebb és igy az alacsony kamatlábra kevésbbé alkalmas formára. És igy a végeredmény az lesz, hogy gyarapodik azon hitelszükséglet összege, mely a loszoritott kamatlábon kielégitést nem fog nyerni.

Mi lesz ennek valószinü eredménye? A hitelszükséglet egy hajszállal sem lesz kisebb. Azok, a kik kiszorulnak a törvényes kamaton alóli kielégités lehetőségéből, lemondanak-e hiteligényükről, nem fognak hitelre törekedni, A ki koczkáztta a 8% kamat talán mérsékelt átlépést, mert csak az volt kilátásba helyezve, hogy a törvényes érvényesitése ez átlépésnek nem lehető: nem fogja koczkáztatni legalább nagy része a büntetőpert, és annak következményeit. A törvényes kamat alul kiszorult hitelszükséglet egy más tőkével fog szemközt állani. A tőkék leggonoszabb része ott van, azon neme a tőkének a legveszedelmesebb, a mely a büntető pert is megkoczkáztatja. De aztán megszükitvén a lehetőséget arra nézve, hogy a hiteligénynyel birók más tőkéktől is kielégitést nyerjenek, őket a leggonoszabb tőkének karjaiba taszitjuk, ez azután kikerülhetetlen romlás.

Az mondatott, hogy a törvényjavaslat beleavatkozás az állam részéről a hitelünkbe. Nem is hiszem, hogy ahhoz, hogy az állam a hitelügy szabályozásába beavatkozik, valami különös igazolás kellene, mert hisz az 1875. évi t. cz. a 8% felállitása által, már szintén beleavatkozott. De nem is az a főkifogás a kamatmaximum ellen, hogy az állam a hitelügybe beavatkozik, hanem az, hogy mi módon avatkozik bele. A beavatkozás elvi igazolására semmi bővebb indokolás nem szükséges, mert azt minden törvényhozási praxis és elmélet támogatja; ha pedig azt akarjuk igazolni, hogy az állam ugy avatkozzék be a kamat meghatározásaba, mint a tarifa meghatározásába a vasutaknál, akkor azt tévesnek tartom. A vasuti részvénytársulatok az állami igazgatásnak egy nagy feladatát teljesitik, hogy t. i. a közforgalom nagy vonalai létesittessenek, azok a nagy társulatok, azok a természetüknél fogva nyereségre és veszteségre összeállott társulatok. Ennélfogva egy közigazgatási feladatot végezvén az állam, a közérdek szempontjából szabályozólag hathat eljárásukra. De teszi azt egy feltétel alatt, ha t. i. befektetett tőkéknek minimális jövedelmét biztositja. És ezen befektetett tőke minimális jövedelme mellett ha nem vállalkozik annak megtételére, akkor épit maga az állam, akkor az államvasutak rendszere lép elő. Hát ki akarja azt állitani, hogy ha a hitelszükségletre meghatározott áron nem kaphatnak pénzt, az állam maga álljon oda tőkéjével és az abból elriasztott tőkét ő pótolja azon az áron. És ha ezt nem akarja állitani, akkor az analogiának leglényegesebb része elesik.

Nem mellőzhetem hallgatással azt, hogy természeténél fogva ezen törvény jogtudós birák által nehezen lesz alkalmazható; ha volt valaha eset és törvény, melynek alkalmazásával esküdtszék közremüködése egészen helyén volna, ezen javaslatban foglalt határozatok bizonyára azok. (Helyeslés balfelől.) Számos aggodalom, számos nehézség, melyet az alkalmazásnál előre látunk, esküdtszék alkalmazása által elenyésznék. A kormány feladatának csak egyik, és pedig könnyebb részét oldotta meg, megoldotta azon részet, a mely utánzásból áll, a mely a szomszéd országok utánzása, a melyet neki utánoznia kellett és pedig azon okból, nehogy az onnan küldözött visszaélés itt fészkelje meg magát kényelmesen. De hátra van még egy másik súlyosabb feladata.

Különösen a közgazdasági miniszter legyen szives gondja alá venni annak a kérdésnek tanulmányozását, a mire gr. Károlyi Sándor is czélzott, a mely kérdést az ujabb tapasztalatok a kamatláb szabadsága mellett ujjult erővel felvettettek. Nem fogadom el a kamatmaximumra vonatkozó inditványokat. A mi pedig az 1. §. szövegezését illeti, én egyenesen azt az inditványt teszem, hogy ugy az Apáthy, mint b. Kemény János, mint Helfi, Unger és Gáll módositásait, a melyek semmi egyebet nem tárgyaznak, mint az 1. §-ban meghatározott büncselekvénynek igy vagy amugy való megszabását, és melyek tüzetes előleges jogi megvizsgálást és a háznak tájékozását szükségessé teszik, hogy azok utasittassanak jelentéstétel esetleg a szöveg módositásának javaslása végett a jogügyi bizottsághoz. (Helyeslés balfelől.)

Tisza Kálmán miniszterelnök: Szilágyi t. képviselő ur szives volt roszalni, hogy én ez ügyben felszólaltam. Örömömet fejezem ki a felett, hogy idejekorán megérkezett, azért, mert meglehet, sőt igen valószinü, hogy csakugyan e ház tagjai tájékozatlanok és igy volt alkalma neki kellő és más által nem nyujtható tájékozást, a melyre ő egyes egyedül képes e házban, megadni. (Derültség jobbfelől.)

A mi felszólalásomat illeti, én abban a nézetben voltam és vagyok, hogy mint minden egyes képviselőnek, ugy talán nekem is szabadságomban áll akkor szólalni fel, mikor a házszabályok és a törvény szerint lehetvén, a felszólalást magam czélszerünek és helyesnek tartom. (Mozgás a baloldalon.) Ha erről más nézetek vannak, igen sajnálom, de azokat a parlamentarismussal megegyeztethetőknek nem tartom. (Helyeslés jobbfelől.) Különben méltóztassék megengedni még azt is, hogy ha a miniszterek közül bárki a szakminiszteren kivül szól, talán nem feltétlenül megrovandó, de különösen nem az, a kinek történetesen az a helyzete a parlamenti fogalmak szerint, hogy a ház egyik pártjának és történetesen épen a többségnek parlamenti vezéreül tekintetik. Nem mindig kellemes, de azt hiszem, kötelessége olykor, midőn a házban még eddig nem is vitatott egészen uj, messze kiható elméleteket tárgyalnak, állást foglalni, nézeteit azokkal szemben nyilvánitani.

Ez az, a mit én tettem. Ha mellékesen nyilatkozom egyéni nézetem szerint, magáról a javaslatról, ezzel az igazságügyminiszter szakszerü felszólalásának egyáltalában nem praejudikáltam. (Igaz! Ugy van! jobb felől.)

Különben én a t. képviselő urnak még egyébért is köszönettel tartozom, köszönettel tartozom jelesen azért, hogy megmondta, hogy mi a kormány feladata. Nem mondom ugyan, hogy ne sejtettük volna, eddig is némi homályos derengés ne lett volna előttünk, sőt némi jelét is adtam azon megtámadott felszólalásomban is, hogy van, hogy a mennyiben a kormánynak és törvényhozásnak lehet szükséges e kérdéssel foglalkozni, hogy olcsó hitelt nyujtsunk az ország azon messzebb eső részeibe, de mindenesetre nekem, valamint a t. kereskedelmi miniszter urnak nagy megnyugtatásunkra szolgál, hogy utmutatást tisztán fogalmazva nyertünk. Igyekezni fogunk megfelelni, ha nem tehetjük oly mértékben, mint a t. képviselő ur tehetné, tulajdonitsa gyöngeségünknek. (Derültség.)

Szilágyi Dezső: Annak fogom tulajdonitani.

Tisza Kálmán miniszterelnök: Egyébirant kénytelen vagyok ismét kijelenteni, hogy bár bizonynyal e kérdéssel tüzetesen fog foglalkozni a kereskedelmi miniszter, fog a kire talán hasonlag tartozik, a pénzügyminiszter, azt a bünt, hogy én is foglalkozom, nem tagadhatom, el fogom követni. (Derültség.) Hogy ezen törvényjavaslat szoros kapcsolatban volna azzal, hogy a szenvedő váltóképesség irányában minő változtatás tehető, részemről nem osztom és nem oszthatom. Azt egy véghetetlenül fontos, nagyon meggondolandó oly kérdésnek tartom, melyet szoros kapcsolatba az uzsoratörvény kédésével nem lehet hozni. Itt tehát hibát a kormány részéről el nem ismerhetek. (Helyeslés jobbfelől.)

Hogy most a módositások az igazságügyi miniszterhez utasittassanak, abban nemcsak időveszteség volna, de megujulását látnám ismét egy több napokig tartó vitának.

Egyben tévedett a képviselő ur és ezt nem csodálom, abban t. i., amit a szabadelvü párt körében történtekről mondott; mert ott kötelező párthatározat nem hozatott ugyan, de a nyilatkozók, a jelenlevők többsége óhajának a b. Kemény János módositványa felelt meg leginkább. De hát mit csináljon egy miniszter? Én részemről épen azon oldalról meg voltam támadva akárhányszor, hogy ez nem is parlamentárizmus, hogy a kormány megcsinál valamit, azután erőszakkal az ő mamelukjaival megszavaztatja; ez nem parlamentarizmus, ez abszolutizmus. (Felkiáltások a szélső baloldalon: Ugy is van!) Nos hát most jön egy eset, (Halljuk!) a hol a kormány ugy saját elvtársainak mint másoknak nézeteit, aggályait meghallgatja; és a mennyiben a czél veszélyeztetése nélkül lehetőnek tartja, figyelembe veszi. Ez meg aztán már, a képviselő ur szerint, nem tudom, mely szót használt: a helyzetnek meg nem felelő, rosszalandó eljárás. (Derültség jobbfelől.) Hát a t. képv. ur nézete szerint a kormánynak sem ragaszkodni nem szabad ahhoz, a mit proponál, se nem szabad magát egyik vagy másik propozicziókra nézve vagy kapaczitáltatni, vagy opportunitási okokból engedni. (Tetszés a jobboldalon.) Hogy mit szabad tehát és mit kell, azt nem tudom; majd tanulmányozni fogom akkor, ha helyet cserélünk, a képviselő ur eljárásából, (Élénk tetszés és derültség a jobboldalon.) melyben bizonyosan azon harmadik, még sehol fel nem talált tökéletesség fogja kinyomatát nyerni. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Magam részéről ismételten kérem a törvényjavaslatnak nem elhalasztását, hanem eldöntését. (Zajos helyeslés a jobboldalon.)

Szilágyi Dezső: Az én szavaim elferdittettek két pontban: először téves a miniszterelnök ur állitása, mintha én megróttam volna őt azért, hogy egyáltalában módositványokat elfogad, ez elferditése szavaimnak. Soha azért, hogy módositványokat elfogad, meg nem róttam, a jelen esetben sem, hanem midőn egy törvényjavaslat fontos határozmányaiban módosul, a mit az igazságügyminiszter adott be, midőn egy büncselekmény definicziójának megváltozásáról van szó, annak megváltozásáról, a mit mint igazságügyminiszter benyujtott, a mit az igazságügyi bizottsággal elfogadtatott, a melyet első felszólalásában pártolt, midőn az lényegesen megváltoztattatik egy módositványnyal, s midőn a kormány maga álláspontot változtatott: akkor a törvényt előterjesztendő szakminiszter feladata első sorban indokolni azt és felvilágositani a házat e változás iránt. Nem azt mondom én, hogy ne fogadjanak el egy módositványt, soha sem is mondottam, ezt reám méltóztatott fogni. De nem a miniszterelnök ur van hivatva első sorban a házat tájékozni, hanem az igazságügyminiszter ur. (Mozgás a jobb oldalon. Halljuk balfelől.) Ez nem a harmadik neme a parlamentarizmusnak, hanem a parlamentarizmust mindenütt ugy értik, mig az ellenkező praxist felnem fedezte a miniszterelnök ur, hogy szakminiszterek szakügyekben benyujtott törvényjavaslatoknál szakbeli és nem általános politikai módositások iránt a ház tájékozására első sorban kötelesek felszólalni. (Helyeslés balfelől Mozgás a jobb oldalon.) Ez az a mit a parlamentarismus kiván, ez az a mit én mondtam s ebben állitását helyreigazitom. Második ferditése a miniszterelnök urnak abban áll, mindha én azt mondtam volna, hogy a váltóképesség kérdését ebben a törvényjavaslatban kell megoldani, s ő nagy ékesen és nagy elmésen polemizál e felfogás ellen. — Én ilyet nem mondtam. Ne méltóztassék tehát mind a helyett a mit mondtam, ha zavarban van a felelet iránt vagy valami más okból, olyasmit czáfolni, a mit nem mondtam. Mit mondtam én? Azt, hogy a váltóképesség kérdése nem ebben a törvényjavaslatban intézendő el, hanem az uzsora megfékezésével kapcsolatban van. Azt mondja a miniszterelnök ur: nincs. Hát miért fogadta el Darányi képviselő ur inditványát, mely azt mondja, hogy kapcsolatban van s azért utasitotta a miniszteriumot tanulmányozásra és miért pártolta saját beszédjében azt a módositványt, miért mondta, hogy épen az uzsora megfékezése, némely kinövéseinek elháritása czéljából kell helyesnek látni az apró összegü váltóknál a váltóhatály megszoritását? Vajjon nem az összeköttetés világos elismerése-e ez? és mondtam-e én ennél többet? Miért méltóztatik elferditeni és reám fogni ennek ellenkezőjét? Esztendők óta késziti elő a kormány az uzsoratörvényjavaslatot. Abban a törvényhozásban, a honnan lemásolták a maguk javaslatát, az összes váltóképesség kérdése nemcsak az uzsora törvénynyel való szoros összefüggésénél fogva fel volt vetve, de egyszersmind tüzetes vita tárgyát képezte. Évekig készitik elő a kérdést és a mit maguk is elismernek, a Darányi képviselő ur inditványa által, hogy az uzsora kérdésével kapcsolatban van. Évek működésének eredménye az, hogy tanulmányozásra utasittatják magukat.

Elnök: Szólásra még vannak feljegyezve, ennélfogva a tárgyalás folytatását a holnap délelőtt 10 órakor tartandó ülés napirendjére tüzöm ki.

Az ülés végződik d. u. 2 óra 10 perczkor.

A képviselőház közigazgatási bizottsága ma d. u. 5 órakor *Nikolics* Sándor elnöklete alatt tartott ülésében, melyen a kormány részéről *Tisza* Kálmán miniszterelnök volt jelen, tárgyalta a *megyék háztartásáról szóló módositott törvényjavaslatot.*

A bizottság tekintettel arra, hogy ezen törvényjavaslat még a mult ülésszakban letárgyaltatott, a módositott törvényjavaslatnál az általános tárgyalást mellőzhetőnek tartja és azt a részletes tárgyalás alapjául általánosságban elfogadottnak jelenti ki.

Következett a részletes tárgyalás.

Az 1. §-nál **Tibád** Antal kivánatosnak tartja a törvényjavaslatban oly intézkedésnek felvételét, hogy arra való tekintettel, miszerint a háztartásról szóló törvény 1884. január 1-én lép életbe, sok megyében pedig a tisztujitások már a f. év elején is eszközöltethetnek: a tiszti létszám és azok fizetésének megállapitása már az uj háztartási törvénynek keretén belől történjék.

A bizottság többek hozzászóiása után elfogadta **Tisza** Kálmán miniszterelnök amaz inditványát, mely szerint a szükségesnek talált intézkedés a törvényjavaslat végén fel fog vétetni.

Grünwald Béla ohajtaná, hogy a tisztán állami közigazgatás és helyhatósagu közigazgatás között különbség tétessék, és ennek következtében az állami dotáczió az állami, a megyék saját jövedelmei pedig a helyi adminisztráczióra forditassanak.

Tisza miniszterelnök nem tartja lehetőnek az állami és a helyi adminisztraczió közötti határvonalnak megbatározását és kivánja a szakasz szövegének fentartását.

Szederkényi Nándor, **Bathó** Bálint és **Szentiványi** Kálmán az eredeti szöveg fentartása mellett szólnak.

Grünwald Béla különösen azért kivánta volna az állami és a helyi érdekü közigazgatás közötti különbség megtételét, mert attól tart, hogyha az állami közigazgatás növekedésével a munkaerő szaporitása válnék szükségessé és a személyszaporitás a megyei pótadó terhére fog esni, a mely pedig állami közigazgatásra nem forditható.

Pulszky Ágoston ajánlja, hogy a legnagyobb praeczirozással állapittassék meg, mire forditható a 3% megyei pótlék.

Tisza miniszterelnök nem ellenzi, hogy azon §-ban, a mely a megyei pótlékról intézkedik, módositás történjék, de az 1. §-t változatlanul kéri elfogadni.

Ezután az 1. § változatlanul elfogadtatott.

A 2. §. szintén változatlanul fogadtatott el.

A 3. §-nál **Tisza** miniszterelnök figyelmezteti a bizottságot, hogy ebben a régi törvényjavaslat megfelelő szakaszáról eltérés van, a mennyiben a megyeházalapok nem foglalhatók a közigazgatás költségvetésébe. A megyei gyámpénztár szintén nem vétetik igénybe a bizottság régibb megállapodásához megfelelőleg.

A 3. §. változatlanul elfogadtatott.

A 4—8. §§. észrevétel nélkül fogadtattak el.

A 9. §. a 3% megyei pótadóról szól, mely a módositott törvényjavaslatban szabatosabban van szerkesztve, mint a régi volt.

Bathó inditványozza, hogy a pótadó közigazgatási czélokra ne forditathassék.

Pulszky nem tartaná czélszerünek, hogy a «közigazgatás» szó a szakaszból mereven kitöröltessék, de mivel attól tart, hogy a megyei pótlék esetleg tiszti fizetések javitása, vagy uj tiszti állomások dotátiójára forditathatnék, kivánatos a szakaszba oly intézkedés bele illesztése, mely a pótadónak ily felhasználását megakadályozná, vagy megnehezitené.

Szederkényi megjegyzi, hogy a kormánynak van módjában megakadályozni azt, hogy a pótadó ne használtassék fel a törvény intézkedésétől eltérőleg.

Tibád Antal olykép kivánja a §-t módositani, hogy a «közigazgatás» szó helyett felvétessék: a rendes évi költségvetés keretén kivül eső közigazgatási czélokra legyen csak forditható a pótadó.

Halász Géza azt hiszi, hogy pótadónak más czélokra való forditásánál épen ugy lehet visszaéléseket elkövetni, illetőleg a pótadót a törvény szellemétől eltérőleg felhasználni, mint a közigazgatási czéloknál és azért be nem látja, hogy kellene a megyék kezét épen a közigazgatásnál megkötni.

Tisza miniszterelnök felszólalása után a 9. §. is változatlanul fogadtatott el, miután a bizottság egyuttal azon inditványát is elfogadta, hogy a megyei pótadó hovaforditásának kivánt megszoritása a 16-dik §-nak tartassék fenn.

A 10. §-nál Grünwald ama figyelmeztetése következtében, hogy a közlekedési költségvetés jóváhagyása egyedül a közmunka- és közlekedésügyi miniszteriumnak van fentartva, ellenben az ezen törvényjavaslat szerint a közlekedési költségvetés azon része, mely pótadóval fedeztetnék, a belügyminiszterium hatáskörébe esik, elfogadja bizottság a miniszterelnök inditványát, mely szerint az ilyen költségvetések ugy a belügy valamint a közmunka és közlekedésügyi miniszter által leendő jóváhagyása iránt a szakasz végén intézkedés történjék.

Grünwald ajánlja, kogy a pótadó kivetésének, kezelésének és behajtásának módját ne a törvényhatóság szabályrendeletileg, hanem egyöntetüség tekintetéből a miniszter állapitsa meg.

Tisza miniszterelnök nem ellenzi ezen inditvány elfogadását.

Szederkényi utalva a megyék különféle viszonyaira, nem járul hozzá az inditványhoz.

Pulszky még azon lényeges pótlással óhajtja Grünwald inditványának elfogadását, hogy a pótadót az adóhivatalok hajtsák be.

Tibád, Halász és **Rónay** az inditvány ellen szólalnak fel.

A 10. §. eredeti szövege azon hozzátétellel, hogy a pótadó behajtásának módja a *belügyminiszter által jóváhagyatott*, törvényhatósági szabályrendelettel állapittatik meg, rövid eszmecsere után szavazás utján elfogadtatott.

Ezzel a tárgyalás véget ért.

Péchy Jenő kéri a bizottságot, hogy betegsége miatt mentse fel a törvényjavaslat további előadása alól, minek a bizottság helyt adván, a törvényjavaslat további előadásával Tibád Antalt bizta meg.

Közelebbi ülés holnap délután 5 órakor.

Az országgyülési függetlenségi párt január hó 30-án d. u. 6 órakor értekezletet tart.

A mérsékelt ellenzék f. hó 30-án, kedden, d. u. 6 órakor értekezletet tart.

A magyar ref. egyház egyetemes konventjének ülései.

— Hatodik és hetedik ülés jan. 28. és 29. —

A konvent hatodik ülése tegnap a vasárnapi istenitisztelet végezte után, melyen a konventnek is több s kivált egyházi tagjai jelenvoltak, s melyen a theologiai énekkar is közremüködött, — délelőtt 11 órakor kezdődött. A jegyzőkönyv hitelesitése után az ülés zárt üléssé atakult át, melyben a ma felolvasott jegyzőkönyv szerint egy felirat határoztatott a kormányhoz intéztetni, melyben kifejeztessék, hogy az egyet. konvent az országgyülés közoktatási bizottsága előtt levő középtanodai törvényjavaslatának azt a pontját, mely a középtanodai tanárok számát oly sokban állapitja meg, sem a tanügy érdekéből, sem az országos pénzügyi viszonyok szempontjából, sem az ország területén jelenleg létező középtanodák létszámában ennek folytán bekövetkezhető változások tekintetéből nem helyeselheti. Ezen felirat szerkesztésével **Filó** bizatott meg, ki azt a mai ülés kezdetén terjesztette elő. Ezután ismét nyilt ülés lett, s először is felolvasta **Szász Béla** jegyző az oláhországi misszió ügyében általa szerkesztett s a magyar kormányhoz felterjesztendő feliratot, azután pedig a **Tóth Sámuel** által szerkesztett s a magyar igazságügyminiszterhez a fegyházi lelkészek ügyében felterjesztendő felirat olvastatott fel; mindkettőt némi módositásokkal elfogadták. Ezek után megalakittatott az öt szakbizottság, tekintettel arra, hogy mindegyik tag melyik bizottságban való müködés iránt nyilvánitotta akaratát. Majd az oláh missziói pénztár számadásainak megvizsgálására kiküldött bizottság tett jelentést, előadván, hogy megbizatásában nem járhatott el, minthogy a kolozsvári főigazgatóság tévedésből csak az okmányokat terjesztette fel, de magát a számadást nem. Ennek következtében a számadás vizsgálata a jövő konventre marad. Ellenben a debreczeni zsinat gazdájának, **Joó Istvánnak** a számadásai megvizsgáltatván, rendben levőknek találtattak, a pénztárnok felmentetett s részére elismerés nyilvánittatott. A zsinati pénztár számadásaival kapcsolatban **Révész** jelenti, hogy ezen számadás bezárta óta több helyről küldettek be kisebb-nagyobb összegek a tiszántuli pénztárba és igy a számadásban kimutatott hiánylat tetemesen kevesbedett, de azért még nem rótta le mindegyik kerület tartozását. A hátralékosok szorgalmazása elrendeltetett.

Előterjesztetett a dunamelléki kerületnek és **Töröknek** azon jelentése, hogy a Gusztáv Adolf-egyesület 50 éves örömünnepe alkalmával a kerület azon egylet elnökségéhez üdvözlő iratot és 500 frt adományt küldött. A konvent ezt tudomásul vette, de egyszersmind egyik későbbi ülésre tanácskozási tárgyul kitüzte azt a kérdést, hogy a magyarországi egyetemes református egyháznak a Gusztáv Adolf-egyesülethez való viszonya, miként szabályoztassék? A dunamelléki kerület felterjesztést tett a konventnek a népiskolai tankönyvek kiadási jogának a sárospataki iskola által megvásárolt, de még ki nem fizetett ára iránt. Az illető tiszai kerület képviselői kijelentették, hogy ez a vételár le van téve, de egyik szerző jogutódai által támasztott követelés miatt, ennek közel jövőben remélhető elintézéséig tartatott vissza. Ebben a válaszban a többi kerület megnyugodott.

Ugyancsak a dunamelléki kerület felterjesztése folytán — de még az előbbi ülésben — elfogadtatott az a javaslat, hogy a néhai **Németh István** tábornok végrendelete által a magyarországi 8 prot. kerületnek hagyományozott összeg jogi felügyeletével a reform. kerületek részéről **Szilágyi Sándor** ügyvéd bizassék meg. Több kerület előterjesztésére pedig ama *zágrábi* memorandumra vonatkozólag, mely a Horvát- s Szlavonországokban levő prot. egyházakból külön horvát kerületet vagy egyházmegyét javasol szerveztetni, kimondatott, hogy a konvent magáévá teszi a két prot. egyház püspökeinek és főgondnokainak azt az értekezletileg hozott határozatát, hogy az emlitett tartományokban levő prot. egyházak továbbra is az anyaországban levő kerületekbe és egyházmegyékbe maradjanak bekebelezve s egyszersmind a dunántuli kerület késznek nyilatkozott — habár, nagy áldozattal jár is — hogy a zágrábi prot. egyházat mely eddig vele semmi összeköttetésben nem volt, kerületébe bekebelezze.

Több kerület részéről az az óhajtás terjesztetvén fel, hogy a lelkészképzés a ref. egyház összes theologiai intézeteiben lehetőleg egyenlő legyen, továbbá hogy a közegészségtannak a theologiai intézetekben előadatása iránt intézkedés történjék, s végül hogy az miként eszközöltessék, hogy a theologiát végzettek tanitói oklevelet is nyerjenek: erre nézve határoztatott, hogy mindegyik theologiai intézet küldjön fel egy-egy képviselőt Pestre és ezek **Török P.** elnöklete alatt, magukhoz véve még dr. **Kiss Aron** és **Joó István** tanitóképezdei tanárokat is, készitsenek a jövő konventig javaslatot. Valamint elhatároztatott az is, hogy a lelkészképesitő vizsgálatoknak is egyöntetüvé való tétele iránt a jövő konventig javaslatot dolgoznak ki.

A jan. 29-iki ülés tárgyát képezte az a nagy horderejü javaslat, melyet az országos reform. **közalap** ügyében kiküldött bizottság a szombati ülés elé terjesztett be, s mely tegnap kinyomatva szétosztatott. Ezen munkálat előadja azon rendszabályokat és előleges intézkedéseket, melyek a közalapról hozott zsinati törvény életbeléptetését lehetővé tenni hivatvák; a melyek ugyan még nem teljesek, — mint a bizottság is mutatja, — miután a megjelölt segélyezési czélok meghatározásához s intézmények alkotásához még sok oly adat szükséges, melyek eddigelé be nem szereztethettek. Azért ezen javaslat csak azon időközi intézkedésekre szoritkozik, melyek ez idő szerint lehetségesek. Szükségesek lesznek minden kerület részéről a kebelökben létező vagy szervezendő missziókról, azoknak évi szükségleteiről kimeritő adatok. Továbbá adatok kellenek a kerületi és megyei nyugdij-intézetekről, ezek tőkéiről, az illetők jogi kötelezettségéről és az alapszabályokról. Azután, hogy mennyi a lelkészi állomások száma s mily életkorban vannak az ezen állomásokon levő lelkészek? Szükséges szakértő bizottság által életbiztositási táblázatok alapján kiszámitatni az országos nyugdijalaphoz való járulás összegét egy bizonyos minimum erejéig; és szükséges leend mihamarabb egy végrehajtó bizottságnak megalkotása az e. kerületek által választandó rendes és póttagokból. A pénzkezelésre valamelyik hazai pénzintézet felkérését ajánlják. A biztositásba felveendők az oly tanitók is, kik sajátságos helyzetüknél fogva az országos tanitói nyugdijnak nem lehetnek élvezői, és egyszersmind a konvent figyelmébe ajánltatik az egyházi épületeknek tüzkár ellen való biztositása az önbiztositás elve alapján. A rendszabályok 1. §. szerint a közalaphoz járulás kötelezettsége 1883. január 1-jével kezdődik. Ez ellen **Kun** B. szólalt fel, mivel — ugymond — még sem az egyháztanácsok, sem a kerületek nincsenek az uj törvények szerint szervezve, azért az alaphoz való adóztatás hagyassék a jövő január 1-ére. De gr. **Lónyay** és gr. **Ráday** szerint ez nem is áll hatalmunkban, mert hisz a közalap létesitését a zsinati törvények rendelik, ezek pedig kihirdettetésük alkalmával hatályba léptek. De kár is volna — mondák — elveszteni egy évet.

A 2-ik §. tartalma: Azon zsinati törvényben kimondott elv alapján, hogy a közalaphoz minden családfő köteles vagyoni és kereseti viszonyához képest bizonyos évi járulékot fizetni, hogy ez évi járulék legalább is megfelelő legyen amaz érték egy ezredrészének, melyet egy család évi fentartása igényel, hogy az évi járulék megállapitása osztályba sorozás által történik, 8 osztály állapittatik meg, melyeknek egyikébe minden családfő vagy család nélküli önálló egyháztag köteles magát bejegyeztetni. A 3-ik §. szerint pedig az első osztályba sorozott családfő fizet évenkint 25 krt, a 2-ik osztályu 50 krt és igy feljebb 8 frtig, melyet a legmagasb osztályban levők fizetnek.

E két §. körül forgott ma a vita. Először is **Kovács Albert** szólalt fel, egy felől sokalva a 25 kr minimumot, miután szerinte sok oly család van innen és még inkább tul a Királyhágón, melynek évi jövedelme nem megy 250, sőt alig 100 frtra és igy több követeltetik az ilyektől mint jövedelmük egy ezredrésze, másrészt keveselve a 8 frt maximumot, ezért ő 10 osztályt javasol, az elsőbe tartozók 10 krral, a legmagasabba tartozók 100 forinttal lennének megadóztatva.

Ellenében **Kerkápoly** szólalt fel, indokolván a bizottság javaslatát. Az olyanoknál, kik napszámból élnek — mondá — bajos az évi kereset összegét kimutatni, de a szegődött cselédeknek, béreseknek, kocsisoknak, juhászoknak az évi bére, persze mindent beleszámitva, felmegy legalább is 250 frtra, sok helyütt 300—350 frtra is, és igy a 25 krt megbirják. Nem hiszi, hogy volna család, mely 100 frttal kijön. De meg az ilyen müveletnél nem ritka forintra, de a sürü krajczárra kell tekintettel lenni, s oda kell törekedni, hogy a nagy tömeget vonhassuk bele. Ha a 25 krt leszállitjuk, csak 10-re, ezzel az a szegény ember nyer két hónapban nem egészen egy krajczárt, melyet ő meg sem érez, mig ellenben a közalap ezen 5 krajczár levonással ezrekben károsodik. **Filó** szinte módosittatni kivánja a bizottsági javaslatot olyformán, hogy legyen kros és frtos rovat, amaz kezdődjék 20 kron és 10 krjával fokozódjék emez egy forinttal s emelkedjék 10 frtig. Ez a javaslat a konvent lelkészi képviselőinek és kivált a tiszáninneni, dunántuli, erdélyi kerületeknek majdnem közhelyeslésével találkozott, csakhogy ezek 10 krban óhajtották a minimumot részint a nagy szegénység, részint a népnek különben is sulyos egyházi adóztatására való tekintetből. Ily értelemben szólottak **Peterdy, Körmendy, Szász D., Kovács Ö., Benkő I., Szentpétery** és **Kántor S.**, a két utóbbi még azt hangsulyozva különösen, hogy ez az adó ne kényszeritett, törvényesen behajtható, hanem önkéntes, ker. buzgóságtól eredő legyen. Gróf **Ráday** a 25 kros minimum mellett nyilatkozik, ennek behajtása nem az u. n. szegény népnél fog nehézséggel járni, mely különben is megszokta az egyházi terhek hordozását, hanem a gazdag egyházaknál, hol a hivek mi egyházi adót sem fizetnek.

Szabó J. Czélszerüség szempontjából óhajtja, hogy minél több osztály állittassék fel, kinek-kinek lelkiismeretére bizandó, hogy melyikbe jegyezze be magát, de azon megjegyzéssel, hogy ez a bejegyzés az illető hatóság által felülvizsgáltassék. Ő ezt a pontot a bizottsághoz kéri visszatétetni, oly utasitással, hogy minél több osztályt állitson fel 20 krtól 20 frtig terjedőt.

Baksay nem tudja, hogy Mózes önkényes adót is rendelt, mint Szentpétery állitá, de azt tudja, hogy mindenki köteles volt a szent siklust megfizetni. A siklus jóreszt megfelel a mi 20 krajczárosunknak, tehát ennek némi bibliai alapja is van, azért csatlakozik Filóhoz.

Tisza László, Kiss Aron hasonlóul a 20 kr. mellett nyilatkoznak.

Végre gr. **Lónyay** terjesztett elő egy közvetitő javaslatot. Ő, ugy mond, már az 1843-iki országgyülésen azt tapasztalta, hogy az emberek sehol sem hazudnak oly sokat, mint a pénzügyi dolgok körül. Mikor Széchényi a maga kétgarasos adójavaslatát előterjesztette, és ekkor a vármegyéket anyagi helyzetüknél fogva osztályozni akarták, majd mindegyik megyét azok követei a legnyomoruságosabb szinben tüntették fel. Egyházi tekintetben is nem vagyunk annyira szegények. Azért ő ajánl 10 osztályt: 20, 30, 50, 70 krral, 1, 2, 4, 6, 8, 10, 20, 40 forinttal. Tizenhárom szavazat ellenében 14-el ezen javaslat fogadtatott el.

A többi §-ok változatlanul elfogadtattak, kivételével egy pontnak, mely felett a bizottsági tagok is meghasonlottak egymással. A bizottsági többség **Kerkápoly** s három társa inditványa szerint az ezen egyházi adóból bejövendő összegnek csak 50%-tólija adatnék át a központárnak, 25—25%-tóliját pedig az illető egyházmegyék és kerületek forditának a közalap által is gyámolitott czélokra. A kisebbség gr. **Lónyay** és **Ritoók** az összes jövedelmet a közalap pénztárába kivánja beadatni. E felett a holnapi s alkalmasint utolsó ülés fog dönteni.

VIDÉK.

* **Az aradi ügyvédi kamara** — mint értesülünk — vasárnap kimondotta, hogy a bünvádi eljárást ő is egyedül *esküdtszéki* alapon tartja szervezhetőnek, hogy az esküdtszék behozatala ellen az ő meggyőződése és tapasztalatai szerint is *hazai, nyelvi és nemzetiségi viszonyaink akadályt nem képeznek* és elhatározta, hogy a budapesti ügyvédi körnek a kormány- s a képviselőházhoz beterjesztendő peticzióihoz, mely az esküdtszéki intézmény mielőbbi behozatalát sürgeti, a maga részéről hozzájárul s ahhoz csatlakozik. Az aradi kamara ezen vótuma a kérdés tisztázása tekintetéből fokozott jelentőséggel bir, nemcsak azért, mert *nemzetiségi* vidékről jön a törvénykezési tapasztalatok terén legilletékesebb testülettől ily értelmi vótum, hanem különösen még azért, mert Arad városa és környéke az, a hol a kormánytervezet tudós szerzője a nyelvi és nemzetiségi viszonyokra nézve személyesen szerzett tapasztalatokat; Arad város és környéke az, melyre harmincz évi ott töltött törvénykezési praxisa alapján leginkább hivatkozott, midőn az esküdtszéket mellőzte nyelvi és nemzetiségi aggályok czimén. S midőn a budapesti kör esküdtszaki enuncziaczióját körlevéllel elküldte az ország összes ügyvédi kamaráihoz, épen az aradi ügyvédi kamara az, a mely a legelső megczáfolja, alaptalannak deklarálja a tervezet szerzőjének aggályait, a mely a legelső emeli vótumát az esküdtszék sürgős behozatala mellett.

* **Temesvár**, január 29. A temesvári ügyvédi kamara közgyülésén az esküdtszéki intézmény behozatala iránt a képviselőházhoz intézendő fölirat által a budapesti ügyvédi kör felirata támogattatni határoztatott.

* **Temesvár**, január 29. Hirlik, hogy *Brankovics* György görög keleti szerb püspök Ujvidékre és *Petrovics* ottani püspök Temesvárra fog áthelyeztetni.

* **Temesvárról** félhivatalosan a következőket sürgönyzik: A helybeli sajtó egy része nemrég éles támadásokat hozott a városi képviselőtestület és a városi tanács ellen. A mai napon Ormós főispán elnöklete alatt tartott városi közgyülés egyhangulag tiltakozott ama gyanusitás ellen, mintha városunk ügyeit egy clique intézné önkényesen és magán tekintetek szem előtt tartásával, és ugy a városi tanács, mint Török polgármester irányában teljes bizalmának adott kifejezést. A közgyülésen Ormós főispán is igen melegen és rokonszenvesen emlékezett meg a városi tisztviselők működéséről. (O. É.)

* **Csáktornya**, jan. 29. *A muraközi iskolai állapotok* megvizsgálása ügyében *Gönczy* Pál min. tanácsos ide érkezvén, elnöklete alatt Glavina, Zalamegye főispánja, az alispán, a muraközi két járás szolgabirája, Urváry, Bessenyey és Veszter orsz. képviselők, Vuchetich zágrábi kanonok és Zele kanonok értekezletet tartottak. A főpontok, melyekben megállapodás történt, a következők: Előre bocsájtván a muraközi népnevelési állapotok hü képét, átlátta a bizottság, hogy 8000 tanköteles gyermek közül csak 5000 jár az iskolába, és az iskolába járók közül 3000-nél a tanitási eredmény csekély vagy semmi. Ezre az iskolai épületek ügye tárgyaltatott. Ezek a tankötelesek befogadására nem elegendőknek találtatván, az iskolák megtekintése határoztatott el. A tanitók képzetlensége s a *magyar nyelvnek nem tudása* konstatáltatott; ezeknek kiképzésére póttanfolyam inditványoztatott és fogadtatott el. A magyarul épen nem tudó tanitók mellé *magyar segédtanitók* rendelendők és a horvát tankönyvek mellőzendők. Jelenleg nehány község jelöltetett ki, melyeket Gönczy min. tanácsos, a királyi és egyházi főtanfelügyelők és szolgabirák meglátogatnak.

Választási mozgalmak Horvátországban.

Zágráb, jan. 29. Bár a határőrvidéki választások napja még nem tüzetett ki, a választási mozgalmak a volt határőrvidéken már is teljes folyamatban vannak és a helybeli lapok naponkint hoznak hireket a kijelölésekről. Az ellenzék valamennyi árnyalata értekezletet tartott városunkban, melyen elhatározták az egységes eljárást a kormánypárt ellenében. Állitólag azonban a határvidékről meghivott bizalmi férfiak azt is konstatálták, hogy az ellenzéknek, különösen a függetlenségi (Mrazovics) pártiaknak kevés kilátásuk van a győzelemre. Ugy látszik, hogy a küszöbön álló választások a szerbeknek nyujtanak legtöbb reményt, kik valószinüleg valamenynyien a kormány-párthoz fognak csatlakozni, hogy különleges kivánságaikat ennek keretén belül érvényesithessék.

Figyelmeztetjük és kérjük tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetésük e hó végével lejár, hogy ujabb megrendeléseiket mielőbb megtenni méltóztassanak

Lapunk előfizetési ára:

egy hóra	1 frt 80 kr.	hat hóra	10 frt
két hóra	3 frt 60 kr.	egész évre	20 frt
három hóra	5 frt — kr.		

Lapunk mindennap, tehát hétfőn és ünnepek után következő napokon is megjelen.

Az előfizető nevének, czimének, lakhelyének s az utolsó postának tisztán olvasható kiirását kérjük, hogy a lap szétküldésében hiba ne történjék.

Előfizetést a hó bármely napjától elfogadunk.

Régi előfizetőink legczélszerübben cselekesznek, ha czimszalagjukat a posta-utalvány szélére ragasztva beküldik a kiadó-hivatalnak.

Az előfizetési pénzek és posta-utalványok Budapestre az „Egyetértés" kiadó-hivatalába (Himző-utcza 1. szám alá) küldendők.

Az „Egyetértés" kiadó-hivatala.

UJDONSÁGOK.

—jan. 29.

— *Személyi hirek.* *A walesi* herczeg Párison át Cannesba utazott. — *Gladstone* egészségi állapota, mint Cannesból irják, folyvást javul. — *Turgenyev* Iván, az ismert orosz regényiró, az emlitett operáczió után, mint Párisból irják, annyira megkönnyült, hogy nem sokára ismét egész buzgósággal folytatja munkásságát. — *Osztrovszky* kuriai biró az elesés következtében, mint emlitve volt, sulyosan megsérült, de baja már enyhült.

— **Frigyes főherczeg Trencsénben.** A pozsonyi Grenzbote irja, hogy Frigyes főherczeg a mult pénteken Trencsénbe utazott szemlét tartani a tulajdonát képező 71-ik gyalog ezred fölött. Frigyes főherczeget a trencséni pályaudvarban Fabrici ezredes, Hilbert polgármester és Ucsnay szolgabiró fogadták. A főherczeg igen elismerőleg nyilatkozott a Vág-völgy regényes fekvéséről, s megigérte, hogy a nyári hónapokban gyakran fogja felkeresni. A pályaudvarból a trencséni főispán lakására hajtatott, kinél megszállt, majd a «Bárány»-szálló feldiszitett termébe ment, hol az ezred tisztikara a vendég tiszteletére bankettet rendezett. A következő nap délelőttjén a főherczeg megvizsgálta a kaszárnyákat és raktárakat, a mely alkalommal a csapatok hadgyakorlatokat tartottak. Délután ½2 órakor a kaszinóban szükkörü ebédet adott s ezután visszatért Pozsonyba.

— **A győri árvizveszély** lefolyásáról már beérkeztek a hivatalos jelentések a magyar királyi belügyministeriumhoz. E hivatalos telentések egyértelmüleg konstatálják, hogy a vész mind Győrvárost mind pedig az elárasztott községeket előkészületlenül találta és a fennálló gyarló töltéseken rendszeres árvédelmet folytatni nem lehetett. Elismerésre méltó buzgalmat és tevékenységet különösen a megyei tisztviselők fejtettek ki; nagyrészt ezeknek köszönhető, hogy emberélet nem esett az árnak áldozatul. Az okozott károk becslése most van folyamatban. Annyi azonban már előre jelezhető, hogy Győr szabad királyi város károsodása a megyei községek károsodásával szemben elnyészőleg csekély s imminens segélyre csak is a tönkretett vizmenti faluk szorulnak. A hivatalos kárbecslést pár nap alatt befejezik s akkor a kár nagysága összegekben is kifejezhető lesz.

— **Jubileum.** Érdekes jubileum fog lefolyni ebben az évben egy elsőrangu fővárosi pénzintézet körében. Az első magyar általános biztositó társaság ugyanis ebben az évben ünnepli meg fennállásának 25-ik évfordulóját. Ez alkalommal az intézet tisztviselői emlékkel szándékoznak megtisztelni Lévay Henrik vezérigazgatót, ki az intézet alapitása óta áll annak élén s igy szintén jubileumot ül. Az intézet tisztviselői 14,000 frtot gyüjtöttek e czélra. Több izben tartott értekezletükön, az adandó emlék minőségére nézve általános volt az a nézet, hogy az eddigiektől, különösen a már divattá vált album átnyujtásától különböző legyen s anyagi és erkölcsi értékén kivül művészi becscsel is birjon. Végre abban állapodtak meg, hogy egy nagyszabásu képet festetnek, mely az intézet történetéből azt a jelenetet fogja ábrázolni, midőn Lévay Henrik az első alakuló közgyülésen egyhangulag vezérigazgatóvá választatott s a jelenlevők sietnek őt üdvözölni. A nagyszabásu festmény elkészitésére Benczur Gyulát kérik fel. A képen meg lesznek örökitve Deák Ferencz és báró Eötvös József is, mint a kik szintén jelen voltak az alakuló közgyülésen. A festmény nagy méretekben van tervezve.

— **Uj artézi kut** furása iránt *Halaváts* Gyula segédgeolog emlékiratot nyujtott be a földtani intézet igazgatóságához. Halaváts a mult évben Temesmegyében Deliblat környékén végzett földtani felvételeket s emlékiratában előadva a kérdéses vidék földtani alkotásáról szerzett ismereteit, javaslatot tesz a Deliblat és Versecz közt elterülő homoksivatagban egy artézi kut furása iránt. A nép itt leginkább baromtenyésztéssel foglalkozik, de rendkivül megneheziti ezt a nagymérvü vizhiány, sokszor a legelőtől több óra járásnyira kénytelenek a marhákat itatóra hajtani, ugy hogy a tulajdonképeni legeltetés csakis az éjszakára szoritkozik. Tekintettel e körülményre a javasolt artézi kut furása közgazdasági tekintetben rendkivül áldásos lenne a vidék lakosságára nézve, valamint ez által a mondott vidéken egy nagy kiterjedésü uj területet nyerne a kormány a telepitésre. Halaváts emlékiratában részletesen foglalkozik az artézi kut furásának lehetőségével s e czélra mint két legalkalmasabb helyet: Flamundát és Susarát jelöli. *Zsigmondy* Vilmos, a ki Verseczen furt egy artézi kutat s ismerős a vidék geologiai viszonyaival, szintén lehetőnek hiszi és nagyfontosságunak tartja Deliblat környékén egy artézi kut furását.

— **Finn könyv Magyarországról.** A magyar barát, *Jalava* Antal, ki nyelvünket a helsingforsi egyetemen tanitja és már két izben meglátogatta hazánkat és hoszszabb ideig tartózkodott közöttünk, most egy népszerü munkát irt «Magyarország» czim alatt. A munka füzetekben jelenik meg, s a csak nem rég megjelent első füzet 36 negyedrét oldalra terjed és 21 képpel van illusztrálva. Szól az ország földrajzi helyzetéről, a népességről, elmondja röviden hazánk történetet és azután részletesen leirja a fővárost. A könyv nagy rokonszenvvel s vonzó modorban van irva és a mi fő: teljesen megbizható adatokat foglal magában.

— **Az osztrák sajtószabadság.** Mint egy bécsi táviratunk tegnap jelentette, az alsó-ausztriai helytartóság két bécsi laptól a számonként való elárusitásnak jogát megvonta. Ausztriában ugyanis, mint rendőrállamban, hatósági eugedélytől függ minden. A ki az engedélyt adja, annak természetesen joga van az engedélyt visszavonni is. Mintegy két év előtt az alsó-ausztriai helytartóság az «*Egyetértés*»-sel szemben éreztette azt e jogát, megtiltva azt, hogy az «Egyetértés»-t Bécsben számonkint árulják. Akkor a bécsi sajtó nem találta szükségesnek ez ellen felszólalni, figyelmen kivül hagyva azt, hogy az osztrák sajtótörvénynek az a szakasza, melyre a helytartóság e rendelkezésre való jogát állapitotta nemcsak a külföldi sajtóra vonatkozott, hanem ép ugy sujthatja az osztrák belföldi sajtót is. A mire Bécsben még nem volt eset, tegnap bekövetkezett. Az alsó ausztriai helytartóság *minden indokolás nélkül* egyszerüen hivatkozva a sajtótörvény illető szakaszára, mely a számonkint való eladást hatósági engedélyhez köti, megtiltotta, hogy a «*Neues Wiener Tagblatt*» s a *Constitutionelle Vorstadt Zeitungot* a hirlap elárusitó boltokban, (a dohánytőzsökben) számonkint árulhassák. E rendszabály mindkét lapot a legérzékenyebben sujtja. A *Neues Wiener Tagblatt* Bécsnek egyik legelterjedtebb s tekintélyes lapja. Lehet mondani, hogy a bécsi polgári osztálynak közlönye. Politikai pártállására német alkotmányhü párti s igy a mai viszonyok között ellenzéki. Ellenzékeskedése azonban nem merev. Első sorban demokrata lapnak vallja magát s e szempontból kiindulva, nem egy kérdésben az ellenzék ellen foglalt állást. Annál meglepőbb, hogy épen őt sujtja az emlitett rendszabály, mely annál érzékenyebb, minthogy épen a Tagblatt az, melyből a számonkint való elárusitásban a legtöbb kell el. A Tagblatt most heti előfizetést nyit, továbbá mivel kiadóhivatalában a lapot árulnia szabad, fiók kiadóhivatalokat készül nyitni. A mai reggeli lapját kiadóhivatalából 17,000 példányban kapkodták el. Ezzel akarta az üldözött lapot kárpótolni Bécs lakossága. Ugy látszik, hogy Bécsben is az elnyomás, ha a bécsi nép kitartó lesz, a szándékoltnál ellenkező hatást szül, épugy mint Oroszországban, hol a sajtó egész Európában s legelnyomottabb, de anyagilag a közönség nagymérvü pártolása következtében a legvirágzóbb helyzetben van. Mint Bécsből sürgönyzik, a baloldal e rendszabály miatt a reichsrathban interpellálni fog, azt vitatva, hogy a lapoknak a számonkint való elárusitást csak általánosságban, va amennyi lapra kiterjedőleg szabad eltiltani. Hirlik, hogy a prágai «Narodny Listyre» is a Tagblatt sorsa vár.

— **Tragikus véletlen.** Mint már emlitettük Schönmann Lipót, egy a budapesti honvédmenedékházban lévő rokkant honvéd, mikor meghallotta a «Cimbria» elsülyedésének hirét, összerogyott és szörnyet halt. A szerencsétlen rokkant öregnek zsebében egy levelet találtak, melyben fia azt irja neki Hamburgból, hogy feleségével és gyermekével együtt a «Cimbria» hajóval indul el Amerikába. Erre az esetre vonatkozólag a Jarmulovszki S. hamburgi szállitó és bizományi üzlet czég egyik képviselője következőket irja: Egy Schönmann Lipót nevü ember folyó hó 16-ikán este érkezett ide nejével és gyermekével együtt Budapestről. Már odahaza elhatározta, hogy hozzám száll, véletlen esemény következtében azonban Meyer kivándorlási ügynökségéhez jutott. Ugy látszik, hogy innét irt levelet atyjának, hogy másnap a Cimbriaval utra kél Amerikába. Alkalmasint ez az a végzetes levél, melyet a szörnyet halt öreg Schönmann zsebében találtak. Előre nem látott kiadások következtében az ifj. Schönmannak nem volt elégséges pénze arra, hogy még az nap este kiválthassa menetjegyét. Csak másnap jött hozzám, még pedig, miután irodámat előbb nem nyitották ki, csak egy órával azután, hogy a «Cimbria» elindult. Ennek a véletlennek köszönheti azt, hogy övéivel együtt csak e hó 19-én indulhatott el Amerikába és alkalmasint szerencsésen hosszu tengeri utat tett már meg, nem is sejtve, hogy időnek előtte elküldött levele édesatyjának halálát okozta. Kétségtelen ezek után, hogy a kivándorolt Schönmann csakugyan a Budapesten meghalt rokkant honvédnek a fia. A kivándorlónak neve Schönmann Lipót Budapestről, neje: Johanna és gyermeke: Gizella.

— **Éjszaksarki expediczió.** Jakutzkból a következőket irják a «Sibirskaja Gasette» czimü irkutzki ujságnak: Tudvalevő, hogy az 1882. év julius havában amerikai expediczió indult Jakutzból az éjszaki jeges tenger felé, hogy megkeresse a szerencsétlenül járt «Jeanette» hadnagyának, *Csippinnek* holttestét. Októberig nem hallottunk hirt az expediczió sorsáról s itt már aggódni kezdtek miatta. A jakutzki kormányzó kozák-csapatot inditott utnak az expediczió fölkeresésére. De a kozákok sem hallattak hirt magukról hetekig. November 23-án váratlanul ért bennünket az az öröm, hogy az expediczió nehány tagját viszontláthattuk. Visszatért *Gunt* hadnagy s magával hozta a «New-York Herald» levelezőjének, *Kollins*-nak holttestét, ki 1881. októberében a »Jeanette» kapitányával együtt oda veszett. *Gunt* kapitány arról is értesitett bennünket, hogy a többi amerikainak is megtalálták holttestét s nemsokára átszállitják a Lena-Torkolatából Amerikába. *Garner* és *Schutz* — beszéli továbbá Gunt — a Bykovszkoje-fokon maradt, honnan szárazföldön utaznak a Lena torkolatáig, hogy megkeressék *Csippin* hadnagy holttestét és bárkáját. Utba ejtik a Tumatskoje-fokot s megnézik a csillagvizsgáló intézetet, melyet *Jurgens* kapitány, az orsz. csillagászati expediczió vezetője létesitett. *Kollins* levelező holttestét abban az állapotban hozták Jakutzba, a melyben találták. Teste szörnyen megfogyott s egészen sötét szinü. A holttest azt mutatja, hogy a szerencsétlen Kollins iszonyu kinok közt adta ki lelkét. Az expediczió Péterváron keresztül utazik Amerikába. Az orosz fővárosban tartózkodó amerikaiak nagy előkészületeket tesznek fogadására.

— **A müegyetem** első éves hallgatói között nagy felháborodást keltett a rektor egy hirdetése, melyet ma reggel szegeztek ki a fekete táblára, fölébe a kultuszminiszter egy rendeletének, mely jóváhagyja az egyetemi tanácsnak azt a szándékát, hogy az előadási termek megrongált padjait az ifjuság költségén ujakkal cserélje föl. Az egyetemi tanács az első éves hallgatókat vádolja azzal, hogy a C. 21. számu terem ujdonatuj padjait késeikkel összevagdalták, eléktelenitették s ennélfogva követeli, hogy téritsék meg az okozott kárt. Az ifjak fölöttébb igazságtalannak tartják e kivánságot s tüntetni készülnek a müegyetem rektora ellen, kinek hirdetése szórólszóra itt következik: «Tudósitás! A C. 21. számu teremben a padok megrongálása által okozott kár megtéritése a nagyméltóságu vallás és közoktatásügyi miniszteriumnak mult évi 38117. szám alatt kelt intézvényével elrendeltetvén, a müegyetemi tanács f. hó 16-dikán tartott ülése határozatából értesitem az analysis, geometria és ábrázoló geometria hallgatóit, hogy a rendeseknek a leczkekönyvüket az illető szakosztályi dékán, a rendkivülieknek pedig a leczkeivüket a rektor csak akkor fogja láttamozni, ha a szervezeti szabályzat I. mellékletének 7. §-ában meghatározott jelentkezés alkalmával az okozott kárból reájuk eső részt, a mi egyenkint és fejenkint 2 forint, megtéritik. — Midőn a müegyetemi tanács eme határozatát az illető hallgatók miheztartása végett közzé teszem, egyszersmind reményemet akarom kifejezni, hogy a müegyetemi hallgatók férfiassága és tiszteletük a tulajdon szentsége iránt meg fogja kimélni a müegyetemi tanácsot ezentul az effélé határozatok hozatalának szükségétől. — Budapesten, 1883. január 29-dikén. *Szily* Kálmán e. i. rektor.»

— **Bátor asszony.** Texas egyik nagyobb városának, Cholseavillnek szinházában tüz ütött ki néhány héttel ezelőttt. Az utolsó felvonásköz alatt, ép akkor, midőn folytatni készültek a játékot, halotthalványan rohant ki a szinfalak mögül az igazgató s e szavakat sugta a primadonnának: «A zsinórpadlás ég, segiteni lehetetlen; egy pár percz multán az egész ház lángokban lenne. A közönséget értesiteni kell, de hogyan?» A bátor asszony egész hidegvérüen viszonzá: «Az értesitést magamra vállalom, ön pedig meneküljön gyorsan személyzetével.» Ezzel oda lépett a függöny elé s igy szólt a közönséghez: «Hölgyek és urak! Gyászos esemény akadályozza az előadás folytatását. Igazgatónk ép e perczben ölte meg csupa féltékenységből a szeretőjét és azután a tulajdon életét is kioltotta. A halottakat a szinházunkkal szemközt levő kávéházba szállitották. Ennélfogva át fogják látni önök, hogy tovább nem játszhatunk. Meghatottan távozott a közönség s csak nehány ember volt még a szinházban mikor a lángok a függönyön is átcsaptak. Másnap 3600 dollárt gyüjtöttek a városban Grant asszony, a bátor szinésznő javára.

— **Vasuti szerencsétlenség.** A Ferencz-József-vasut Leobersdorf nevü állomásán ma reggel 5 órakor egy kocsi-szekrény lángba borult. A kocsi egy vágányőrnek lakásul szolgált. A tüz keletkezési oka ismeretlen. A kocsi felszerelésével együtt egészen elégett. A távirdaczölöpöket, melyeket már a lángok nyaldostak, még ideje korán megmentették.

— **Öngyilkos kapitány.** Kassáról távirják e hó 29-ikéről: Friedrich József nyug. közös hadseregbeli kapitány mult éjjel lakásán az éleskamara ablakrácsára felakasztotta magát. Friedrichre a kassai lőpor-raktár ellenőrzése volt bizva. Hátrahagyott levelében Prukep kezelő tisztet azzal vádolja, hogy őt és családját koldusbotra juttatta. Ugyanis az a gyanuja volt, hogy miután ő utóbbi időben az ellenőrzést nem gyakorolhatta, a lőporraktárban hiányok vannak, E gyanuját fokozta még ama körülmény is, hogy Prukep áthelyeztette magát. Az uj kezelő tiszt négy nap előtt vette át a raktárt, mely alkalommal Friedrich nem volt jelen s igy nem tudta, hogy semmiféle hiány sem fedeztetvén fel, Prukep iránti gyanuja alaptalan, mit a ma azonnal megtartott felülvizsgálat is megerősitett. Friedrich neje különben azt állitja, hogy férjén néhány nap óta az elmezavar tüneteit vette észre. Friedrich 50 éves volt és három gyermeket hagyott hátra.

— **A tüzbe veszett.** Nagy-Tapolcsánról irják lapunknak e hó 26-ikáról: Egy szegény napszámos Nagy-Jaczán kis kamarában lakott. Tegnap este ittas állapotban ment haza, tüzet rakott, mellette elaludt s többé föl sem ébredt. A tüz szikráitól ugyanis a kamrában levő szalma meggyuladt és ettől az egész ház leégett. A szerencsétlen ember is ott veszett. A háznak több szegény lakója volt, kik mindenüket vesztették és hozzá még hajlék nékül is maradtak.

— **Rossz bánásmód az egyéves önkénytesekkel.** E hó 23-án a hohenzollerni herczegnek, mint a 2. gárdadragonyos-ezred ezredparancsnokának rendeletére elfogták ez ezred 2-ik, 3-ik és 5-ik századainak őrmestereit. Az elfogottakat azzal vádolják, hogy az egyéves önkénytesekkel szemben átlépték hatáskörüket. Figyelemre méltó az a körülmény, hogy egy nappal előbb, vagyis e hó 22-én Schott képviselő a reichsrathban a hadügyi költségvetés tárgyalása alkalmával hevesen kikelt az ellen a zsákmányoló rendszer ellen, melyet az altisztek az egyéves önkénytesekkel szemben gyakorolnak.

— **Postarablási kisérlet.** Ujkécskéről irják lapunknak e hó 27-dikéről: Január 19-dikén reggel hét óra tájban, az uj-kécskei határban, a N.-Kőrös felé haladó postakocsist: Laczko Antalt, a volt postakocsis Szabó Ferencz megtámadta. Először hátulról nagy bottal vágta fejbe s fejét beszakitotta, ezután a vértől elboritott arczu, eszméletét vesztett postakocsist, kaszából készült nagy késsel megtámadta, fejét több helyen összevagdalta. A kocsis azonban csakhamar visszanyerte eszméletét s a megtámadó kezéből a kést kicsavarván, a megtámadót elüzte. Daczára, hogy keze összevissza volt vagdosva, a postalovak közé vágott és elmenekült a gyilkos elől. A nagykőrösi csendbiztos Dajka Sándor, mikor az esetet megtudta, rögtön Szabó Ferencz elfogására indult. Lakos Gyula ujtócskai postamesterrel szövetkezve, csakhamar kézrekeritették a gonosztevőt, vasra verték és ugy kisértették a járásbirósághoz. Szabó Ferencz ujkécskei lakos, a n.-kőrösi járásbiróság börtönében lesz a büntetés megkezdéséig. A összevagdalt, sulyosan megsebesült, a vérvesztés következtében teljesen elgyöngült kocsis a n.-kőrösi kórházba szállittatott, hol a leggondosabb ápolásban részesül.

— **Dobra került község.** A rékási kir. kincstár 1471 frt követelése kielégitése végett *Jezvin* község tulajdonául felvett 26,169 frtra becsült összes ingatlanait febr. 27-kén fogja elárvereztetni.

— **Gyilkosság.** E hó 27-ikéről a következőket irják: Bogovics Magdolna férjezett Károly Imréné tapolczai lakos, e hó 22-én reggel 6 óra tájban gróf Deym Nándornak lesencze-tomaji határban levő szeszgyára közelében az országuton agyonütve találtatott. A szegény nő zsemlyét szokott naponkint Tapolczáról Lesencze-Tomajra kihordani. A jelzett napon is 5 óra után indult el 2 frt 80 kr értékü zsemlyével. Agyonütése kimenet történt s a zsemlyék tőle elvétettek. A büntény elkövetésével férje gyanusittatik, kivel már évek óta rosz viszonyban élt, miért is elfogatott s a tapolczai kir. járásbiróságnak átadatott, azonban a férj mindent tagad. Mivel közelebbi gyanuokok s bünjelek ez ideig hiányzanak s mivel nincs kizárva annak a lehetősége, hogy a férj ártatlanul vádoltatik s a gyilkosságot más, talán valamely csavargó egyén követte el, a tapolczai szolgabiróságtól ez ügyben érkezett jelentés alapján az alispáni hivatal által a nyomozás azonnal való eszközlése végett a szükséges intézkedések rögtön megtétettek.

— **Nagy tüzvész.** Tegnap este nagy vihar közben *Hideghéten* (Pozsonmegyében) tüz ütött ki, a melynek Mühlig György földbirtokos juhistállója esett áldozatul. Az akolban 408 juh volt s ezek mind a tüz martalékává lettek. A szomszéd faluból elősietö tüzőrség fáradozásának köszönhető, hogy az égés nagyobb arányokat nem öltött.

= Mai számunkhoz mellékelve veszik olvasóink Mauthner Ödön budapesti magkereskedő 1883. évi főárjegyzékének rövid kivonatát. Magát a diszes főárjegyzéket, melyet a nevezett czég bárkinek ingyen és bérmentve megküld, legjobban ajánlhatjuk az iránta érdeklődők szives figyelmébe. E ritka szakavatottsággal szerkeztett dustartalmu árjegyzék áttekintésénél bizonyára mindenki ama meggyőződésre jut, hogy egy a kor szinvonalán álló s a mezőgazdaság jelen s mind inkább fejlődő viszonyainak teljesen megfelelő magkereskedéssel állunk szemben, mely dicséretre nem szorul.

Rövid hirek. *Öngyilkosságot* követett el Keszthelyen Schacherl korcsmáros kocsisa, kit azzal gyanitottak, hogy gazdája házát ő gyujtotta fel. — *Ungvártt* e napokban tüz volt, mely két házat hamvasztott el. — *Siófokról* irják e hó 28-ikáról, hogy az előtt való nap 100 mmázsányi haltömeget, leginkább fogast és pontyot fogtak a halászok; ez az első nagyobb fogás a Balaton befagyása óta.

= **Egy iparlovag.** *Thurszky* János 28 éves czipészsegéd, a magy. kir. államvasuttal pénteken érkezett Hatvanról a fővárosba, alkalmazást keresendő. A mig málháját az előcsarnokból magához vette, egy tisztességes külsejü fiatal ember csatlakozott hozzá, ki neki lakást ajánlott fel. Thurszky elfogadta az idegen ajánlatát, ki őt egy asztalos-mühelybe, mint állitólagos lakására vezette, az utczára Thurszky nem emlékezik vissza. Ott lefeküdt, s midőn reggel felébredt, ijedtségére észrevette, hogy ládáját s kézi táskáját ellopták. Thurszky jelentést tett a terézvárosi kapitányságnál, honnan azonban elutasitották, miután az utczát, sem számot megnevezni nem tudta. Ezután kerepesi ut 60. szám alatt hónapos ágyat bérelt ki pár megmaradt forintján. Egy akáczfautczai kávémérésbe az ablakon át tegnap délután, ülni látta a furfangos tolvajt, kit egy közeli rendőr által a terézvárosi kapitánysághoz kisértetett, hol benne a már többször büntetett *Schrschön* József cselédszerzőt ismerték fel. Átadták a fenyitőtörvényszéknek.

= **Feltünést keltő eset** történt tegnap este a rostély- és ujvilág-utcza sarkán, mely nagy népcsődületet idézett elő. Tegnap este 8 órakor ugyanis egy rendőr észrevette, hogy a fentnevezett utczák szegletén levő Preisz és Kohnféle zálogüzletnek, mely 1879. elején oly feltünő módon raboltatott ki, az utczára néző egyik ablaka nincs bezárva. Azonnal jelentést tett a főkapitányságnál, honnan a felügyeletet tartó tisztviselő két polgári biztossal a hely szinére sietett. Miután itt a rendőr jelentésének valóságáról meggyőződtek, a felügyelő rendőrtisztviselő azonnal elküldött az üzlet tulajdonosaiért, kik megjelenvén, mindnyájuk szemeláttára egy polgári biztos a nyitva levő ablakon bement az üzlethelyiségbe és konstatálta, hogy nemcsak az utczára nyiló üveg ablak volt nyitva, hanem a belső vastábla is, melyben a kulcs benne volt, valamint egy kijáratot kivéve, az összes ajtókban belül benne voltak a kulcsok. Az üzlet tulajdonosai e körülményt onnan tartják eredhetőnek, hogy a bolti szolga véletlenül hiányosan végezte az üzlet bezárását. A zálogházban február 6-ára árverés van hirdetve. A vizsgálat tartama alatt a járókelők egyre szaporodtak az üzlet előtt s a tömeg több mint száz főre növekedett. A rendőrség ez ügyben szigoru vizsgálatot rendelt el.

— **A győrvárosi és vidéki árvizkárosultak** részére ujabban *Kőrösy* Sándor urtól Budapestről *2* ftot, *Tóth* Lajos dévaványai vendéglős urtól az általa rendezett bál jövedelmeképp *5* frtot, *Friedl* György urtól Putnokról *3* frtot, *Barcsai* István urtól Sárkeresztúrról, mint az ottani ref. elemi *iskolás gyermekek* és tanitójok adományát, *1* frtot, továbbá a bpest-józsefvárosi *első magyar asztaltársaságtól*, annak perselyéből s a tagok közt eszközölt gyüjtésből *22* frt *80* krt, öszszesen **33** frt **80** krt kaptunk, mely összeggel eddigi gyüjtésünk **461** frt **90** krt tesz ki, a miből 428 frt 10 krt már elküldtünk rendeltetése helyére.

— **Arany János** szobrára legujabban igen becses adomány érkezett hozzánk. A *korinthusi isztmuson tartózkodó magyarok* nevében (kik a csatorna-épitésnél foglalkoznak) Kalamakiból *Juristowski* Ödön ur küldött be szerkesztőségünkhöz egy *140* frankról szóló váltót, melyet az árfolyam szerint (47.60-nal) beváltván, *66* forint *64* krajczárt csatolhatunk eddigi gyüjtésünkhöz, a melyet jan. 25-iki számunkban 2340 frt 96 krban mutattunk ki. Ugyancsak e czélra *Nagy-Oroszi*ból *Strausz* Miksa ur kezeiből, mint egy ott, e hó 24-én rendezett s lapunk más helyén ismertetett, zártkörü tánczvigalom tiszta jövedelmét, *13* forintot vettünk. E két öszszeget, vagyis 79 frt 64 krt a fentemlitett 2340 frt 96 krhoz csatolva, eddigi összes gyüjtésünk **2420** frt **60** krajczár.

Nagy vihar Angliában.

London, jan. 29. (Az «Egyetértés» távirata.) Az a borzasztó orkán, mely néhány nap óta Angliában dühöng és a melynek pusztitásait részben ecseteltük, még most sem szünt meg, folyvást ujabb és ujabb szerencsétlenségekről hoz hirt a tàviró a szigetország partjairól. Csaknem lehetetlen felemliteni mindazokat a kisebb szerencsétlenségeket, a melyeknél egy vagy két ember vesztette el életét. Konstatálva van, hogy ilyen kisebb szerencsétlenségeknél **összesen több mint 200 ember lelte halálát.** Nagyon fájlalják a hires, rettenthetlen mentő-csolnak vezető *Jolles* elvesztét, ki «életmentő» név alatt minden tengerész előtt ismeretes volt, mert több mint 1000 embert mentett meg a vizbefulástól. A világ csaknem minden államának mentési érdem-érme birtokában volt. Négy hajoslegénynyel együtt fulladt a vizbe, midőn egy a háborgó tengeren veszélyben forgó hajónak segélyére ment.

Schwanzea mellett, közvetlen a partoknál elsülyedt egy gőzös a nélkül, hogy menteni lehetett volna, mert a tenger oly szörnyen hullámzott, hogy egyetlen hajó sem mehetett oda a borzasztó viharban. A gőzössel elveszett emberek száma körülbelől huszra megy. A bristoli csatornában borzasztó katasztrófa fordult elő; ott horgonyzott egy német bárka, mely az orkán miatt oly sérüléseket szenvedett, hogy kénytelen volt a horgonyokat felhuzni, hogy biztos helyre meneküljön. A hajó fordulásánál kiderült, hogy az alsó rész megtelt vizzel és csakugyan a hajó gyorsan sülyedni kezdett. A kikötőből rögtön három nyolczevezős mentőcsolnakot küldtek ki, a melyek csak nagy nehezen tudtak odaérni a sülyedő hajóhoz. Az egyik csolnakot a szél derékban érte és felforditotta. **Mind a nyolcz hajós a hullámokban lelte halálát.**

A vihar megmérhetlen pusztitásokat okozott az épületekben; a partok mentében több halász falut teljesen lerombolt, a fedeleket leszakitotta és a falakat, a melyek gyengén voltak épitve, összetörte.

De az erős épületek is tetemes sérüléseket szenvedtek; London egyik elővárosában *Batterseában az orkán két szilárdan épült lakóházat teljesen összerombolt. A házban lakó személyek közül negyvenen a romok közt lelték halálukat*, s a többieket sulyosan megsérülve huzták ki a romok közül.

SZINHÁZ, MÜVÉSZET.

— **Csiky Gergely** «Baróthy Mártá»-jából ma volt az olvasó próba. A főszerepeket Jászai Mari, Csillag Teréz, Vizváriné, Ujházi, Nádai, Vizvári fogják játszani.

— **Szinházigazgatói engedélyek.** A magyar szinészegyesület központi igazgató tanácsa legutóbb tartott ülésében az igazgatói engedélyeket véglegesen a következőknek véleményezte: Jakab Lajos, Gerőfy Andor, Szegedy Mihály, Homokay László, Bogyó Alajos, Tóth Béla, Hegyi Gyula, Miklóssy Cyula, Dobó S. és Sághy Zs.; föltételesen Bánfalvy Béla, Bényei István és Polgár Gyula részére. Farkas Gusztáv és Sallay Lajos uj vállalkozók folyamodásait, véleményezés végett áttették a központi igazgató tanács vidéki tagjaihoz. Nem véleményezték az engedélyt Szigeti Szekeres Jenő és Szabó Antal részére.

— **A német szinházban** ma este a L'Arronge A. egyik ujabb vigjátéka «Die Sorglosen» került szinre először. A darab meséje abból a már épen nem uj helyzetből indul ki, melyet az anyagi viszonyokat szem elől tévesztő urhatnámság szül, mind a mellett a darabot kedvezően fogadta a közönség, van benne több jó alak; a komoly alappal biró konfliktus felkölté az érdekeltséget és a komikus helyzetek mulattatók. A szereplők közül kiválóan Scharcz k. a. tünt ki. Elismerést érdemelnek még Blasel (Eichmann) és Gimning (Bolinszki.)

— **Strauss János** szombaton febr. 3-án a nőiparegylet javára személyesen fogja vezényelni a *«furcsa háboru»* előadását a népszinházban. Az ismert zeneszerző még sohasem volt a népszinházban s magyar szinpadon előadást soha nem vezényelt.

— **A várszinházban** ma Kammermayer polgármester, Horváth János tanácsnok, s a tüzoltó főparancsnok megjelentek s szemügyre vették a végbefejezésükhöz közeledő átalakitásokat. A vasfüggöny már készen van, a pillérek is, még az állványok kezelése s kisebb dolgok vannak hátra, ugy, hogy február 4-ikén az előadások megkezdését már mi sem gátolja. Szerdán délután a szinházvizsgáló bizottság hivatalos szemlét tart még a szinházban.

— **A «Fekete hajó.»** A «Fekete hajó» operette előadásainak felfüggesztése ma jelentetett be a népszinházi bizottságnak, mely ezen szindarab ügyében Kamermayer polgármester elnöklete alatt ülést tartott. A bizottság helyesléssel vette az elnök és végrehajtó albizottság intézkedését s kimondta, hogy a «Fekete hajó» csak átdolgozva lesz előadható. Ezután bejelentetett, hogy Rákosi már átdolgozta a müvet s kihagyta belőle a morál sértő helyeket. Steiger Gyula, Királyi Pál, Kléh István tagok mind a hárman elolvasták az áldolgozást s azon véleményöknek adtak kifejezést, hogy az előadás ellen immár morális tekintetben kifogás nem tehető. A bizottság e czenzura alapján az igazgatónak az ujból való szinrehozatalt megengedte, de kikötötte, hogy a nyilvános előadás előtt még egy főpróba tartassék, a mit a végrehajtó bizottság egyik tagja végig néz és az igazgató köteles a szinlapon kinyomatni, hogy a «Fekete hajó» uj átdolgozásban kerül szinre.

— **Allaga Géza** megkérte Liszt Ferenczet, engedné meg, hogy «A magyarok istene» czimü müvét czimbalomra átirhassa. Liszt szivesen megadta az engedélyt a szerzőnek, ki az átiratot már befejezte és sajtó alá bocsátotta. Allaga az átiratot legközelebb személyesen fogja bemutatni az ősz mesternek.

— **Veresosagin festményei** az orosz husvét idejére, mely Oroszországban nagy népünnepélyekkel van egybekapcsolva — mint az «Orsz. Ert.» irja — Moszkvába szállittatnak, hol valószinüleg végleg el fognak helyeztetni. A nagyérdekü képcyklus e szerint európai körutját Budapesten fogja befejezni. A kiállitás bezárásának napja későbben fog közzététetni. Egy nagyszabásu festmény, melyet helyszüke miatt eddig nem állitottak ki, holnap f. hó 29-től kezdve, a nagyteremben fel lesz állitva. A kép a nagymogult ábrázolja magán-mecsetjében, Delhiben. Bécsben a közönség tetszését valamennyi között leginkább ez a festmény nyerte meg.

— **Benozur Gyula** a kitünő képiró, május hó vége felé vagy junius hó elején jön Budapestre, hogy mint a felállitandó festészeti mesteriskola tanára uj állását elfoglalja. A müvész már a mult nyáron köszönt le a müncheni akadémián viselt tanári állásáról és azóta megkezdett nagyobb festményein dolgozik, melyeket mielőtt ide jön, befejezni szándékozik.

Mamzelle Nitouche.

Párisi première.

— Az «Egyetértés» saját levelezőjétől. —

Páris, január 27.

Akkor, mikor a mostani szinházi idény egyik legnagyobb succès-jéről referálok, módom kinálkozik arra is, hogy magának a szinmüirodalomnak elsatnyulását is konstatáljam. — A czimszerepet Judic, a hires diva játszotta, de mielőtt magáról a darabról és annak előadásáról szólanék, röviden utalni akarok arra, hogy miként jött létre ez a szinmü. Az adatok után fogalmuk lehet önöknek arról, hogy miképen gyártják a nagyobb párisi szinházak számára a darabokat. Mindenekelőtt előrebocsátom, hogy *Mamzelle Nitouche* — mint mondani szokták — testre van szabva, vagyis a *Variétés* igazgatója rendes szállitóinál (Albert Millaud et Cie) megrendelte, hogy készitsenek egy darabot szinházának *tüneménye*: Judic asszony számára. A megrendelés után a gyárosok a tüneményes müvésznőhöz fordulnak és mértéket vesznek, vagyis megkérdik tőle, milyen szerepet óhajt? Ha önök azt hiszik, hogy a tüneményes szinésznő: Judic, Grannier, Théo vagy bárminő neve legyen, a szerző kérdésére azt válaszolja, hogy ilyen vagy amolyan jellemet, nagyuri hölgyet, vagy más személyt óhajtana alakitani, nagyon csalatkoznak. A hires diváknak ilyenkor az a fődolguk, hogy kitalálják, minő uton-módon bizonyithatnák be legjobban tüneményes voltukat. Egy-két hétig aztán éjjel-nappal látványos jeleneteket hajhásznak; ha maguknak nincsen elég gazdag képzelőtehetségük, barátjaikat, barátnőiket hivják segitségül, és együttesen törik fejüket. Igy Judic is! Hosszas fejtörés után kikombinálta a következő jeleneteket! «Egyházi éneket fogok énekelni! — A *Liliben* trombitáltam, most hárfatudományomat akarom bemutatni! — Még nem szerepeltem soha sem férfiöltözetben, legyen a darabban egy jelenet, melyben lovas dragonyosnak leszek átöltözve! — Egy darabban bemutattam vivóképességemet, most lovaglási tudományommal akarom a közönséget elragadtatni: e végből kell, hogy legyen egy jelenet, melyben lóháton jelenek meg a szinpadon! — Meguntam már a dicsőséget fényes gazdag öltözetekkel, most rendkivülien egyszerü ruhákban óhajtok szerepelni!

Már most, tessék erre a mértékre drámát vagy vigjátékot irni és igazán irodalmi müvet!

De ez még nem minden! A tüneményes szinésznő, — többnyire szerződésileg — azt is kiköti magának, hogy csak olyan darabban lép fel, melyben az ő főszerepe mellett csupa alárendelt szerepek vannak; igy akarván lehetetlenné tenni többi társainak minden tapsra való kilátásait. Bármennyire felháborodjék is az ember a szinirodalomnak ilynemü lealacsonyitása miatt, nem tagadhatjuk el bámulatunkat a szerzőktől, kik ilyen meghatározott körülmények között mégis képesek arra, hogy szinpadképes, szellemes holmit férczeljenek össze. Igaz, hogy e végből legszellemesebb iróink közül hármannégyen, sőt néha többen is összeszövetkeznek és igy együttesen neki gyürközve, korizlésünk nagyobb dicsőségére megalkotnak egy-egy kasszadarabot, mely az irodalmi niveau-n álló szinmüvekhez ugy hasonlit, mint a szélhámosság a valódi érdemhez. A mi pedig legszomorubb a dologban, az, hogy az egész párisi kritika hizeleg ezeknek a tüneményes szinésznőknek, a darabokat remekmüveknek találják s a szerzőkről azt mondják, hogy többet érnek, mint Molliére. De hát ezt az irodalmi pajtáskodás igy kivánja! A szerzők jobbára ujságirók is és megtörténik az is, hogy maguk a szerzők irják meg a dicséreteket, a mint ez a mult évben kisült Bergerat-ról a *Voltaireban*. A legtöbben ugyan nem viszik ennyire a szerénytelenséget, hanem megsugják a jó kollégáknak azt, a mit irni tanácsos dolog. Mindkét esetben a kritika egy tömjénezési orgia. De legyen ennyi elég ebből. Röviden elmondom, milyen mesét csináltak a szerzők a kiadott mértékre. Egy fiatal leány a zárdában csak a világi élvekről ábrándozik, a zárda orgonamestere titokban operetteket szerez, és ugyancsak titokban szeretője a divának, ki darabjaiban játszik. A zárda-fönöknő az «*erényes*» embert (a ki a zárdában Célestinenek, a szinházban pedig Floridornak hivatja magát,) bizza meg azzal, hogy a fiatal leányt, Flavigny kisasszonyt, Párisba, szüleihez kisérje, hol a szülők egy dragonyos tiszttel jegyezték el. A fiatalok még nem ismerik egymást. A szenteskedő orgonamester már a zárdában beavatta volt a kisasszonyt az ő titkos ügyeibe és legujabbi operettejét, mely ép ez estén volt először előadandó, be is tanultatta bele. A kisasszony kéri nagyon vinné magával a szinházba és csak az előadás után térjenek majd a szülői házba, mintha ép akkor érkeztek volna meg. A diva, kinek a czimszerepet játszani kellett volna, hirtelen megbetegszik; e kényes szituaczióban mit nem tesz a jámbor Célestine alias Floridor? rábeszéli Flavigny kisasszonyt, játszaná el helyében az operette czimszerepét. Jegyese, a dragonyos tiszt, beleszeret az operette énekesnőbe, kiről nem is gyanitja, hogy arája, és e pillanattól kezdve egymást érik a szövevények, mignem a darab azzal végződik, hogy a dragonyos tiszt elveszi Flavigny kisasszonyt.

Judic asszony abbeli kivánságának, hogy dragonyos ruhában akar megjelenni, a szerzők ugy tettek eleget, hogy a kaszárnyából igy átöltözve szöktetik meg. Egységes tervről, drámai akczióknak a jellemekből való fejlődéséről és más ily dolgokról a tüneményes darabokban természetesen szó sem lehet. A szerzők a czélul kitüzött tüneményeket minden logikát nélkülöző mesébe burkolják, a mesét mulatságos jelenetek által teszik szinpadiassá, a divának pedig egyházi énekkel, tréfával, lovaglással, dragonyossá való átöltözésével és egyéb látványosságokkal biztositják a sikert, e sikerhez ők is hozzájárulnak szellemes apróságokkal, miket a látványos darabok felcziczomázására fecsérelnek. A mi Judic asszonyt illeti, az ő «szépségéről», «bájairól» és lángeszéről harmincz év óta már-már agyonreferálták az ujságolvasó közönséget.

SPORT.

— **A pesti róka kopó falka** vadásztársaság, mely az udvari vadászatok tulajdonképi rendezőjének tekinthető, most fog ujra alakulni, a mennyiben a tagok 3 évi kötelezettsége ez évvel lejár. Szintugy a társulat birtokában levő megyeri istállókat és egyéb vadászépületeket, melyeket eddig ifj. Eszterházy Miklós gróf vett volt ki bérbe, ujabb 3 évre fogják kibérelni. Nagyon valószinü, hogy ismét Eszterházy gróf lesz a bérlője.

— **Vidéki jégsport.** Nagyváradon ez idén azoknak, kik a korcsolyázást kedvelik a máskülönben alig negyedóránvira levő ősi-i tóra kell kimenniök, hol naponkint igen elegáns közönség ad egymásnak találkát. Szebbnélszebb hölgyek, nem törődve avval, hogy az éles hideg szél pirosra kicsipi orczáikat, vándorlanak ki az itt levő korcsolya-térre e nemes sport élvezetére. A korcsolyázó hölgyek közt vannak: Elek Margit és Valéria, Márkus Ilona, Komark kapitányné, dr. Sipos Árpádné, dr. Molnár Imréné, Knapp Ferenczné, Vulkán Józsefné, Kutiák Szidonie s Olga, Grosz Hilda, Imrik Ilona s Kornélia, Komlóssy Riza, Dankó Margit, Menszáros Emma, Traversz Istvánné, Wechsberg Ida, Takácsy Elvira, Tomsek Ferenczné, Komornyik Ilka, Vontelli Mariska, Fleischer Fánni, Amigo Mariska, Adrávich Katinka urhölgyek és még számosan.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— **A fővárosi pénzügyi és gazdasági bizottság** ma délelőtt *Kada* Mihály alpolgármester elnöklete alatt ülést tartott. Az napirend első tárgyát az 1883. évre a városnál teljesitendő kőmives munkákra beérkezett ajánlatok felbontása képezte. Négy ajánlat érkezett be. Klein A. Jánosé, ki 15% felülfizetést kér; Kernstock Józsefé, ki 2½% árleengedés mellett hajlandó azt elvállalni; Hegyi és Majorossi eddigi vállalkozóké, kik 20% és Wellisch Alfrédé, ki 14.6% árleengedés mellett vállalkozik a munkára. A gazdasági bizottság, mint legjutányosabbat, Hegyi és Majorossi ajánlatát fogja a tanácsnak elfogadás végett ajánlani. Viola tanácsnok előterjesztette az osztrák államvaspálya társulat pályaudvarán levő raktárakat bérlő társulat kérvényét, melyben a kereskedelem könnyebbsége szempontjából a kövezetvám visszatéritése körüli megszoritásokat hatályon kivül helyeztetni kéri. Eddig ugyanis a kövezetvám csak három hónap után az okmányok, mint pl. szállitó levél stb. hozzácsatolása után szolgáltatott vissza, m sok nehézkességgel jár. A tanács e kérelemnek helyt adott, de miután ez a kövezetvám tariffa-módositásával jár, azt véleményadás végett a gazdasági bizottsághoz tette át. Elfogadtatott a tanács javaslata, mert a vasuti könyvekből eléggé ellenőrizhető a visszatéritett vámösszeg. Hangl és társai, a vigadói helyiségek és kioszk bérlői szerződésszerüleg kötelezve voltak a bérelt helyiségek után esedékes állami, jövedelmi és községi adók s mindennemü bélyegköltségek viselésére. Ezen bérszerződés 6 évre meghosszabbittatván, a régi feltételek alapján, kérik magukat a házbéradó fizetése alól felmenteni, miután ezen adó viselése a szerződésben kikötve nincs. A bizottság folyamodók kérvényét méltányosnak találván, őket a házbéradó viselése alól felmenteni ajánlja. A budai kőporbánya bérszerződése ápril hóban lejárván, az eddigi bérlő Novák Ignácz szerződését az eddigi feltételek mellett 1 évre meghosszabbittatni kéri. Elfogadtatott. Lesicz Annának az uj lóvásártér mellett vásárolt két telekre beépitési kötelezettsége meghoszszabbittatott. A légszeszgyár-társulat fiókgyár-épitésre telket kért a soroksári-ut baloldalán a budapest-zimonyi vaspályának a ferenczvárosi pályaudvarába vezető utja mellett. Az e czélból kiküldött bizottság a 9627 c) helyrajzi szám alatti telket átengedhetőnek ajánlotta, négyszögölenként 5 forintjával. A társulat a kikötött árt elfogadta, de az iránt folyamodott, hogy e vételárt három év alatt kamat nélkül fizethesse le. A bizottság a kamat nélküli fizetést nem javasolja, hanem 6% kamat kikötését ajánlja a hátralékos tőkétől. Az albizottság javaslata elfogadtatott. — Ugyancsak a soroksári ut melletti pályaudvar épitésére telket kér a közuti vaspálya. A kiküldött albizottság ki is jelölt a két töltés közt 5000 négyszögöles telket, négyszögölenkint 4 frtjával. A társaság a vételárt 3 forintban kéri megállapittatni s azon kedvezményért folyamodik, hogy azt részletenkint törleszthesse 6% kamat mellett. Az albizottság javaslata fogadtatott el az árra nézve, a részlettöriesztésre a kedvezmeny megadandónak véleményeztetett. Elfogadtatott végül azon javaslat, hogy a szegény gyermekkórház 251 frt csatornaépitési teher alól felmentessék.

— **A fővárosi magánépitési bizottság** mai ülésén a következő épitési engedélyek kiadását hozta javaslatba: Horváth Annának és Fischer Johannának Lujzautcza 32. sz. a. földszintes házra, Czier Antoniának csömöri-ut 8. sz. a. földszintes házra, Deutsch Károlynak kender-utcza 3. sz. a. egyemeletes toldalékra, Grulich Józsefnek trombitás-utcza 37. sz. a. toldalékra, Sulczberger J. örököseinek pátya-utcza 6. sz. a. raktárra, Schlesinger Mórnak Liszt Ferencz-utcza lakatosmühelyre, Szeiffert Károlynak Kőbányán gyárkéményre, a leszámitoló banknak a közraktári telepen favázas raktárra, Heim H. vállalkozónak az egyetem központi épületében szellőztetési készülékekre, özv. Eisz Máriának a sugárut és Bajza-utcza sarkán kétemeletes házra, Keller Vilmosnak sugárut 53. sz. a. háromemeletes házra, Richtmann Márknak dob-utcza 30. sz. a. levő házára egyemelet ráépitésére, Lafrankó Jánosnak József-utcza 62. sz. a. földsz. házra, Huszár Andásnak hajcsár-ut 1541. sz. a. földsz. házra, az államvasutak gépgyárának a kőbányai uton 8625. sz. a. fürdőházra, Victorisz S.-nek Magdolna-utcza 7. sz. a. földszintes házra, Zelmanovics Jakabnak munkás-utcza 14. sz. a. egyemeletes toldalékra.

— **A honvédelmi miniszter** leiratot intézett a fővároshoz a lovaskaszárnya épitése tárgyában; a miniszter hivatkozik arra, hogy tudomása szerint ily kaszárnya épitése végett a tárgyalások a városnál máris folyamatba vétettek s azadatgyüjtésen már tul van a város. Miután a mult őszszel életbe léptetett territoriális rendszer indokolttá teszi a lovas laktanya épitését, kéri a miniszter, hogy a főváros egy lovas ezred elhelyezésére alkalmas kaszárnya épitése felett tárgyalásait folytassa és a kedvező eredményt vele mielőbb közölje.

— **Az Erzsébet szegényház** Pintér és Herle-féle alapitványainak ruhaszükségletére és a jobb szárny berendezéséhez szükséges kisebb butorzata szállitására a tanács az árlejtést február 14-re tüzte ki.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **Pozsonyi jogászegylet.** Tegnap délelött 11 órakor a *pozsonyi* törvényszéki tárgyalási termében értekezletet tartottak a megalakitandó jogász-egylet tárgyában. Az elnökké kikiáltott dr. Samarjay Károly kir. tanácsos megnyitó beszéde után elhatározták, hogy a további munkálatok megtétele, vagyis az alapszabályok kidolgozása végett 12 tagu bizottság küldessék ki. A bizottságba beválasztattak: dr. Samarjay Károly, Orosz László, Zsitvay Leo, Schauer István, dr. Fésüs György, Petrovics Odön, dr. Sándor András, dr. Lában Lajos, Beck Antal. Garbais Ferencz, Molec Dániel és Sziklay Ottó.

— **Az Eötvös jótékonysági egylet** hetedik rendes évi közgyülését f. é. február hó 4-én d. u. 2 órakor fogja tartani a VII. kerületi Erzsébetvárosi kör helyiségében (külső-dob-utcza 5. sz.). A közgyülés napirendje: Az 1882. évi mérleg előterjesztése s a föltmentvény megadása. Három tagból álló bizottság megválasztása a közgyülési jegyzőkönyv hitelesitésére. Az alapszabályok módositása. Öt tagból álló szavazatszedő bizottság választása. Az igazgatói és választmányi tagok és a számvizsgálók megválasztása. Inditványok.

— **A budapesti tanitók segélyegylete** tegnap tartotta ez évi rendes közgyülését *Zichy* Antal elnöklete alatt, ki az egyleti elnökségről, melyet 9 évig viselt, lemondott, ugy vélekedvén, hogy más az ügynek többet használhat. A közgyülés azonban ujból megválasztotta egyhangulag az egylet elnökévé. A titkári jelentés hálával emliti fel azok neveit, kik a mult évben lettek alapitótagjai; ezek Karácsonyi Guidó gróf, Békey Imre fővárosi tanfelügyelő s a pesti hazai első takarékpénztár, mely 100 frttal segélyezte az egyletet. Az egyleti tagok száma 372. A pénztárnok jelentéséből kiemeljük, hogy az egylet mult évi vagyona 15,277 frt 51 kr. Kölcsönökre megszavaztak a mult évben 7645 frt, segélyekre 89 frtot. Az egylet temetkezési alapjának tőkéje 759 frt 40 kr. A jelentés tudomásul vétetvén, pénztárnoknak a felmentvény megadatott. A temetkezési tagdijat a közgyülés 50 krra szállitotta le. A néptanitók országos árvaházára 100 frt, a győrmegyei árvizkárosult néptanitók segélyezésére 25 forint szavaztatott meg. A még benn levő törzsbetétek kivételére egy évi záros határidő tüzetett ki. Farnady József egyleti jogtanácsos jelentése, a perlés alatt levő váltókról s a volt jogtanácsos számadásairól, elintézés végett az igazgató tanácshoz tétetett át. Számvizsgáló bizottsági tagokul megválasztattak: Örley János, Péterfy Sándor és Sretvizer Lajos. Az egylet ügyeit intézőknek és a jogtanácsosnak a közgyülés köszönetet szavazott. Igazgató-tanácsosokul megválasztattak: Weisz B. Ferencz, Lederer Abrahám, Tanos Imre, Ledényi Ferencz, Vajdafy Gusztáv, Senyei Ferencz, Falvai Antal és Kálnai Nándor. Elnök lett Zichy Antal, alelnök Heinrich István, pénztárnok Schmidt Albin, titkár Lakits Vendel. Ezzel a közgyülés véget ért.

— **Szünidei gyermektelep-egylet.** Azok a nemes emberbarátok, kik nálunk a szünidei gyermek-telepek eszméjét megpenditették és a mult év nyarán számos beteges szegény gyermeket köldtek a fővárosból N.-Marosra, hogy ott üdülést nyerjenek, egy alakitandó «szünidei gyermek-telep-egylet» tervének kivitelével foglalkoznak. Ez

egylet a külföldön, különösen a Németországban fennálló hasonló áldásos czélu egyletek mintájára fog szervezteni és czélja lesz szegény emberek gyönge szervezetü és beteges gyermekeit a nyári szünidő alatt valamely egészséges vidékre küldeni, hogy a romlott fővárosi levegő és a hátrányos fővárosi lakási viszonyok következtében megrongált egészségük helyreállittassék és ez által a nálunk tapasztalt nagy halandóság és különösen az alsóbb osztályok elsatnyulása legalább némileg ellensulyoztassék. Ha e terv még az idén nem volna kivihető, abban az esetben felhivást szándékoznak intézni azon fővárosi jótékonyczélu egyesületekhez, melyek gyermekneveléssel foglalkoznak, hogy csatlakozzanak az eszméhez avval, hogy oly gyermekeket, kiknek erre szükségük van küldjenek a költségekhez leendő hozzájárulással a jövőre kijelölendő gyermek-telepre, mely a jövő nyáron valószinüleg nem Nagy-Maroson, hanem másutt lesz.

—

Magy. tud. akadémia.

— jan. 29.

Trefort miniszter megjegyzései Eötvös egy művéről. Az akadémia költségvetése és számadásai. Folyó ügyek.

Az akadémiának ma összes ülése volt *Lónyay* Menyhér gr. elnöklete alatt. Főtárgyát *Trefort* Ágost néhány megjegyzése képezte, melyet Eötvösnek «A XIX. század uralkodó eszméinek befolyása az álladalomra» czimü munkájára tett. Rövid dolgozat, és nem több, mint ama könyvismertető jelentések, melyeket hirlapok szoktak irni a legfrisebb könyvekről a közönség mielőbbi tájékoztatására. Trefort ugy találja, hogy Eötvös e munkája háttérbe szorult, s a fiatal nemzedék, mely e munkából többet tanulhatna, mint bármi külföldi munkából, még nevéről is alig ismeri. Trefort az Eötvös halála évfordulója (febr. 2.) alkalmából ragadta meg az alkamat, hogy egyet-mást elmondjon Eötvös e nevezetes művéről.

Eötvös az 1848-iki forradalmak hatása alatt kezdett foglalkozni e müve eszméjével. Az 1848—49 közti telet Münchenben töltötte, és — mint Trefort a személyes érintkezésénél fogva tudja — terve volt a franczia forradalom oknyomozó történetét megirni, főleg a magyar közönség számára, szemmel tartva a magyar viszonyokat és az eszmekört, melyben a magyar nemzet mozog. Nem annyira a tények elbeszélésére fektette a sulyt, mint inkább kereste s elemezte az eszméket, melyek e tényeket előidézték. Mert nem igaz — mondja Trefort — hogy csak a pénz uralkodik a világ felett — az eszmék uralkodnak — és pedig uralkodnak az egészséges s kórságos eszmék egyaránt. És kétségtelen, hogy a leghelyesebb és legegészségesebb eszmék a leghelytelenebb tényeket produkálhatják.

Eötvös 1850 tavaszán e munkához már egy-két fejezetet meg is irt. Eötvösnek egy más irodalmi terve is volt 1837 óta, midőn egy nagyobb utazásból hazatért. — Lelkében az a gondolat fogamzott meg, hogy életének legnagyobb irodalmi és tudományos müve a keresztény czivilizáczió története lesz, s e czélra voltak tanulmányai és olvasmányai irányozva, s e czélra nagy anyagot gyüjtött volt össze. A franczia forradalom történetének tervezete s a keresztény czivilizáczió történetéhez tett tanulmányok szülték meg az «*Uralkodó eszméket.*» Kételkedvén, vajjon egészsége, ereje s egyéb viszonyok fogják-e valaha engedni, hogy ő a tervezett nagy munkát a keresztény czivilizáczióról konstruálhassa és megirhassa — ezen kétség hatása alatt irta munkáját a XIX. század uralkodó eszméiről, és abban sok anyagot dolgozott fel, mi a nagy munka számára volt szánva.

A munka az államtudomány egnevezetesebb problemáival foglalkozik, általános becscsel és érdekkel bir — mint Montesquieu és Tocqueville — korszak-, nemzet- s hon különbsége nélkül; de azért, a mi épen nem hibája a munkának, korának jellemét magán viseli, mert az 1848-iki események impressziója alatt keletkezett, s épen azért a közvetlenség hatását is gyakorolja.

Eötvös szerint azon eszmék, melyek korunkat vezetik: a szabadság, egyenlőség s nemzetiség. Ha Eötvös később irta volna meg e könyvet, s még tovább élt volna — ha tanuja lett volna a franczia kommune-nek, s a kommunisztikus és szoczialisztikus mozgalmaknak, melyek azóta oly nagy mértéket öltöttek, és sok politikus által nem ismertetnek el elég veszélyeseknek arra, hogy diszszoluczióba hozzák nemcsak a fennálló államokat, de a fennálló társadalmat is — ha látta volna az auktoritás elvének felélénkitését a régi formákban, bizonyára az uralkodó eszmék számát szaporitotta volna. De ez nem árt munkájának, sőt annál mélyenben hatott be azon eszmék ismeretébe és taglalásába, miket a munka homlokzatára irt.

S épen a munka azon minősége az, melynélfogva a magyar politikai intelligencziának e munkával foglalatoskodnia kellene. Nagy tévedés volna, ha azt hinnők, hogy a doktrinák tulhaladott álláspontot képeznek azért, mert mi állitólag tul vagyunk azon szellemi vagy politikai harczokon, melyekre e doktrinák vonatkoznak. Nagy tévedés azt hinni, hogy tul vagyunk a nemzetiségi harczon; tekintsük csak a szláv faj államfeloszlató mozgalmait: mi nem vagyunk tul a szabadság küzdelmein; tekintsük csak a demokráczia mozgalmait, melyek a szolgaság egyenlőségéhez, de nem a szabadság megszilárdulásához fognak vezetni, valamint az auktoritás elvének fölelevenitését az államban s az egyházban; csalódunk, ha az egyenlőség eszméjét már megrendithetlen sziklán állani véljük; a junker szellem ma erősebb mint volt 25 év előtt. Nekünk tehát, kik a magyar államiságot egészséges, de modern alakban, korunk mellőzhetlen követelményeivel összhangzásban akarjuk föntartani, még sok szellemi harczra készen kell lennünk s ezért tanulnunk kell; és igen sajnosnak találom, hogy br. Eötvös kitünő munkáját főleg a fiatalabb nemzedék nem méltatja tanulmányozására.

Trefort több helyet idézett Eötvös müvéből, hogy szellemét megismertesse, majd igy folytatta:

A munka első része analyticus természetü — elemezvén az eszméket s állapotokat; — a második rész konstruálni akar, nem ugyan kész reczipe-vel lépvén fel, állitván eszméket és intézményeket, melyek a bajok további fejlődésének elejét venni, s az uralkodó eszméket a helyes utra terelni képesek volnának; mert azon fogalmak, melyeket az államban valósitani törekszünk, a minő értelemben azokat közönségesen veszik, ellentétben állanak az összes keresztény polgárosodás alapelvével. E kötetben értekezik Eötvös az állam czéljáról, az egyéni szabadság biztositásáról, a központositásról s azon eszközökről, melyekkel tarthatni kellő korlátok közt az állam egyes részeinek teljes önállóságra, s az államhatalomnak korlátlan uralomra törekvését. Végre a hatodik könyvben szól a haladás általános törvényeinek befolyásáról az államszerkezetre. — A haladás egyik törvénye: hogy a haladás mértékét a szükségek határozzák. Ennek kifejtése a könyv legpraktikusabb része, mely ama nézetben összpontosul, hogy az államhatalmat korlátozni kell maga az állam, valamint az egyén érdekében. Épen eme tétel keltett leginkább feltünést Eötvös munkájában, a külföldi olvasó és biráló előtt.

Az individualis szabadság s az államhatalom közti összhangzás az államtudomány nagy problemája. Ezt emeli ki főleg Laboulaye is, midőn Eötvös munkájáról beszél.

A nagy birodalmak léte ma szükséges — igy szól Laboulaye — abban fekszik a nemzetiség és függetlenség biztositéka, de nagy birodalmak nem létezhetnek a nélkül, hogy az államnak nagy hatalma ne legyen. A középkor eszméi: a foederalis és municipalis eszmék, lefutották pályájokat; a problema ma nem az, hogy a központi hatalom a helyi kiváltságok által töressék meg; a feladat: az egyén kifejlődésének kedvezni a nélkül, hogy az állam jogszerü tekintélyét meggyengitsük. E problema felett Eötvös eszméi ép oly szellemesek, mint ujak és jól kifejtettek.

Az állam czélja: összes polgárai erkölcsi s anyagi érdekeinek oltalma. Az állam föntartása a szabadság első biztositéka, a nélkül nincs biztosság.

E czél elérésére szükséges az államban az összpontositás. De ezen összpontositásnak határai vannak. Az állam nem a társadalom, s nem az egyén; következőleg van társadalmi s egyéni élet, mely nem tartozik az állam illetőségéhez s mind a mellett az ily ügyekben is a többség dönt. — A kérdés tehát az: hol találni biztositékokat a többségek zsarnoksága ellen? Laboulaye szerint az az egyéni szabadságban kell keresni. — A vallás-szabadság, a tanitás szabadsága, a sajtószabadság, az egyesülési szabadság ezen egyéni kormányzatnak szükséges és természetes következményei.

E rövid ismertetés után állithatom, hogy Eötvös munkája a legkitünőbb államtudományi munka, mely magyar nyelven iratott. Felvethetnők tehát a kérdést: vajjon lehetséges és *tanácsos volna-e épen a magyar államot e tanok szerint szervezni?* Ily kérdésre maga Eötvös is csak azt válaszolhatná, hogy az államtudomány hasonló az orvosi tudományhoz, — a gyakorlati életben művészet vagy mesterség, — a kezek szerint, a melyek e tudományt s illetőleg az államot gondozzák.

Az államtudomány nem csinál kész reczipéket, a melyek szerint a beteg országokat gyógyitani kell. Eötvös munkájának becse maradandó lesz, és hiszem, hogy a jövő nemzedékek azt jobban fogják tudni becsülni, mint a most élő nemzedék. E munka nem fog soha elavulni, bármikép változzanak az emberek s viszonyok. Igaz, hogy minden munka magán viseli a kor szignaturáját, melyben megjelent — s ha Eötvös ma élne, ma irná meg e munkát, vagy ha maga azt áldolgozná s uj kiadásban kiadná, — hiszem — hogy némely dolgokat kiegészitene, mert épen szerinte az államtudománynak biztos alapja a tapasztalás; s igy Eötvös bizonyosan látná, hogy e három uralkodó eszme mellett léteznek más, igen erős áramlatok, melyek a világot ma mozgatják. Itt van jobbról a vallásos vagy egyházi eszme, mely majd a rideg auctoritást régi alakban visszaállitani törikszik, majd az eszmének uj alakot keres; itt van balról a közgazdasági eszme, mely a munka-viszonyokra nézve egy formulát keres s majd mint nyers kommunismus, majd mint socialis kérdés, vagy állam socialismus, vagy az agrariusok álarczájában jelenik meg.

Fognak-e az ellentétes érdekek s ellentétes nézetek békés uton közvetittetni, vagy bekövetkezik-e a nagy harcz, a melyre meg van a hajlam: ez a történelem titka; nem titok azonban, hogy az őrültség az emberi viszonyokban csakis rövid időre győzhet, hogy végre a józan gyakorlati ész diadalmaskodik, — A bellum sociale, — a rémuralom — a commune uralma csak rövid ideig tartott. De bármi vár reánk, bármely vitáknak vagy tettleges harczoknak megyünk is elébe: szellemi fegyverekre is mindenkor lesz szükségünk, — s azokat bőven és gazdagon szerezhetjük magunknak báró Eötvösnek az «Uralkodó eszmék» czimü művéből.»

Ezzel végezte Trefort a felolvasást, melyet sokan hallgattak tagok és közönség, s végül megéljenezték.

Következett ezután *Fraknói* titkári jelentése. Legelőször az igazgatótanácsnak tegnap tartott üléséről adta elő a költségvetésre és számadásokra vonatkozó jelentést. Az 1882-iki évben az akadémia 37,929 frttal gyarapodott; az előirányozottnál 820 frttal több jött be, s 3000 frtot tulhaladó megtakaritások mutatkoznak. Hanem a *könyvkiadó vállalat* nem akar prosperálni anyagilag. A pártolók száma, mely a vállalat megindításakor négyezer volt, felére szállt. A mult évben 14,109 frt kiadással szemközt 11,249 frt bevétel áll. Szükséges tehát a vállalat kiadásának uj terv szerinti szervezése, a mire az igazgató-tanács már megtette a lépéseket. A deficzitet részben az okozta, hogy a vállalat több ivet adott, mint a mennyire köteles volt. Most ezeket az iveket számitják a cziklus végén; ennyivel kevesebbet kapnak a pártolók az utolsó évben.

Az akadémia összes bevétele a mult évben 153,205 frt, kiadása 115,276 frt. Szorosan tudományos czélokra forditott 72,261 frtot. Ez az összeg örvendetesen emelkedik évről-évre. Az idénre 73,300 frt van előirányozva. Az idei költségvetésben a bevételt 120,000 frtra, a kiadást 118,400 frtra számitják. A költségvetés egyes tételeit már közöltük.

Ujabb adományokul jelentették be: Arany János hagyománya 1000 frt, Sebestiani József hagyománya 2000 frt, Wagner Ignácz hagyománya 100 frt, Vörösmarty Ferenczé, Hupka Ferenczé, 50—50 frt, Kruesz Krizosztom pannonhalmi főapát adománya (a felajánlott 5000 frt utolsó részlete) 1000 frt, Bohus László adománya 400 forint.

Az elnök pedig jelentette, hogy a *névtelen mérnök*, ki évenkint elküldi a maga ajándékát, most is száz frtot küldött. Ezzel együtt már 947 frt a Névtelen adománya, mely pályadijul fog szolgálni.

A Teleki-pályázaton megakadt az első osztály a végrendelkező gr. Teleki ama meghatározásán, hogy a pályaműveket biráló bizottsága elnöke tiszteleti tag legyen. Megfogytak a tiszteleti tagok, vagy pedig nem foglalkoznak drámabirálással. Az osztály kérdezi, hogy mit tegyen? Majd köicsönkérik a második osztálytól elnöknek Pulszky Ferenczet, a ki csak most tétette át magát az első osztályból, s aki nemcsak birált szindarabot, de irt is.

Az első hazai takarékpénztár tudatja az akadémiával, hogy a 3000 frtos Fáy-alapitványból kitüzendő legközelebbi pályakérdésül az orsz. gazdasági egyesület ajanlja: a földbirtok megóvására vonatkozó törvényes intézkedések szükségének fejtegetését. A takarékpénztár-egyesület, metynek joga van a kérdés megállapitásához, beleegyezik ebbe, ha az akadémia is elfogadja.

A földhitelintézetnél e hó 24-ikéig Arany szobrára 24,663 frt gyült össze.

Az *elnök* végül figyelmeztette a tagokat, hogy az akadémia *nagygyülései* május 15—20-an lesznek.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **«Eltünt ügyvéd»** czimü, lapunkban tegnap megjelent közleményre vonatkozólag felkérettünk annak a kijelentésére, hogy Horváth Gyula eltünt ügyvéd irodája részére gondnokul Püspöki Emil ügyvéd az ügyvédi kamara által neveztetett ki s hogy Püspöki e minőségben teljesiti a teendőket Horváth Gyula irodája körül.

— **Az Ehrlich-féle betöréshez.** Többször tettünk emlitést róla, hogy az Ehrlich Mózes kárara a Dorottyautczában elkövetett nagy betörés tettesei a fenforgó terhelő körülmények daczára határozottan tagadnak. A végtárgyalást, mely ebben az ügyben egy izben már ki volt tüzve, elnapolták, mert titkos feljelentés érkezett a törvényszékhez, melyben ujabbi terhelő adatok soroltatnak fel vádlottak ellen. A vizsgáló biró a feljelentés nyomán megtartotta a pótvizsgálatot s most már vádlottak tagadásával szemben minden kétséget kizáró módon konstatálva van, hogy a betörést csakugyan a letartóztatottak követték el.

— **Monstre tárgyalás Fehértemplomban.** Pomarischátz Milán s 41 társa bankjegyhamisitási bünperében ez évi márczius hó elején lesz a végtárgyalás Fehértemplomban. E bünperre nézve a budapesti kir. fenyitő törvényszék levén illetékes, az igazságügyminiszter mint annak idejében már emlitettük, költségkimélés tekintetéből megengedte, hogy az ügy a fehértemplomi járásbiróság előtt a budapesti kir. fenyitő törvényszéknek e czélra kiküldött tanácsa által tárgyaltassék. A per még 1879-ben tétetett folyamatba vádlottak ellen, kik hosszabb időn át hamis 10 frtosokkal árasztották el a határörvidéket. A tárgyalást *Papp* József budapesti törvényszéki biró fogja vezetni. A tiz ivre terjedő vádhatározat megdöbbentő képét nyujtja azoknak a bünös üzelmeknek, melyeket a 42 tagu bünbanda éveken át folytatott. Rendszerint a szegényebb sorsu ráczokat és oláhokat szedték rá hamisitványaikkal, a kik nem igen tehettek különbséget a jó és rosz tizforintos közt. A bandának Belgrádban is voltak czinkostársai s itt is fedeztetett fel a gazság. A tárgyalás előreláthatólag több napig fog eltartani.

MULATSÁGOK.

— **Fényes estély** volt ma *Gassi* Ferencznél, a nemzeti szinház kitünő operamüvészénél. A müvész lipótutczai termei megteltek a legfényesebb közönséggel. Az előzékeny házi gazda és bájos neje: *Janicsáry* Irén asszony, és testvére Janicsáry Alexandra k. a. fogadták a vendégeket, kiknek soraiban ott voltak dr. *Haynald* Lajos bibornok érsek, *Liszt* Ferencz, br. Podmaniczky Frigyes is. A hölgyek közül: a házi asszony édes anyja Janicsáryné, Vadnainé, Berczelly Györgyné, gr. Festetics Marcsa, Nádainé, Maleczkyné, Pauli Mariska, Vadnai Margit, Vizváriné, Molnár Antalné stb. A férfiak közül: Vadnai, Molnár, Nádai, Veres Kálmán, Maleczky, Erkel Sándor, Rohonczy, Kvassay, Csengery, ifj. gr. Teleki Sándor, Bartók Lajos, Körcz Antal, Siposs Antal, Szabados Károly, Krisztinkovics, Révay és a háziurnak még több ismerőse, barátja. A lakomát felette érdekes hangverseny előzte meg, melynek nem mindennapi fontosságot szerzett az ösz mesternek: *Liszt* Ferencznek játéka, mely elbüvölte a hallgatóságot. A mikor a zongorához hozzá ült, mindenki várta mit fog játszani. Senki rá nem ismert a darabra. Mély csendben hallgatták. Egész uj ábránd volt, melyet a zongorakirály ez alkalommal rögtönzött; csak a végén csapott át egy Schubert-átiratba. Zajos taps kisérte a játékot, melylyel még most sem versenyezhet egy zongoramüvész játéka sem. Liszt játékát megelőzőleg *Krisztinkovics* Béla igen szépen zongorázott, *Nádainé* Bizetnek Chant d'Amour-ját énekelte finom nuance-okkal, utána *Maleczkyné* Liszt «Quand je dors» müvét énekelte a maestro kisérete mellett. A koncziertet gazdag lakoma és utána reggelig tartó táncz követte.

— **Szent-Iványi Zoltán** pikniket rendezett ma az «Európa» szálló termében, melynek csak az az egyetlen, de nagy hiányossága volt, hogy az ott jelenvoltak igen rövidnek találták hozzá az éjszakát s ezért megtoldották még a másnapból is a hajnali harangszón jóval tuleső idővel. A tánczolókat még ekkor is csak a mamák tekintélye birta rá arra, hogy a füzértáncz után való csárdást abbahagyják. Pedig a táncz esti tiz óra után kezdődött meg és a minden igényt kielégitő gazdag vacsora elköltésére szánt rövid időt leszámitva, nagyon kurta szünetekkel és igen nagy animóval folyt mindvégig. A füzértáncz meglepetést is szerzett, még pedig nem csupán egészen uj s eddig ismeretlen alakzataival, hanem jelvényeivel is, a melyek valóban gyönyörüek voltak. Az alakzatok megkezdése előtt óriási lepke szállott le a karzatról, mely egészen virágbokrétákból volt öszszeállitva. A tánczosok szétszedve a bokrétákat, azokkal kérték fel a hölgyeket egy-egy fordulóra. A női választásnál a hölgyek viszonzásul olyan paizsalaku jelvényeket osztogattak a férfiaknak, a melyeknek mindegyikén rajta volt az illető hölgy neve s a megőrizésre alkalmas igen csinos aprósägot képezett. A női tánczrendek névjegytartó tárcza alakkal birtak s hasonlóképen mindegyiken rajta volt annak a neve, a ki kapta, a minek viszonzása fejében ismét a férfiak is hasonló tárczákat kaptak hölgyeiktől, e tárczák hasonlóképen névvel voltak ellátva. A tánczosnők soraiban ott voltak: Czebrián Mária grófné, Majthényi Anna, Patay Ilona, Krail Irma, Bay Gabrielle, Fáy Ilona, Boronkay Mária és Ilona, Sárkány Margit, Kazy Jánosné, Piukovics Irma, Bujanovits Mariska, Péchy Vilma, Kégl Irma és Anna, Vértessy Ilona, Fakk Fabriella, Paczolay Katka, Motesitzky Ilona, Bánó Mariska, Huszár Gabriella és Andine, Szent-Iványi Janka, Forinyák Helén, Rudnay Ilona, Ghyczy Marika, Radvánszky Ilona, Madách Margit és Sarolta, Tréfort Anna, Szalay Mariska, Torkos Irma, Csávossy Benigna és Irma, Lumnitzer Margit és Ónika, Tassner Ágata, Petheő Mariska, Hideghéty Ágnes, Rósa Malvin, Korányi Anna, Domahidy Ida, stb. A négyeseket 40—42 pár tánczolta.

— **Atzél Béla báró** és neje mint minden évben, ugy ez idén is megtartották a farsangi bált, és pedig ma éjjel. A táncz tiz óra után kezdődött és pedig olyan animóval, hogy messzire benyult a hajnalba. A tánczos fiatalsággal egyetemben a többi jelenlevők is olyan jól mulattak a szives vendéglátó bárói párnál, hogy alig vették észre, mikor rájok virradt. A tánczokat közmegelégedésre Teleki József rendezte s a Berkes Lajos bandája huzta hozzá a talp alá valót. Ejfél után a tánczolók gazdag vacsorához ültek, a melyet azonban csakhamar otthagytak, hogy ott folytathassák, a hol elhagyták, mire helyeiket a nem tánczolók foglalták el az asztaloknál. Ott voltak: Andrássy Gyula gróf nejével és fiaival, Mailáth György országbiró nejével, Bánffy Albert és György bárók, Andrássy Aladár gróf nejével és leányaival, Tisza Kálmán miniszterelnök nejével és leányával, Odescalchi Géza herczeg nejével, Bedekovich Kálmán horvát miniszter, Andrássy Manó gróf családjával, Andrássy Géza gróf, Tréfort Ágost vallás- és közoktatásügyi miniszter, Szápáry István gróf nejével és leányával, Szápáry Gyula gr. nejével, Széchenyi Pál gr. nejével, ifj. Ráday Gedeon gr. nejével, Edelsheim-Gyulai Lipót b. lovassági tábornok, Henneberg lovag vezérőrnagy, Döry Lajos báró ezredes, Károlyi Gyula gróf nejével, Károlyi Tibor gróf nejével, Batthyány Géza gróf, Zichy Jenő gróf, Pejácsevich Márkus gróf családjával, Batthyány Edmund grófné, Fesztetich Tasziló gróf nejével, Zichy Livia grófnő, Pallavicini Ede őrgróf nejével, Sztáray Antal gróf nejével, Zamoiski Jenő gróf leányával, Czebrián László gróf családjával, Keglevich István gróf, Pálffy János gróf családjával, Vay Péter és Tibor grófok, Eötvös József báróné leányával, Kemény Gábor és Kálmán bárók, Teleki Ede gróf, Teleki Sándor grófné, Phepps angol főkonzul, Feridun bej török főkonzul, Rédl Béla báró, Atzél Lajos báró, Odescalchi Gyula herczeg és neje, Zichy Géza grófné, Fejérváry Géza báró nejével és leányával, Nyáry Adolf báró tábornok, Tisza Lajos királybiztos, Eszterházy Dénes gróf, Sztáray János gróf, Szemere Miklós, Inkey Nándor báróné leányaival, Blaskovich Miklós nejével, Rohonczy Gida nejével, Révay Gyula báró nejével, stb. egyszóval együtt volt a magyar fővárosban időző arisztokráczia csaknem teljes számban.

— **Az ősz utczai tornacsarnokban** tegnap igen kedélyes, minden izében sikerült mulatságot rendezett néhány torna-növendék, kik a szinipályára készülnek. Bockelberg tornatanár házigazdai előzékenysége nem kis mértékben emelte a mulatság sikerét. Ritkán lehet egy csoportban annyi üde, kedves, szép leányt látni. mint ez estén a tornacsarnok nagy termében látni, lehetett. A hölgyek nagyobb részt a szinészeti iskola növendékei voltak. Emelte a mulatságot, hogy mindnyáján egyszerü toiletben jelentek meg. A négyesekben részt vettek: Balogh (Glück) Etel, Adorján Berta, Andrássy nővérek, Czanyuga Emma, Lichtenstein Mariska, Hubai Aranka, Gyurmann Alice, Rotter nővérek, Morgenstern nővérek, Kolleith nővérek, Gunszt Irma, Lugosi Mathild, Ruser nővérek, Major Ida, Benedek Lajosné, Bockelbergné, Passi-Cornet, Bánffiné stb. — A nemzeti szinház tagjai közül Bercsényi, Nagy Imre, Gyenes, Benedek Lajos voltak jelen és rövid ideig Paulay igazgató meg Bartók Lajos. A mulatság reggel 5 óráig tartott, mikor a Rákóczi-induló mellett az egész társaság eloszlott. A tánczokat Benedek, Szirmai és Fenyvesi rendezték.

— **Házi mulatság.** E hó 28-án Kovács Kálmán igazságügyminiszteri tanácsos kedélyes házi mulatságot rendezett a rohicsi szép napok emlékeül. A jelenlevők majdnem kizárólag mind Rohicson nyaraltak. A tánczestélyt rögtönzött hangverseny előzte meg, melyben Krisztinkovics Béla, Záhorszky Margit, Marzsó Anna és Ráth Zsigmond vettek részt. Krisztinkovics solo és Záhorszky Margittal 4 kézre zongorázott. Marzsó Anna Aidából az Aida áriáját és Ráth Zsigmonddal a Hamlet-kettősben; Ráth egy olasz dalt és magyar népdalokat adott elő. A táncz kevés megszakitással, reggel 4 óráig tartott. A négyeseket Szentiványi Zoltán igen ügyesen rendezte. Jelen voltak: Lukács Béláné, Jankovicsné (Budáról), Szabó Albertné, Záhorszky Kálmánné, Nagy Györgyné, Nyiryné, Marzsó Lajosné, Láng Lajosné, Marzsó Anna és Katicza, Záhorszky Margit és Irén, Láng Ilona, Szabó Mariska, Lipthay Margit, Giczy Mariska, Nagy Emma, Gyulányi Ilona, Nyiri Jolán, Andrasovits Béla és Szabó Albert kuriai birák, dr. Jánosi Gusztáv veszprémi kanonok, Skublics Gyula, Kovács István festész, dr. Fenyvessy Ferencz képviselő, Marzsó Lajos, Hilóczky Béla miniszteri osztálytanácsos, Lipthay Kornél kir. táblai biró stb. stb.

— **Athleta-bál.** A február 1-én tartandó athleta-bálra a jegyek a «Nemzeti szállodá»-ban naponkint d. e. 10—1 óráig d. u. 3—5 óráig kaphatók.

— **Az Arany-szobor javára.** A magyar királyi államvasutak hatvani indóháza éttermében e hó 20-án Arany János szobra javára tartott hangverseny sikerült. A szépen és kiváló izléssel diszitett étterem teljesen megtelt. A műsorozatból közbejött akadály végett egy szavalat és czithera-játék elmaradt. Az előadottak közül hatást keltett Balogh Kálmánné és Merkl Adolf által négykézre zongorán előadott Mendelssohn «Fingalshöhle» nyitánya, valamint ugyancsak Balogh urhölgy által játszott Chopin «Impromptu»-je. Nagy élvezetet nyujtott továbbá Kollmann Károlyné éneke. Kiváló érdeklődést keltett még Völgyi Kornélia k. a. czimbalomjátéka és Hartmann Oszkár szavalata. A hangverseny művészeti részének rendezését vezette Merkl Adolf, kinek éneke köztetszésben részesült. A hangversenyt tombola és ezt reggeli 6 óráig tartó táncz követte. A rendezett mulatság 100 frt tiszta jövedelmet eredményezett. A hölgyek közül jelen voltak: Balogh Kálmánné, dr. Braun Sándorné, Buchta Vladárné, Blumenthal Dávidné, Gáspár Kálmánné, Gralovics Antalné, Kollmann Károlyné (Gödöllőről), Kassai Obadich Jánosné (Budapestről), Merkl Adolfné, Müller Lajosné (Aszódról), Schnédár Józsefné, Stöckl Józsefné (Turáról), Szontagh Gusztávné, Völgyi Béláné, Weichinger Lipótné, özv. Suth Andrásné, Blumenthal M., Obadich Sarolta, Péchy Angyalka és Irma, Seidl Marianne, Sipos I., Szontagh Gizella és Margit, Völgyi Kornélia urhölgyek.

HÁZASSÁG.

— **Miok** Vilmos osztr. államvasuti hivatalnok tegnap vezette oltárhoz a Deák-téri evangelikus templomban *Pillar* Irma kisasszonyt.

Válság Francziaországban.

Napoleon hg manifesztuma végre is kormányválságra vezetett. A Duclerc-kabinet, mely már eddig is reményen fölül hosszu életet ért meg, nem élhette tul az első nagyobb rázkódtatást s Floquet javaslata még abban az enyhébb alakjában is, melyet Fabre szövegezett — szakadást idézett elő a kabinet tagjai közt.

A válság bekövetkezése különben már a javaslat tárgyalására kiküldött bizottsági ülésén nyilvánvaló volt s előre jelentették, hogy ha Fabre javaslata a minisztertanácsban többségre jut, akkor Duclerc, Billot és Jauréguiberry kilépnek a kabinetből. Fabre Józsefnek e javaslata igy hangzik:

1. szakasz: A választások utján elérhető tisztségek, valamint a polgári és katonai hivatalok, a Francziaországban uralkodott családok tagjai előtt el vannak zárva.

2. szakasz: A köztársaság elnökének a minisztertanácsban elhatározott dekretuma utasithatja az egykori uralkodó családok tagjait, kiknek jelenléte alkalmas volna az állam biztosságának veszélyeztetésére, hogy hagyják el azonnal a köztársaság területét.

3. szakasz: Az első szakaszban érintett személyek közül az, ki a kormány engedelme nélkül, miután a határra szállittatott és Francziaországot elhagyta, visszatér az országba, a fenyitő biróság elé állittatik, egytől öt évig terjedő birsággal büntettetik s a büntetés elszenvedése után megint elszállittatik a határra.

*

Mint látható, e javaslat nagyon kevésben különbözik attól, melyet Floquet benyujtott s igy valószinü, hogy az Orleans-házi herczegek e javaslat törvénynyé emelése esetében maguktól ott hagyják Francziaországot. Nagyon kérdéses azonban, hogy ha a képviselőház el is fogadja, a szenátus nem fogja-e visszautasitani a javaslatot, a mi természetesen ujabb válságot idézne elő a kabinetben. A szenátusban különösen sok párthive van az orleansi herczegeknek s igy könnyen megeshetik, hogy a válság az egész kabinetet elsöpri, a monarchisták ellenben megerősődve kerülnek ki belőle.

A helyzet kényes voltát sokban fokozta Duclerc elnök betegsége, mely olyan alkalmatlan vagy alkalmas pillanatban vett komoly fordulatot, hogy az orvosok világos bulletinjei daczára a rejtélyesség bizonyos jellegét nem lehet megtagadni tőle. Főkép ha figyelembe veszszük, hogy a miniszterelnök 27-én késő éjjel minisztertársai tudta nélkül értesitést küldött a Havas-ügynökségnek s abban jelentette ki, hogy a Fabre-féle javaslatot visszautasitja. Mikor aztán másnap a minisztertanács Grévynél összeült s a belügyi és igazságügyi miniszterek Duclerchez mentek, hogy elhatározásáról lebeszéljék, akkor az orvosok egyszerre kijelentették, hogy «a beteg állapota lehetőleg kedvező, azonban legalább tizennégy napig absolut nyugalomra van szüksége.» Igy a kiküldött miniszterek mit sem végezhettek s a válság akutta vált.

A válság további lefolyásáról a következő táviratokat vettük:

Páris, jan. 29. (Az «Egyetértés» távirata.) Tegnap délben 1½ órakor elhatározták, hogy az egész miniszterium lemond, azonban megbizták, hogy az ügyeket tovább vezesse. De miután egyességre nem juthattak, Grévy elnök Falliéres belügyminisztert bizta meg az uj minisztérium megalakitásával. Fallières előbb hajlandó volt elvállalni a missziót, azonban később hajótörést szenvedett. Este 9 órakor Jules Ferryt a köztársaság elnöke magához hivatta. Hosszabb tanácskozás után Ferry visszautasitotta a megbizást, azonban 11 órakor Fallières-el együtt ujra az Elisée-be ment. Másfélórai tanácskozás után *Falliéres elvállalta az ideiglenes miniszterium alakitására* vonatkozó megbizást.

Páris, jan. 29. A Havas-ügynökség bizonyosnak mondja, hogy *Duclerc, Billot* és *Jauréguiberry* kivételével valamennyi miniszter megtartja tárczáját. *Falliéres* a miniszterelnöki, *Tirard* pénzügyminiszter és *Mahy* földmiv. miniszter ideiglenesen a külügyi és tengerészeti tárczát veszik át. *Thibaudin* a 6-ik párisi hadosztály parancsnoka állitólag hadügyminiszterré neveztetett ki.

Páris, jan. 29. (Az «Egyetértés» távirata.) Thibaudin, az uj hadügyminiszteri jelölt csak pár nap előtt vette át a 6-ik gyalogsági hadosztály parancsnokságát s ez alkalommal határozott köztársasági szellemü napiparancsot adott ki.

PÁRIS, jan. 29. Falliéres kormányelnökké neveztetett ki és ideiglenesen a külügyek vezetésével bizatott meg. A hadügyminiszter és a tengerészeti miniszter később neveztetik ki. A többi miniszter megmarad.

*

Páris, jan. 29. (Az «Egyetértés» távirata.) Az «Union republicaine» ma délben állapitja meg a kamarában követendő eljárását. Ma délelőtt minisztertanács volt, mely a válsággal foglalkozott.

Páris, jan. 29. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Parlamenti körökben az a vélemény volt elterjedve, hogy a Floquet-féle javaslatot a kamara ma a miniszterválság miatt nem fogja tárgyalás alá vehetni. A kabinet azonban a mai ülésen kijelentette, hogy jelen csonka alakjában is tárgyaltatni akarja a javaslatot.

Páris, jan. 29. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A képviselőház mai ülésén szokatlan nagy számmal jelentek meg a képviselők, a karzatok ugy megteltek, mint már évek óta nem történt. A képviselők, valamint a hallgatóság körében rendkivüli izgatottság uralkodott, mindenki feszült várakozással telve nézett az események elé. A diplomaták páholyában ült Hohenlohe herczeg. Ugy hallatszik, hogy *Thibaudin* tábornok *visszautasitotta* a miniszteri tárczát. A hadügyminiszteri állás ennek következtében nincsen betöltve, a mi a feltünést és izgatottságot még fokozza.

A miniszterek mindannyian jelen voltak.

A formaságok elintézése után *Fallières* miniszter következőleg szólott: A kabinet kebelében a trónkövetelőkre vonatkozó törvényre nézve felmerült nézetkülömbségek következtében a miniszterium lemondott. Három miniszternek lemondását elfogadták. A köztársaság elnöke engem bizott meg az elnökséggel. (Tetszés a köztársaságiaknál kivéve a szélsőbalt.) Noha még nem volt időm arra, hogy a kabinetet megalakitsam, rendelkezésükre állok már ma is, (Zajos tetszés), hogy megkezdhessék nyomban a tárgyalást, mely meggyőzze az országot arról, hogy biztosságát nem kell féltenie. (Nagy tetszés.)

Janvier de la Motte (bonapartista) azt mondja, hogy a hadseregben nem találtak embert, ki mint hadügyi vagy tengerészminiszter elvállalta volna a felelősséget ezért az ocsmány cselekedetért. (Zajos tetszés jobbról.) Olyan cselekedetről van szó, melynek komolyságáról nem ád számot magának a köztársaság elnöke.

Brisson elnök figyelmezteti a szónokot, hogy a köztársaság elnökét ne keverje bele a vitába.

Cassagnac: Ha egyszer nem féltek s az ország is csöndes, akkor miért siettek ugy a rendszabályokkal. Ajánlom, hogy a hadsereghez ne nyuljatok. Becsületére legyen mondva, hogy nem akadt soraiban senki, a ki társait kiszolgáltatta volna. (Tetszés jobbról.)

Ezután a képviselőház megkezdte a Floquet-féle javaslat tárgyalását.

Mun (legitimista) valamennyi kivételes rendszabály ellen küzd, és azt mondja, hogy az igazi összeesküvők a köztársaság ellen, republikánusok.

Fabre (mérsékelt köztársasági) ellenjavaslatát védi és a köztársaság részére a védelem törvényes jogát követeli.

Viette (radikális párti) Fabre ellenjavaslatát támadja meg s azt mint elégtelent és veszedelmest jelzi. Floquet inditványát támogatja.

Ribot (balközép-párti) minden kivételes intézkedést ellenez. Üdvözli a leköszönő minisztereket ellenállásukért. Azt mondja, a köztársaságra nézve az egyedüli veszély a sokféle válságban rejlik, melyek kételyt ébresztenek az intézmények állandósága iránt. A kamarának a köztársaságot a mérséklet és a megnyugtatás politikája által kell megszilárditania.

Floquet saját inditványát védi, kinyilatkoztatja, hogy ezzel a köztársaságot akarta oltalmazni, melyet az érvényre jutni kezdő követelések fenyegetnek. Erre a vita folytatása holnapra halasztatott.

Páris, jan. 29. (Az «Egyetértés« tudósitójának távirata.) A képviselőház mai ülésén *Janvier Delamotte* kijelentette, hogy a jelenlegi kabinet alkotmányellenes, s hogy a miniszteri felelősség ily nemü kijátszása, mint az a csonka kabinet által történik, a józan ész birálatát hivja ki maga ellen. *Cassagnac* azt inditványozta, hogy Fabre javaslatának tárgyalását halaszszák el addigra, a meddig az uj hadügyminiszter és tengerészminiszter ki lesz nevezve. Itt voltaképp a herczegek tiszti rangjának elvesztéséről van szó, tehát a képviselőháznak várnia kell, mig találkoznak oly szives férfiak, a kik a kormány javaslatáért a felelősséget elvállalják.

London, jan. 29. (Az «Egyetértés» távirata.) A «Times» párisi levelezője azt állitja, hogy *Grévy* egy nagy tekintélyü diplomata előtt kijelentette, hogy ha el is fogadná a kamara *Floquet-Fabre* javaslatát, a szenátus bizonyosan visszautasitaná. Ha a kamara még azután ragaszkodnék ez inditványhoz, akkor okvetetlenül fel kell oszolnia. Grévy nem fél az uj választásoktól és nem is tudja veszedelemben a köztársaságot.

*

Páris, jan. 29. (Az «Egyetértés» távirata.) A «Figaro» egyik czikkében Magnard Ferencz a gyárosokat és a rue du Sentier előbbkelő polgárságát felszólitja, hogy tiltakozzanak a trónkövetelők kiutasitásáról szóló törvény ellen.

Páris, jan. 29. (Az «Egyetértés» távirata.) Beszélik, hogy *Fallières* sok bizonyitékot szerzett a royalisták *összeesküvéséről* s e bizonyitékokat legközelebb bemutatja a kamarának.

*

Megczáfolják ama hirt, hogy Chambord gróf tegnapelőtt négy tagból álló kiséretével Porte-Vendres-ba érkezve Bordeauxnak vette utját, hol royalistikus mozgalmak mutatkoztak ugyan, de minden komolyabb jelleg nélkül. A grófot még csütörtökön, tehát az nap, midőn állitólag Porte-Vendres-ba utazott Görzben látták, pénteken pedig részt vett egy Görz környékén rendezett vadászaton. E vadászati kirándulás következtében terjedt el amaz alaptalan hir, hogy Chambord gróf vadászat ürügye alatt Olaszországba illetőleg Francziaországba utazik. Ma egy hete járt Görzben egy — Pavillon vicomte, Bourbon Busset vicomte, Préde du St. Maur és Fr. de Boussineaubból álló — küldöttség, mely Francziaországból érkezett oda. Valószinü, hogy eme küldöttség az agg «Roy»-nak hódolat feliratot adott át és ez által uj bátorságot és reményeket keltettek fel Chambord grófban. Hétfőn este a nevezett négy tagu küldöttség ismét elkagyta Görzöt. Kedden, e hó 23-án pedig állitólag Valois és Barry herczegek érkeztek Görzbe, hogy Chambordot meglátogassák. Csütörtökön (25-én) ezek is visszautaztak. Chambord maga is még további küldöttségeket vár; de hogy zavartalan nyugalmát feláldozva, Francziaországba utaznék és ott az elfogatás veszélyének tenné ki magát, azt ugyancsak senki sem hiszi.

*

Páris, jan. 29. (Az «Egyetértés távirata.) *Napoleon* herczeg szabadlábra helyezése után, a melyet legközelebbre várnak, két fiával együtt Eugénia excsászárnéhoz fog utazni Angliába, hogy köszönetet mondjon az irányában tanusitott rokonszenvért. Napoleon herczeg öt ügyvédje éles tiltakozást intézett a lapokban az igazságügyminiszterhez a herczeg hosszas vizsgálati fogsága miatt, miután a vizsgálat már befejezve és a ténykörülmény konstatálva van.

TÁVIRATOK.

Lemberg, jan. 29. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Az itt megjelenő «*Slowo*» czimü orosz ujság a következőket irja: *Sembratovics* Sylveszter érsek bécsi utazásának főczélja, hogy a ruthen istentiszteletben elfogadtassa a Gregorianus-féle naptárt. Az itteni lapok e hirt nagy örömmel fogadják.

Páris, jan. 29. (Az «Egyetértés» távirata.) Pol Corr. Hivatalos jelentés szerint teljesen alaptalan az a hir, hogy a franczia kormány elejteni akarja Barriére javaslatát. A franczia kormányhoz közelálló körökben kétségesnek tartják, hogy az Ausztria Magyarország és Románia közt fennálló különböző ellentétes kérdésekben a Duna-konferenczia czélszerü eredményhez vezetne.

Sofia, jan. 29. (Az «Egyetértés» távirata.) Pol. Corr. A most visszatért *Vulkovits* külügyminiszternek a fejedelem felajánlotta az államtanács elnökségét, de Vulkovits visszautasitotta. Az uj külügyminiszter Stoilev megtartja eddigi tisztét, mint a fejedelem irodájának politikai főnöke.

Páris, jan. 29. (Az «Egyetértés» távirata.) A «Morning Post» azt jelenti, hogy Orosz- és Olaszország kedvezőtlenül fogadták a *Granville* jegyzékét, és hogy mindketten inditványokat készülnek tenni, melyek fontos változtatásokat ajánlanak.

Róma, jan. 29. *Rotelli* apostoli küldötté és patriarchatusi vikáriussá neveztetett ki Konstantinápolyba, hova február elején utazik el.

London, jan. 29. A Daily News-nak Kairóból irják: Dufferin lord terve szerint a törvényhozó tanács két harmadrésze tartománygyülések által választandó, a tartománygyülések tagjait viszont községek választják. A tanács többi tagját a kedive nevezi ki három vagy négy évre. Minden első foku birósághoz egy európai és két benszülött, a felebbezési törvényszékekhez pedig három benszülött és két európai biró fog kineveztetni.

Varsó, jan. 29. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Az itteni egyetemen ma tartották az első lengyel irodalmi előadást *orosz* nyelven Apuchtin gondnok, több tanár és 9 orosz tanuló jelenlétében. Az előadó tanár *Wierbowski* ellen az egész város fel van indulva. A lengyel tanulók az előadáson nem jelentek meg.

Moszkva, jan. 29. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A Moskowskija Wjedomosti jelenti, hogy határozott rendeleti utasitás következtében a déli vidéki és a visztulamenti vasutaknál a külföldi hivatalnokok lassankint oroszországbeliekkel helyettesitendők.

KÖZGAZDASÁG.

Veszprém, jan. 29. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Zichy Jenő gróf, Jágocsi Péterffyvel délután megérkezett a városunkban rendszeresitendő ipar-iskola ügyében. Az impozáns fogadtatást a városi tanács rendezte. Az indóháznál nagyszámu közönség jelenlétében Kovács Imre helyettes polgármester gyönyörü beszéddel üdvözölte az érkezőket. Zichy gróf meghatottan válaszolt. Diszes kocsisorral indult a menet a városba. — Zichy Jenő, Péterffyvel együtt Fiáth főispán vendégei. Fél hatkor a fellobogozott városházban az ipariskola ügyében tartott értekezleten a város áldozatkészségéről tett bizonyságot, viszont a gróf megigérte támogatását az ipariskola létesithetése ügyében. Péterffy a kormánysegélyről biztositotta várost. Értekezlet hétkor végződött. Nyolcz órakor száztvan teritékü diszlakomán a Koronában jelen volt az összes helybeli intelligenczia. Fiáth főispán a királyra és a királyi családra emelte poharát; Vikár főjegyző pedig Zichyre, Zichy Magyarország iparosaira, Szücs Dániel református lelkész a Kisfaludy-társaság tagjaira, Zichyre, Péterffyre mondott felköszöntőt, Balogh Károly iparoskori elnök ismét Péterffyre, Péterffy a főispánra, a főispán Zichyre, Husváth János iparoskori alelnök Zichyre, Lévai Imre Zichyre köszöntött poharat. A bankett fényesen sikerült. Zichy gróf Péterffyvel holnap délben Szombathelyre utazik. Reggel küldöttségileg az iparos kereskedelmi kör és ipartársulat feliratokat nyujtak át Zichy grófnak.

Bécs, jan. 29. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Szombaton a kormány és a Ferencz-József vasut megbizottjai között a kormány ujabb propozicziója ügyében értekezlet tartatott. Elhatároztatott, hogy mindkét megbizottság köréből albizottság választassék. Ha már a vasut államositására vonatkozó alaptörvény tekintetében egyezség jő létre, csak azután tartatik meg a legközelebbi értekezlet.

Lemberg, jan. 29. (Az «Egyetértés» távirata.) Január 21-én kelt kereskedelmi miniszteri rendelettel a galicziai tartományi bizottság felszólittatik, hogy Galiczia részéről galicziai transversalvasutak épitéséhez járuló $1\frac{1}{10}$ millió forint lefizetése ügyében rendelkezzék.

Lemberg, jan. 29. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) «Dziennik Polszki» jelenti, hogy tudósitása szerint a román kormány minden követ megmozdit, hogy az osztrák és magyar kormányoknál a határnak elzárását a szarvasmarha-vitel ügyében megszüntesse.

Belgrád, jan. 29. (Az «Egyetértés» távirata.) Pol. Corr. A pénzügyminiszter megkezdte a kisajátott török birtokokért járó kárpótlási összegeket. Az e czélra szükségelt kiadásokat az állampénztárból fedezték. Az angol bankkal a sómonopolium ügyében fenforgó differencziákat már véglegesen kiegyenlitették.

Visszapillantások az 1882-iki gazdasági évre.*

VI.
Gubacs-üzlet.

Markó és *Weyden* czég jelentése az «Egyetértés» részére.

Az 1882. évi gubacs-üzletről csak némi vonakodással irjuk e jelentést, mert arról fájdalom semmi örvendetest sem mondhatunk.

Már a hazánkban és Szerbiában ez évben termett mintegy 50,000 métermázsa gubacs minősége is csekély kivétellel nagyon rosz volt, az üzlet menete pedig minden kritikán alul állott.

Eme szomoru eredmény okául részben a bőrüzlet kedvezőtlen lefolyását s a tavali gubacs alárendelt minőségét hozhatjuk fel. De ez még távolról sem elegendő ok arra nézve, hogy gubacsunk annyira veszszen jelentőségében, mert ha a gubacs alárendelt minőségén kivül a bőrüzlet menetének oly nagy befolyást tulajdonitunk gubacsunk kelendőségére, ugy a valoneának majdnem ép oly elhanyagoltnak kellett volna lenni. E helyett azonban azt látjuk, hogy valoneáért most 8—12 frttal is többet adnak 100 kilonkint, mint gubacsért, mely árkülömbség — s itt hirneves vegyészek összhangzó állitására hivatkozunk — épenséggel nincs igazolva.

S gubacsunk keresetlensége annyival feltünőbb, mert jó minőségü valonea ez évben igen kevés került piaczra, mi azt hitette el velünk, hogy ez javulást idéz majd elő gubacs-üzletünkben; de reményünk nem teljesült, pedig deczember végén mondhatni hiányt éreztek valoneában. Az 1882. év vagy 10,000 métermázsányi készlettel zárult Triesztben, mig az előbbi évek vége felé rendesen 50—60,000 métermázsa volt ott készletben.

Candia, Maina, Patrasso s Astacco-ért tehát középminőségü u. n. szigetáruért e mellett 19½—20½ forintot adtak Triesztben, mig hasonló, tehát szintén csak középminőségü gubacsért piaczunkon 10—12 frt csak nagy nehezen volt elérhető. Ugyanilyen árkülönbséget látunk a legjobb minőségüeknél is. Smyrnai valoneáért u. i. 23—29 forintot kérnek Triesztben, mig legjobb minőségü magyar gubacsra 16—18 forinton is alig akad vevő.

E visszás körülmények kézzelfoghatóan bizonyitják, hogy gubacs-üzletünknek ily mérvben rosz lefolyása teljesen igazolatlan, s mondhatni megfejthetlen talánynak tekinthető, mely nemzetgazdászati szempontból pontos megfigyelést érdemel.

Timáraink magyarázatképen azt hozzák fel, hogy ugy mennyiségileg, mint minőségileg jó gubacstermésre hazánkban már évek óta nem számithattak, s azért a gubacs rendes használatáról ugyszólván leszoktak. E bevett szokás pedig most már annyira vitte őket, hogy aránytalanul magasabb ár mellett is csak inkább valoneát vesznek.

A forgalom nemcsak hazánkban, de Ausztriában és melléktartományaiban is a lehető legszükebb határok között mozgott, a valonea iránt mutatkozó folyton növekvő kereslet azonban arra enged következtetni, hogy a feneketlennek látszó árhanyatlás gubacsüzletünkben elvégre is megakad, s hogy a bőrüzlet javultával végre gubacsunk is fog némi méltánylatban részesülni.

VII.
Szilva-üzlet.

Markó és *Weyden* czég jelentése az «Egyetértés» részére.

Midőn mult évi szilvaüzletünkről s a termésről jelentést irni szándékszunk, nem tehetjük ezt a nélkül, hogy már előre ki ne jelentsük, miszerint a bosnyák és szerb szilva, mely arra van hivatva, hogy a világ piaczain mint fontos kereskedelmi czikk szerepeljen, ez évben minőségileg nem felelt meg teljesen kereskedőink várakozásának.

Részben ezt az időjárásnak tulajdonithatjuk, mely ép akkor, midőn az első hozatalok érkeztek Bosznia és Szerbia piaczaira, lehető legkedvezőtlenebb volt s vagy két álló hétig folyton esett. Sajnálnunk kell azonban, hogy a bajnak nagyrészt maguk a termelők voltak okai, kik azon egyedüli elvből indulván ki, hogy minél nagyobbszemü gyümölcsöt hozzanak piaczra, szem elől tévesztették, hogy a nagyszemüség nem kelléke, hanem csak előnye a szilvának s legfőbb figyelmet az aszalásra kell forditani. Bármily nagyszemü legyen is a szilva, ha nincs eléggé megaszalva, a közönséges apró szemünél sokkal kevesebb értékü, mert a romlás csiráját már magában viseli. S ezt a termelők nyilván nem gondolták meg előre, vagy nagyon keveset tartottak piaczunk igényei felől, különben bizonynyal nem küldöttek volna ide annyi egész sárga bélü gyümölcsöt, tehát olyat, mely jóformán az aszalás első stádiumában volt. A termelők józanabb része természetesen nem követte ezen eljárást, de sajnos, elég volt a többiek által piaczra hozott gyümölcs is arra, hogy a bosnyák és szerb szilva jó hirnevén a külföldiek előtt csorbát ejtsen. A termelők egyébiránt meg is adták meggondolatlanságuk árát, veszteségök rendkivül nagy volt s kétségkivül elegendő kijózanitásukra.

Mint örvendetes tényt emlithetjük fel e mellett, hogy a termelők részben már maguk is némileg osztályozva hozták a gyümölcsöt piaczra, mit nagyon czélszerünek tartunk. Ugyanez történik Francziaországban is s ezen eljárás mind a kereskedőre, mind a termelőre előnyös, mert utóbbi az árnál bőven behozza azt a csekély kiadást, melylyel a gyümölcs osztályozása jár, a kereskedő pedig sok oly munkától szabadul meg, mit a termővidékeken jóval olcsóbban lehet elvégezni, igy legalább részben a rostálástól. Ott van hozzá elegendő hely, olcsó munkaerő s a termelőknek idejük is inkább van ilyen munkához, mint a kereskedőnek, ki rendesen az nap kénytelen a rendelményeket foganatositani, melyen érkeznek. A németek most már majdnem kivétel nélkül csak darabszám szerint vesznek szilvát, vagyis előre megmondják, hogy a szilvából például 95—100 szem mehet félkilóra, de több nem s ép ezért mult őszszel a Németországba szállitott mennyiségnek háromnegyed része bizonynyal piaczunkon lett kirostálva s olyan nagy forgalom mellett, mint az idei volt, elképzelhető, mily hátrányul szolgál a rostálás, mikor a munka amugy is nagyon összegyülik. Ily körülmények között nem ajánlhatjuk termelőinknek eléggé, hogy szilvájokat önmaguk osztályozzák, csak aztán jól megfigyeljék azt is, mit fentebb az aszalásról mondottnnk. Az aszalásra egyébiránt Szerbiában és Boszniában a kormányok is felügyelhetnének annyival inkább, mert az aszalt szilva e két országnak igen fontos kiviteli czikkét képezi.

Ajánljuk ez alkalommal termelőinknek, hogy szilvásaikban a nemesebb franczia fajtákat honositsák meg, mi aránylag csekély költséggel lenne keresztülvihető, mert fiatal csemeték nagy mennyiségben igen jutányos áron szerezhetők be s mi e részben a legnagyobb készséggel adnók meg a kellő utasitást. A szilvafák nemesitésére vagyunk bátrak ezuttal a budapesti kereskedelmi s iparkamara figyelmét is felhivni, mit az ügy fontossága nagyon is megérdemel, mert a szilva a piaczunk és Amerika közti áruforgalomban tudvalevőleg a legfontosabb szerepet játsza, e czikk keresettsége s vele együtt piaczunk forgalma pedig annál jobban fokozódik, minél finomabb szilvát, mennél olcsóbban bocsáthatunk a világpiacz rendelkezésére.

A gyümölcstermelésre hazánkban eddig egyáltalán kevés gond lett lorditva, pedig itt mind a talaj, mind az éghajlati viszonyok a lehető legkedvezőbbek s még is sem Ausztriát és annak mellék-tartományait, sem Francziaországot e részben meg nem közelithetjük, miről ez évben hosszabb tanulmányi utunkon elég alkalmunk volt meggyőződni. Ezt már mult évi jelentésünkben is felemlitettük s a jelen alkalmat szintén felhasználjuk arra, hogy a gyümölcstermelés fontosságára gazdaköreink figyelmét ismételten és sürgősen felhivjuk. Csak városunkban tekintsünk szét egy kissé s ott látjuk mindjárt az utunkba eső legkisebb füszeres boltjában, mennyire dominál az osztrák és franczia gyümölcs a hazai felett, mintha nálunk nem lehetne ép olyat előállitani. Vannak, igaz, hazánkban is termelők, kik gyümölcseiket a lehető legnagyobb gonddal kezelik, de ezek csak kivételekül tekinthetők, mig a nép nagy része fölöslegesnek tartja a gyümölcsösök gondozását. A gyümölcsfákon kivül magára a gyümölcsre s annak tartóssá tételére is nagyobb figyelem lenne forditandó s e részben szintén a külföldet állithatjuk fel mintául. Ott, de sőt Ausztriában is minden elképzelhető módot felhasználnak arra, hogy a gyümölcsöt tartóssá tegyék; e czélra alakult az a nagyszámu gyümölcskonzervgyár, melyek készitményeikkel piaczunkat annyira elárasztják, mintha nálunk ilyen gyárakra minden életfeltét hiányoznék. Nálunk pedig annál kedvezőbb alkalom nyilik ily gyümölcskocsonya s konzervgyárak létesitésére, mert sokszor meg olyan gazdag gyümölcstermésünk van, hogy sertéshizlalásra használják a termés jó részét. S a mit fönnebb a külföldieknek gyümölcsük tartóssá tétele körüli élelmességéről mondottunk, nemcsak szilvára, hanem minden egyéb gyümölcsre is vonatkozik. Igy például Amerika az almaaszalást üzi nagyban s vágott almában óriási üzlete van. Hazánkban az almatermelés sok helyt igen kiterjedt s ott czélszerüen használhatnák fel Amerikának ez irányban szerzett tapasztalatait, mi által száritott almában is élénk kiviteli-üzlet lenne létesithető.

Nem mulaszthatjuk el ez alkalommal köszönetet mondani a dunagőzhajózási társaságnak azon pontosság- és példás gyorsaságért, melylyel szilvaküldeményeink szállitását és kiadatását eszközölte, de egyuttal arra is felhivjuk nevezett társaság intéző köreinek figyelmét, hogy az átvételi, átcsomagolási s egyéb kezelési munka megkönnyitése szempontjából nagyon óhajtandó lenne ujabb fedett raktárak felállitása, hogy esőben is szakadatlanul folyhasson a munka, mi végtére is a társaság saját érdekében fekszik, mert most a gőzhajó már nem képezi azon egyedüli eszközt, melylyel áruk alulról ideszállithatók. Óhajtandó lenne az is, hogy valamennyi alulról érkező szilvaküldemény egy rakparton kerüljön kiadásra.

A vasuti szállitásnak, habár általa a forgalom kétségkivül gyorsabban közvetittetik is azon hátránya van, hogy esetleg szükségesnek mutatkozó átcsomagolási s egyéb munka a vasuti raktárakban vajmi bajosan hajtható végre. Az osztrák-magyar államvaspálya társulatnak saját jól felfogott érdeke ugy kivánja, hogy e bajon mielőbb segitsen s feleinek ez irányban könnyebbséget szerezzen. Egyuttal arra is figyelmeztetjük ezen utóbb emlitett társaságot, hogy a déli vasut szilvaküldeményeket Triesztben 14 napi fekbérmentességben részesitse s reméljük, hogy e kedvezményt az osztrák-magyar államvasut is életbelépteti, mit annyival inkább tartunk megfontolásra méltónak, mert a budapesti piacznak — a mi különösen a Németországba irányuló szilvaüzletet illeti — Triesztben a lefolyt évben hatalmas versenytársa akadt. A fiumei kikötő forgalmának örvendetes emelkedése óta kereskedelmükre nagyon féltékeny triesztiek minden áron azon voltak, hogy a szilvaüzlet egy részét Budapestről lefereljék, mit el is értek azáltal, hogy a déli vasutnál Sisakból Németország minden nagyobb városába igen mérsékelt közvetlen dijtételeket eszközöltek ki. Ennek folytán sok szilvaküldemény triesztiek számlájára Sisakon át ment Németországba, mi piaczunk üzletének rovására s a magyar vasutak kárára történt. E tényt elég fontosnak tartjuk arra nézve, hogy felsőbb helyen is figyelembe vétessék s véleményünk az, hogy a Sisakon át Németországba irányuló szilvaforgalom továbbfejlődésének a jelenleg érvényben levő szállitási dijtételek czélszerü megváltoztatása s egyéb a budapesti piacznak nyujtandó kedvezmény életbeléptetése által lehetne gátat vetni. Ily kedvezmény lenne a 14 napi fekbérmentesség is, melyről föntebb szólottunk.

Hogy pedig tulajdonképi tárgyunkra, a lefolyt évi szilvaüzletre visszatérjünk, örömmel jelentjük ki, hogy az ama sok kellemetlenség mellett is, melyről jelentésünk kezdetén tettünk emlitést, igen élénk volt, mert Európa gyümölcstermése Bosznia, Szerbia és Görögország kivételével, rosszul ütött ki s miután Görögország termése az északon fekvő tartományoknál nem jó figyelembe, Közép- és Észak-Európa jórészben piaczunkra volt utalva. — Cseh- és Morvaországban oly kevés szilva termett, hogy vele saját szükségletét sem fedezhette s ez volt legnagyobb hatással üzletünkre, mert tavaly épen e két ország halászta el a németországi rendelmények nagy részét előlünk, mit akkori jó termése mellett könnyen tehetett. — Stájerország és Felső-Ausztria szintén nem vehetett részt a kiviteli üzletben, vagy csak igen csekély mérvben. Ugyanez áll — fájdalom — hazánkról is, hol a szilvatermés teljesen félreütött, mi által a kivitel magyar szilvában, mely tavaly oly kedvező előjelek között vette kezdetét s már szép fejlődésnek is indult, nem folytathatódott. Az a nehány ezer métermázsa aszalt szilva, mely ez évben hazánkban s főleg a Bánságban készült, nagyrészt itt lett elfogyasztva vagy szilvaizzé feldolgozva s egészben véve alig néhány waggon vetődött belőle külföldre. — Tótország szilvatermése már jobban ütött ki, mig Francziaországé nem volt kielégitő.

Piaczunk üzlete bosnyák és szerb szilvábankaz emlitettük körülmények folytán sokkal élénkebb volt, mint az utóbbi évek bármelyikében s e mellett nem hallgathatjuk el azon örvendetes tényt, hogy a külföldi vevők kereskedőink abbeli törekvését, hogy a szilvát minél csinosabb és tetszetősb kiállitásu ládákban hozzák forgalomba, teljes mérvben méltányolták. Csak az kár, hogy amerikai kivitelünk nem öltött oly mérvet, mint tavaly, mit Amerika kielégitő eredményü almatermésének tulajdonithatunk.

Szilvaüzletünk körülbelül 10000 métermázsányi bosnyák s vagy 50000 métermázsányi szerb szilvakészlettel indult meg s szép kivitel folytán mindjárt az első hetekben nagy élénkségre kapott ugy, hogy ezalatt 3000 métermázsával fogyott meg készletünk. E vételek folytán Amerika szükséglete egy időre fedezve lévén, apró szemü iránt megfogyott a kereslet s január végén csak Németország tanusitott némi érdeklődést jobb minőségü, főleg bosnyák szilva iránt. Ilyen maradt üzletünk helyzete február végeig. Márczius elején amerikai rendelmények ismét felélénkitették piaczunkat, de a kereslet nem maradt tartós, mert már ugyane hó végén ismét oly tétlenségben látjuk üzletünket, mint azelőtt s ez maradt jellemző vonása április közepéig, midőn Amerika ismét lábra segitette a már-már nagy hanyatlásnak indult árakat. De ez a javulás is csak ideiglenesnek bizonyult be, mert habár a zárüzlet ekkor már élénk folyamatban volt, készáru iránt mégis csak elvétve volt némi érdeklődés észlelhető, mig végre junius elején a külföldi készletek uj gyümölcs megérkeztéig elégteleneknek bizonyulván be, minden oldalról nagy szükséglet állott be, minek következtében piaczunk forgalma váratlan mérvben felélénkült. Julius mi változást sem idézett elő s az élénk kereslet augusztus hó közepéig változatlan maradt, de ezzel véget is ért a külföldiek érdeklődése 1880. évi termésü szilva iránt. A zárüzlet ekkor már teljesen igénybe vette mind az itteni, mind a külföldi piacz figyelmét s azért készáru egyre vesztett jelentőségében.

Az üzérkedés záráruban február vége felé adott először életjelt s ekkor szerb szilvát 22½ forinton ajánlottak. Az első üzlet február utolsó napján jött létre 21½ forinton. Ezután csekély ingadozással visszamenő irányzatot követtek az árak, de csak addig, mig a külföldiek is kedvet kaptak az üzérkedésben részt venni. Ennek természetes következménye lőn, hogy árak rövid idő mulva megszilárdultak s április végén már négy forinttal magasabbak voltak a jegyzések. Május—juniusban ismét árhanyatlás váltotta fel az emelkedést, minek folytán az árak régi álláspontjukra mentek vissza. — Uj bosnyák szilva iránt október—novemberi szállitásra csak áprilisban mutatkozott először érdeklődés s ára ezután ép oly hullámzáson ment át, mint a szerbé. Junius vége felé nyugtalanitó hirek érkeztek alulról, melyek nagy szárazságot, majd ismét olyanok, melyek tulságosan sok erőt jeleztek s mindez tetemes áremelkedést idézett elő. De a külföld nem bizott e hirekben, s midőn erre az itteniek is tartózkodóbbak lettek vételeikben, ujra visszamentek az árak addig, mig az uj áru piaczunkra érkezett. — Október, november s deczemberben igen élénk üzlet mellett csekély volt az ingadozás, mert üzletünk egész biztos alapokon nyugodott s az év e szerint nagyon kellemes hangulattal végződött.

Bosnyák szilvánál mind októberre, mind novemberre ½ kilonkint 118, szerbnél pedig 125 szemüt vettek a tőzsdetanács határozata szerint szokványminőségünek.

Az év vége felé nehány küldemény bolgár szilva érkezett piaczunkra s itt kellemes ize miatt gyorsan akadt vevőkre, miért is hihető, hogy ezentul főleg a szerb vasutak megnyilta után a bolgárok is mind sürübben látogatják majd piaczunkat, s hogy igy Budapest a bolgár szilvaüzletnek is ép oly központjává válik, mint amilyen most bosnyák és szerb eredetüre nézve.

Bosznia szilvatermését 150,000 métermázsára, Szerbiáét pedig 200,000 mm-ra becsüljük, s ebből piaczunkon az év végén még körülbelül 5000 mm. bosnyák, s vagy 20,000 mm. szerb szilva volt betározva.

Az árváltozások könnyebb áttekinthetése czéljából két táblázatot csatolunk ide s megjegyezzük, hogy deczemberben már csak igen csekély ingadozáson mentek át az árak, miért is e hónapról nem készitettünk külön kimutatást.

1880. és 1881. évi termésü bosnyák és szerb szilva hetiárainak összeállitása.

Hónap	Hét	Bosnyák jobb minőségü hordó	Bosnyák jobb minőségü zsák	Bosnyák szokvány hordó	Bosnyák szokvány zsák	Bosnyák 1880 hordó és zsák	Szerb jobb minőségü hordó	Szerb jobb minőségü zsák	Szerb szokvány hordó	Szerb szokvány zsák	Szerb 1880 zsák
Január	1	25.—	23.¼				21.—	20.10		19.65	
	2	25.—	23.65				22.⅛	21.40	21.—	19.65	
	3		22.30				22.⅛	21.40			
	4	23.—	22.30	21.40				11.—	21.—		
Február	1			21.40				21.—	19.60		
	2			23.35	22.30		22.75	21.40	21.40		
	3	24.50	22.30	23.25			21.40	21.—			
	4		22.30	23.25			22.80	21.40	21.40		
Márcz.	1		23.—				22.10	21.40	21.—		
	2	22.75			21.—		21.60	21.40			
	3	22.75					21.60				
	4		22.75				21.40	21.—			
Április	1			20.50			21.—				
	2	23.65		22.30			22.75		24.12	22.30	
	3	23.25		22.50			23.25			22.30	
	4		22.30					23.65		22.—	
Május	1		22.75				23.65			22.—	
	2		22.30			zsák	23.65			22.—	
	3		22.75			20.—	23.25	22.30	22.30	21.—	
	4	24.10					25.—	24.10	22.¾	22.¼	
Junius	1						25.45	24.10			22.75
	2						25.—				
	3						25.90	24.50			
	4						26.—	25.—			
Julius	1								24.—		
	2							24.60			
	3							23.75			
	4						24.60	24.10	23.10		
Auguszt.	1							23.25			
	2							23.25			
	3						23.50				
	4							23.25			
Szept.	1										
	2							23.25			
	3										
	4						23.65				

1882. évi termésü bosnyák és szerb szilva átlagos heti árai október—novemberi szállitásra.

Hónap	Hét	Bosnyák október hordó	Bosnyák október zsák	Bosnyák november hordó	Bosnyák november zsák	Szerb október hordó	Szerb október zsák	Szerb november hordó	Szerb november zsák
Február	4						21.50		21.50
Márczius	1						21.60		21.60
	2	24.10		24.10			22.30		22.30
	3								
	4		21.40		21.40	21.40	20.50	21.40	20.50
Április	1		23.60		23.60		25.50		25.50
	2	25.45	26.—	25.45	26.—	24.12	25.—	24.12	25.—
	3		22.30		22.30				
	4		23.21		23.21	22.30	21.60	22.30	21.60
Május	1		22.75		22.75		21.80		21.80
	2		23.21		23.21		21.60		21.60
	3						23.20		23.20
	4		24.10		24.10		24.10		24.10
Junius	1		24.10		24.10		23.20		23.20
	2		25.—		25.—		24.60		24.60
	3		26.80		26.80		26.—		26.—
	4		25.46		25.4[illegible]		24.12		24.12
Julius	1		25.—		25.—	24.60	24.12	24.60	24.12
	2		25.50		25.50		24.60		24.60
	3						24.60		24.60
	4		25.—		25.—		23.75		
Auguszt.	1						25.—		25.—
	2		25.50		25.50		24.50		24.50
	3	25.90	25.50	25.90	25.50				
	4		25.90		25.90		25.—		25.—
Szept.	1		25.45		25.45		25.45		
	2		25.12		25.12		23.75		23.75
	3		25.—		25.—		22.60		22.60
	4		24.10		24.10		22.75		22.75
Október	1						22.75		22.75
	2		23.70		23.70	22.75		22.75	
	3		25.50				21.40		21.40
	4					22.75		22.75	
Novemb.	1								21.40
	2								21.60
	3								21.70
	4								21.90

VIII.
Cserüzlet.

— *Markó* és *Weyden* czég jelentése az «Egyetértés» részére. —

Az 1881. évi cserüzlet kedvezőtlen eredményei után sok hivatlan termelő saját kárán okulva végre belátta, hogy a cserüzlet is csak az esetben hajthat hasznot, ha azt szakértelemmel kezelik, ha a termelőnek elegendő tőke áll rendelkezésére s ha az eladási helyek kellő ismeretével bir.

Ezen belátásból kifolyólag sok — magában a csertermelésre mi hivatást sem érző — termelő felhagyott a csertermeléssel, a minek természetes következménye lőn, hogy jóval kevesebb áru került eladásra, de ez szakszerüleg kezeltetvén, minőségileg teljesen megfelelt a vevők igényeinek. Erre egyébiránt az időjárás is nagy befolyással volt, a mennyiben eső alig szakitotta meg a hántási munkálatokat, a cser tehát nem ázott meg, mi már egymagában is igen nagy előny.

A kereslet egész éven át kielégitő, sőt nem ritkán igen élénk volt s az árak is szilárdan tartották magukat részben a mult évek magaslatán, az év vége felé pedig 10 százalékkal magasabban.

A lefolyt évben hazánkban termett cser mennyiségét 300,000 metermázsára tehetjük, melynek jó részét, főleg a legjobb s középminőségüt még a hántás tartama alatt kapkodták el. Másodrendü cserre is hamar akadt vevő s ma csak még kevés másod s harmadrendü cser van hazánkban.

Ily körülmények között örümmel jelenthetjük ki, hogy cserüzletünkre a lefolyt 1882. év minden tekintetben igen kedvező volt s csak azt óhajtjuk, hogy a mostani év is époly eredménynyel végződjék, mire az esetben majdnem bizonynyal számithatunk, ha a lefolyt év jó eredménye nem csalogat ismét olyanokat e térre, kiknél minden előfeltét hiányzik arra nézve, hogy ezen üzletágat haszonnal kezelhessék, s kik nemcsak hogy maguk nem nyernek, de mást is megkárositanak.

IX.
Borüzlet.

Az 1882. év borüzleti tekintetben, ismét csak arra tanitott meg bennünket, hogy Magyarországnak élénk borüzlete, — mely a külföldre is kihat — csak akkor lehetséges, ha jó szüretje van, a külföldnek pedig rosz; ha továbbá borai olcsóbbak a külföld hasonminőségü terménynél. Mihelyt a viszonyok nem ilyenek, üzletpangás áll be, vagy az üzlet legjobb esetben a belföldi forgalomra szoritkozik.

Hogy a lefolyt borüzleti évnek teljesen hü képét nyerhessük, le kell számolnunk mindenekelőtt az 1881. év maradványával. Az 1882. év elején az ország legtöbb vidékén a pinczék meglehetős borkészletet mutattak fel s a tavaszi campagne alatt sem igen volt észlelhető az üzleti élénkség, mely pedig minden tavaszszal be szokott még eddig köszönteni. Általános tapasztalat szerint oly lanyha tavaszi üzlet már 9 év óta volt. Közbejött a tőkék szép hajtása s a vegetáczió igen előnyös fejlődése; mindenki nagy termésről álmodozott. A termelők közül azok, kik nagyobb borkészlettel rendelkeztek, hajlandók voltak az olcsóbb árak melletti transakczióra is; de a vevők még nagyobb baisszere vártak; a mi csakhamar meg is jött: de nem a vevők, hanem a termelők javára.

Két, néhol három fagy látogatta meg szöllőinket, s bár itt-ott az első fagy állitólag nem tett érzékeny kárt, mindazáltal a vérmes reményeknek országszerte szárnya lett szegve.

Ekkor állott be május hó közepén azon furcsa helyzet, midőn, daczára a pangásnak, a nem létező keresletnek a borárak egyszerre a legtöbb borvidéken emelkedni kezdtek.

A spekuláczió a fagy előtt azért foglalt el várakozó magatartást, mert nagy termést remélvén, aránylag nagyobb árcsökkenést várt; a fagy után ismét várakozó pozicióba tette magát, most meg azért, mert a fagyról szóló hireket nagyitott állármnak volt hajlandó tartani.

Már május vége felé a helyzet tisztult; a termelők tisztában voltak vele, hogy ha egyébb baj szőleiket nem éri: középtermésre még mindig számithatnak; ennek következtében az árak csekély esést mutattak. — Már a tavaszi campane végén a helyi üzlet némi életre kelt, ugyanez időben volt egy kis kivitel is; de csak Ausztria tartományaiba és Bajorországba.

Juniusban még több vidéken tétettek kisebb bevásárlások; julius és augusztusban az üzlet olyannyira szünetelt, miszerint még a fővárosi helyi forgalom sem birt a szokott nyári élénkséggel; daczára annak, hogy főleg augusztus hóban a borárak vidékenkint 1½ forinttal is, a főváros környékén pedig ¼—½ forinttal ismét alább estek.

E közben a külföldi jelentések a szőlő állapotáról kezdtek aggodalmas képet mutatni; a május-juniusi vérmes várakozások Francziaországban spekulativ üzleti fogásoknak bizonyultak; a fillokszera az idén sem nyugodott; sőt Francziaország négy uj departementjában is felütötte ijesztő fejét.

Ehhez járult a tartós esős időjárás, mely nálunk is sok kárt tett; még több kárt okozott azonban a külföldön. A franczia borkereskedők már augusztus elején lázas gyorsasággal vásárolták össze a található franczia ó borokat; sőt Spanyolországban is nagyobb bevásárlásokat kezdtek tenni.

A lapok kezdték bizonyitgatni, hogy mind Svájcz, mind Francziaország ez évben nagy importra szorul s bárha Olaszország kitünő szüretnek nézett is elébe, mégis várható volt, hogy a francziák a magyar borra is fognak bevásárlások alkalmával némileg reflektálni.

Ezen hirekre, de meg e közben a több helyről érkezett jégverési tudósitásokra aztán szeptember elején nálunk is megkezdődött az óborok vásárlása; főleg Versecz, Fehértemplom és Eger-Gyöngyös vidékén nagyobb mennyiségü fehér, de főleg mégis vörös bor vásároltatott össze részben magyar, részben azonban külföldi czégek által; igen sok magyar bor vitetett ugyanekkor Bécs és Grázba is.

Szeptember hó közepén már sok helyen kénytelenek voltak a páratlan rossz s tartós esős időjárás miatt a szürethez fogni; a szüretelés is csak ugy ment, hogy többször kelle belekapni s az eső miatt ismét abbanhagyni. Rothadt a szőlő erősen; de főleg a kadarka, mely pedig az országban — csekély kivétellel — mindenütt a fő vörösbort szolgáltató szőlőfaj. — A kadarka Szegszárd és Villány vidékén még vörös volt s máris rothadt; eszerint szép szinü vörösbor a «par exczellence» vörösbortermelő vidékeken ismét nem termett; mig Villány vidékén e tekintetben annyiból jobban állanak; mert a vörösbort adó kadarka mellett már jó ideje a korai portugizit is elterjesztették. Itt-ott segitettek a bajon bodzával és fagyallal is, de a legtöbb vidéken mégis világos, majdnem sillerszinü vörösbort voltak csak képesek produkálni.

Csodálkozhatunk-e azon, ha ily körülmények között az óborok ára, különösen pedig a vörös boroké tetemesen felszökkent és azok, kik májusban a legtartózkodóbbak voltak a vásárlásban, most vetélkedve iparkodtak ó vörös bort vásárolni s egymásra verni fel annak árát.

Október elején már Olasz-Francziaország és Svájcz készen voltak szüreteikkel s számitgatták, hogy mennyi importra lesz szükségük, körül is tekintettek, hogy honnét lennének képesek a hiányzó szükségletet legjutányosabban beszerezni.

Szemük legelőször is Olaszországon akadt meg, mint a mely állam mennyiség dolgában kitünő szüreti eredményt ért el. Nem tudjuk, a silány qualitás-e, vagy talán egyéb körülmények is folytak-e be: elég az hozzá, miszerint október vége felé a svájcziak és francziák hozzánk is ellátogattak s több vidéken a vörös borból nagy mennyiséget s — a mi francziáknál ritka tünemény — jó áron vettek össze. Ezenkivül ugy egyesek, mint a kormány is számos megkeresést kapott az iránt, miszerint küldené be azon bortermelők czimjegyzékét, kiknél nagyobb mennyiségü s olcsóbb borok volnának eladók. Volt-e e megkereséseknek gyakorlati eredménye, nem tudjuk, de azt tudjuk, hogy deczember hóban tudtunkkal csak, nem kevesebb mint 14 nagyobb párisi, cettei, marseillesi, bordeauxi és genfi czég járt nevezetesebb promontoriumainkon s több mint 100,000 hektoliter bor lett csak az osztrák államvasuton és a déli vasuton kiszállitva.

Daczára, hogy az 1882-iki bort minősége szempontjából még a termelők sem merték nagyon feldicsérni, mégis e terményért oly árakat adtak, a melyek az utolsó deczenniumban páratlanok voltak. Voltak vidékek, hol egy hektoliter törkölyös fehér must, nem kevesebb mint 10—12 frton kelt el; a vörös bor árai pedig 25—75 százalék arányában emelkedtek; sőt oly jobb s sötétebb szinü vörös borokat Budán 40—50 forinton vásároltak, a melyek májusban 20—25 frtért biztosan megvehetők lettek volna.

Volt reá eset, hogy Verseczen a vörös bornak egy és ugyanazon napon háromszor emelkedett az ára, ugy hogy mire a november hó bevégződött, sok helyen a pinczék meglehetősen megürültek.

A deczember hó lanyha időjárása mellett igyekezett mindenki megvásárolt készletét haza szállitani, s mire az 1882. év beköszöntött, a borüzletben általános nyugalmat talált.

A mult borüzleti év tehát igen változatos képet nyujtott a szemlélőnek; csendesen kezdődött, hidegvérüségét őszig megtartotta; ekkor azonban hirtelen fellendült s heves tevékeny vérmérsékét csakis a jelenleg is uralkodó hideg idő hütötte le.

Ha az ország összes termését átlagosan 12 millió hektoliterre becsüljük, ugy az idei termést aligha tehetjük többre 7 millió hektoliternél, ami oly mennyiség, melyből több évi s a statisztikából levont adataink szerint még félmillió hektoliter bor sem mehet külföldre; mert a többi kell itthon saját nagy fogyasztásunkra; ebből következőleg a tavaszi kivitelre még 2—300,000 hektoliter borunk lenne még exportálható.

Ha igaz az, hogy a borüzletnél az őszi üzlet tavasnak rendesen csak harmadát teszi, ugy még a tavaszszal meglehetős üzleti campagnera lehet kilátásunk; a mi hogy biztosan be is fog következni, a felett nem is kételkedünk.

Az 1882-iki borév tehát nem tartozik a rosszabb évek közé s belőle kétféle tanulságot merithetünk és pedig mindenekelőtt azt: *hogy mint minden üzlet, ugy a borüzlet is a konjunkturák által domináltatik leginkább*, és másodszor azt, hogy *bortermelőinknek a vörös bortermelésére az eddiginél nagyobb figyelmet kell forditaniok.*

* Lásd lapunk 1, 2, 4, 9, 14, 15, 16, 18., 22. és 24-ik számait.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

⁂ **Ujabb kocsi-mizéria.** Pécsről a következő panaszt vettük: Az utak javultával mozgósittattak a visszamaradt szállitmányok, s igy az üzlet önkénytelenül fellendült. Evvel egyetemben aztán betért hozzánk ujból a kocsi-mizéria, mert széttaglalt vasutaink minden egyébbel talán, a legszükségesebb transzport-eszközöket kivéve, rendelkeznek. Állitásunk illusztrácziójául szolgáljon azon megczáfolhatlan tény, hogy Villánytól Barcsig minden állomás tulterhelve vár egy hét óta vaggonokra, sőt egyeseknek, mint Sz.-Lőrincz, helyszüke miatt már gabnaküldeményeket vissza is kellett utasitania! Hogy ily jelenségek az amugy is bénitott üzletmenetet egykönnyen nem engedik lábra kapni, több mint bizonyos, s hivatvák az idei keserü tapasztalatokat, uj termékkel gyarapitani.

⁂ **Déli vasut.** A déli vasutnak pusterthali vonalát a tiroli nagy árvizek tudvalevőleg annyira megrongálták, hogy a közlekedés teljesen megakadt s nagy épitkezések váltak szükségesekké. Az uj épités gyorsan haladt, a pálya teljesen helyreállittatott ugy, hogy a közlekedést ismét meg lehetett rajta inditani. A helyreállitott pályát e hó 27-én nyitották meg ujra, a megnyitás sikerült ünnepélyesség mellett történt, melyen Schüler vezérigazgató, Hopfen báró, Prenninger épitészeti igazgató, dr. Breitenberger Bozen polgármestere és mások vettek részt.

⁂ **Bécsi városi vasut.** *Bunten* és *Fogerty* tegnap engedélyt kaptak egy bécsi városi vasut épitéséhez. A vállalkozóknak az engedélyhez kötött feltételek szerint a városi vasutat a Duna-csatorna mentén négy vágányra tartoznak épiteni, ugy hogy az összekötő vasuthoz csatlakozzék. A bécsi községtanácsnak a városi vasutra vonatkozó határozatait illetőleg az osztrák kereskedelmi miniszter leiratában, melyben Uhl polgármestert az engedély megadásáról értesitette, hangsulyozza, hogy a kormány valamely vasutnak állami visszaváltási jogáról sohasem mondhat le, valamint oly törvényjavaslatot sem fogadhatna el, mely által a most érvényben levő, csak nemrég gyökeresen átalakitott s minden modern kivánalomnak megfelelő és a vasutakra vonatkozó szabályok megváltoztatnának. A községtanács ingerencziáját valamely vasut üzemére és tarifáira nemzetgazdasági és kereskedelmi politikai okoknál fogva nem fogadhatja el. Nem járulhat hozzá ahhoz sem, hogy a község maga folyamodjék egy városi vasut épitése czéljából engedélyért.

IPARÜGYEK.

— **Az országos iparegyesület** legutóbb megtartott igazgatósági ülésén a következő uj tagok jelentettek be: Budapestről: Hofhauser Antal műépitész, Cziegler Győző műépitész, Hofbauer János épitész-mérnök, Andaházy Pál, Löwy Frigyes szeszgyáros, Mayer Sándor ügyvéd, Medveczky Ede mérnök, Spitzer Miksa ivén: Breitner Lipót művésnök és Ellinger Albert ékszerész, Korompay Márton ivén: Gindert István kádár és Benkő Mihály kőmives, Schoenichen Raimond ivén: Hohholzer K. gépészmérnök. A vidékről: Kapisztory Ferencz kereskedő Érsekujvár, Zuckerman Gusztáv ivén: Zuckermann G. lővői földbirtokos, Rochlitz Samu bátkai szeszgyáros, Rochlitz Dávid ugyanott és Schwarcz Jakab vajai szeszgyáros.

— **Az amsterdámi nemzetközi kiviteli és gyarmatáru kiállitásra** eddig Magyarországból a következő bejelentések történtek: Thonet testvérek hajlitott butorokat, Chevalier Fréres Fiuméből, ugyancsak hajlitott butorokat, Flandorfer Ignácz lovag Sopronból bort, Farkasházi Fischer Mór fia Tatáról és Vilmos Kolozsvárról porczellánt, Gizella malom Budapestről lisztet, Fromm Antal tokai bort, Hilebrand V. Sopronból likőröket, Kohn K. Bazinból cognacot és szeszes italokat, Knirsch Antal Temesvárról fényképeket, Ungar Ignácz Budapestről keserüvizeket.

— **A kassai kereskedelmi és iparkamara** működésének minden mozzanatát lapunk közgazdaság részében kiváló figyelemmel kisérjük és számos esetben volt alkalmunk azon serény, életre való, helyes irányban haladó és közgazdaság életünkben rendkivül körültekintő, főleg pedig az ipar minden fejlődési igényeire nagy figyelemmel levő munkásság egyes fázisairól elismerőleg nyilatkozni. E kamara küldte be ma hozzánk jelentését a legutóbbi (1881-ik) gazdasági évről. *Deil* Jenő, a kamara tehetséges titkára rövid idő alatt a második jelentést bocsájtja közre a kamara működéséről, s ha már az elsőben teljes tárgyilagossággal elismerőleg kellett nyilatkoznunk, a jelentésen át lüktető élénk közgazdasági szellem fölött, annyival nagyobb megelégedéssel emlithetjük föl ez utóbbi jelentést, mely az 1880-ikinél még jóval tartalmasabb s még inkább becsületére válik az emlitett kamarának és Deil Jenőnek, ki a hazai kereskedelmi és iparkamarák titkárai között egyike a legtevékenyebb férfiaknak.

Jelentésének az *iparviszonyokra* vonatkozó általános része a következőkben összegezhető:

Az *ipartörvény reviziója* még mindig késik és határozott meggyőződésünk, hogy ezen égető fontosságu kérdés csak 1883-ban fog a megoldás stádiumába lépni. Fog-e ezen megoldás az iparos körök óriási többségének nézeteivel egyezni? Meghozza-e a minden ipari fejlődés alapföltételének elismert *iparoktatási kényszert* és az *ipari tanügy nagyszabásu országos rendezését?* megállapitja-e az ipar terén észlelt roppant fegyelmetlenség egyedül üdvös ellenszerét, a *társulási kényszert,* Fog-e eszközöket és módokat nyujtani arra nézve, hogy a *kontárkodás gyarapodása* megakadályoztassék? Fogja-e a mai, teljesen hasznavehetlen iparhatósági szervezetet reorganizálni? Mindezek oly kérdések, melyekre — fájdalom — nem adhatunk föltétlenül igenlő választ. Félünk, és a mi az eddigi reformmunkálatok irányáról nyilvánosságra jött, igazolja félelmünket, félünk, hogy az ipari novella nem fog az iparos körök annyiszor hangoztatott kivánságainak eleget tenni. A mit Németország megtenni bátorkodott, a mihez Ausztria törvényhozóinak volt és lesz bátorságuk, azt nem várhatjuk Magyarország törvényhozásától, melyet ezen gazdasági életkérdésben a hangzatos jelszavak varázsa lekötve tart. Ha excellencziád akarja, hogy a szegény magyar ipar, mely államiságunk helyreállitásának uj aerájában több mint egy évtizeden át az állam mostoha gyermeke volt, virágozzék és a világverseny küzdterén megálljon, ne engedje, hogy az iparoktatás, az iparreform nagy kérdései a napirendről leszorittassanak. Nincs ez idő szerint tárgy, melynek elintézése fontosabb, sürgősebb volna, mint az ipar ujjászervezésének kérdése.

Az iparosok joggal panaszkodnak a felett, hogy az *adó kivetése* a legingatagabb alapon nyugszik és hogy a kivető közegek, számba nem véve a mostoha üzleti viszonyokat, a forgalom pangását, csak egy czélt tartanak szem előtt és ez az állam fiskális érdeke. E bajon lényegesen segitene, javaslatunknak érvényesitése, mely szerint minden jövedelmi és kereseti adókivető és felszólamlási bizottságban a *kamarák által választott ülnökök képviselnék a gazdasági és üzleti viszonyok ismeretével biró elemet,* mely azon bizottságokban ez idő szerint teljesen hiányzik. Legyen szabad e helyen excellencziád figyelmét a *házalási* ügy rendezésének szükségességére irányozni és azon kérelemnek kifejezést adni méltóztassék kijelenteni, hogy — az eddigi eljárástól eltérőleg — ne csak a nagy kereskedelmi és ipari központoknak, de mindazon nagyobb vidéki városoknak is, melyek iparosai és kereskedői a fogyasztó közönség igényeit kielégiteni képesek, megengedtetik, miszerint a *házalást eltilthassák.* Ezen tilalmazás természetesen az illetékes kereskedelmi és iparkamara véleményétől és a nagyméltóságu ministerium jóváhagyásától lenne függővé teendő.

Legyen szabad e helyen a vándorraktárak, önkénytes nyilvános árverések, végeladások és hasonló vándorüzletek káros üzelmeinek korlátozása tárgyában mult évi főjelentésünkben tett javaslatunkat excellencziád figyelmébe ajánlani. Miután pedig minden ily üzlet nem egyéb, mint egy szabad iparágnak rendes üzlethelyiségben való időleges gyakorlata, méltóztassék intézkedni, hogy minden ily iparüzlet az ipartörvény értelmében bejelentessék és miután minden ilyen vándorüzlet kereskedelmi vállalatnak tekintendő, kegyeskedjék elrendelni, hogy az a kereskedelmi törvénynek a czegbejegyzésre és a könyvek vezetésére vonatkozó határozmányainak országszerte eleget tenni köteleztessék.

Ahhoz, mit mult évi jelentésünkben az *állami szállitások ügyének rendezésére* nézve elmondottunk, ez alkalommal mit sem akarunk hozzátenni, csakis arra szoritkozunk, hogy tisztelettel kérjük, miszerint a szállitási ügyosztály felállitása iránti javaslatunkat magas figyelmére méltatni kegyeskedjék.

Az *államnak az ipar fejlesztésére irányzott tényei* között különösen kiemelendő az 1881. évi XLIV. t. cz. megalkotása, mely törvénynyel a hazai ipar egyes már létező vagy még létesitendő telepeinek állami kedvezmények biztosittattak. Bár ezen törvény jelen alakjában is haladást jelent, mégis egész őszintén be kell vallanunk, hogy a törvényhozás ezen ténye egyáltalában nem felelt meg az általános várakozásnak. A hazai közvélemény e téren nem várt oly szerény mértékkel mért kedvezményeket. Ha a modern államok törvényhozásai, ha a magyar és más parlamentek indittatva érzik magokat arra, hogy a házépitésbe fektetett tőkének bizonyos évi adómentességben jelentékeny kedvezményt nyujtsanak azon tőkének, mely bizonyára kisebb koczkázatnak, kisebb veszélyeknek van kitéve, mint az iparvállatba fektetett pénz, ha az uj ház

tekintet nélkül arra, mily stylben, a modern építészeti udomány vivmányainak figyelembe vétele mellett vagy a nélkül épült-e? élvezi az adómentesség kedvezményét, ha ezen kedvezmény nyujtásánál a liberalismus netovábbjáig ment a törvényhozás, *mi okozhatta, hogy az iparnak adandó jótétemények osztásánál fél uton állapodott meg?* Vagy kevésbbé fontos ipar a hajlitott butorok, a padlókoczkák gyártása, a fasejtanyaggyártás, mint a rizshantolás, a mezőgazdasági szeszgyárak üzeme, a zongorák, a porczellán gyártása? Kevesebbet koczkáztat-e az a magyar ember, ki egy nagy vasgyárat, egy uj mű- vagy gőzmalmot, egy nagy sörfőzdét, egy a mezőgazdaság kiegészitő részét nem képező szeszgyárt, egy nagy czukorgyárt állit fel, mint a hazai cognacgyáros, a kötszövő árukat gyártó, vagy a tiz mechanikai székkel dolgozó pamut- vagy lenszövő gyáros? Mindenki, ki ez országban uj gyárnak felállitásához fog, termeljen e gyárban bármit, bátor ember, mert szembeszáll ezer eshetőséggel, ezer veszélylyel és a tért az osztrák ipar termékei által elfoglalva találván, gyakran emberi erőt meghaladó küzdelemnek áll eléje, oly küzdelemnek, melynek végeredménye isten kezében van. A hazai iparnak adandó állami kedvezményekről szóló törvény hoszszu első paragraphusa akkor felelt volna meg a közvárakozásnak, ha rövid tiz szóban minden uj gyártelepnek ugy nyujtja az adómentességet, mint egy más törvény azt minden uj háznak föltétlenül adja meg.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

** **A magyar vörös-kereszt sorsjegyek kotirozása.** A budapesti áru- és értéktőzsde tanácsa ma a következő hirdetményt tette közzé: Ezennel közhirré tétetik, hogy a magyar szent korona országainak vörös kereszt egylete által kibocsátott 5 frtnyi névértékü sorsjegyeknek a budapesti tőzsdén való hivatalos jegyzése 1883. évi január 29-étől fogva engedélyeztetik. Ezen sorsjegyekből 100 darab képez egy tőzsdei kötést.

** **A budapest-budaörsi társaskocsi részvénytársaság** ma délután tartotta rendes évi közgyülését *Hauser* János elnöklete alatt a «zöld fához» czimzett budai vendéglőben. A társaság a mult évben 24,459 menetjegy után összesen 4610 forint 55 krt vett be, miből tisztanyereségül a kiadások levonása után 777 frt 73 kr maradt. E tiszta nyereségből egy-egy részvényre 6 forint esik, mely összeg a részvénytulajdonosoknak febr. 1-től kezdve fizettetik ki.

** **A magyar kereskedelmi csarnok** február hó 11-én (vasarnap) délután 3 órakor tartja rendes évi közgyülését saját helyiségében (Erzsébettér 8. szám) a következő napirenddel: 1. A választmány jelentése a csarnoknak a lefolyt évben kifejtett tevékenységéről. 2. Az egyenleg előterjesztése és a következő évre vonatkozó költségvetés megállapitása. 3. A lefolyt évre vonatkozó felmentvény megadása. 4. Az alapszabályok 20. §-ának megváltoztatása. 5. Elnök, alelnök és 18 választmányi tag választása. 6. 3-tagu számvizsgáló bizottság választása. 7. Tiszteletbeli tagok választása.

** **A budapesti kereskedelmi és iparkamara** a Szerbiában előfordult következő csődesetről értesittetett: Javan Salamon nisi kereskedő ellen, a nisi kerületi törvényszéknél 1882. deczember 11-én csőd nyittatott. A bejelentés határideje 1883. február 7-ike, a tárgyalás napja február 9-ike uj számitás szerint. Ugyan e kamara értesiti az érdekelt köröket, hogy a fertőtelenitési illetékeket illetőleg a földmivelés, ipar és kereskedelemügyi miniszterium által f. évi január hó 19-én 76. sz. a. kiadott módositott dijszabás a kamara irodájában (Mária-Valéria utcza, uj tőzsdeépület) a délelőtti hivatalos órákban megtekinthető.

Magyarországi kereskedelmi czégek.

— Kivonat a «Központi Értesitő» 8-ik számából. —

I.

CZÉGBEJEGYZÉSEK.

a) **Egyéni czégek**: *Löff Ignácz* vegyeskereskedése Kis-Kosztmályon, bej. az aranyos-maróthi kir. trvszéknél decz. 15. — *Ifj. Ucsnay József* füszer- és vegyesáru kereskedő Trencsénben, bej. u. o. decz. 19. — *Tiroler Gyula* vegyesárukereskedő Kaszán, bej. a trencséni kir. trvszéknél decz. 30. — *Mladin János* veggeskereskedő Kurticson, bej. az aradi kir. tszéknél decz. 14. — *Reisz Mihály* vegyeskereskedő Almás-Kamaráson, bej. az aradi kir. tvszéknél jan. 8. — *Mladin Miklós* vegyeskereskedő Mácsán, bej. az aradi kir. törvszéknél jan. 11. — *Link József* szeszkereskedő Nyitrán, bej. u. o. decz. 14.

b) **Társas czégek**: *Első magyar nemzetközi szabadalmi iroda* Latzkó és társa Budapesten, beltagok Latzkó László és Popper István, a czéget egyedül Latzkó jegyzi, bej. a kir. k. és v. tszéknél jan. 12. — *Berger Jakab betéti társaság* Budapesten, bej. a kir. k. és v. tszéknél jan. 12. — *Erste k. k. privilegirte Donau-Dampfschiffahrts-Gesellschaft* főtelep Bécsben, fióktelep Budapesten, Dobler Mór lovag igazgatói minősége bej. a kir. k. és v. tszéknél jan. 12. — *Lorbeer és Kolliner* nagyváradi malomkő-kereskedők, beltagok Lorbeer Sándor és Kolliner Sámuel, bej. u. o. jan. 13. — *A Foncière pesti biztositó intézet soproni főügynöksége Müller P.*, a főtelep czégének jegyzésére váltóelfogadások kivételével Müller P. soproni kereskedő jogosittatott, bej. u. o. jan. 13. — *Gergurov és Theodorovics* épületfa- és deszkakereskedők Zomboron, bej. u. o. decz. 28.

II.

CZÉGTÖRLÉSEK.

Fischer Ágnes Kecskeméten, törölt. u. o. jan. 10. — *Szvatek István* Aradon, törölt. u. v. decz. 14.

BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

— Jan. 29. —

Gabonatőzsde

A *buza*-üzlet iránya ma ellanyhult. A kinálat sürgős volt, malmaink ezzel szemben tartózkodók maradtak és árengedményeket követeltek, mit tulajdonosok kénytelenek is voltak megadni; a forgalom ennek következtében vontatott volt és mintegy 12,000 mm. adatott el, mi közben az árak átalán 10 krral gyengültek métermázsánkint. — Egyéb gabonanemek csekély forgalom mellett ugy árban, mint irányban teljesen változatlanok. — Eladatott:

Buza: *Tiszavidéki* 400 mm. 81 k. 10.55 frt, 200 mm. 81 k. 10.60 frt, 100 mm. 81 k. és 100 mm. 79·8 k. 10.40 frt, pótlékos, 100 mm. 80·7 k. és 100 mm. 80·5 k. 10.55 frt, 100 mm. 80 k. 10.25 frt, pótlékos, 500 mm. 78·8 k. 10.40 frt, 100 mm. 77·5 k. és 100 mm. 77 k. 10.05 frt, 900 mm. 76·5 k. 9.90 frt; mind három hóra.

Pestvidéki: 200 mm. 79·8 k. 10.17½ frt, 100 mm. 79·5 k. 10 frt, pótlékos, 150 mm. 78·5 k. és 500 mm. 78 k. 9.90 frt, 100 mm. 78 k. 9.90 frt, 300 mm. 77 k. 9.85 frt, 100 mm. 78·8 k. 10 frt; mind három hóra.

Fejérmegyei 500 mm. 78.5 k. 10.20 frtot megfutott, 200 mm. 78.3 k. 10.10 frt, mindkettő három hóra.

Bácskai: 950 mm. 78.5 k. 10.30 frt, három hóra.

Felső tiszavidéki: 400 mm. 80 k. 10.20 frt, 100 mm. 78 k. 9.50 frt pótlékos, mindkettő három hóra.

Bánsági: 200 mm. 80.5 k. 10.32½ frt, 2500 mm. 79 k. 10.25 frt, mindkettő három hóra.

Északmagyarországi: 100 mm. 79 k. 9.75 frt, 200 mm. 79 k. 9.85 frt, 200 mm. 78.5 k. 9.70 frt, mind három hóra.

Árpa: 400 mm. 8 fort, 200 mm. 6.70 frt, 100 mm. 6.80 frt, mind készpénzfizetéssel.

Tengeri: 200 mm. 6 frt. 200 mm. 6.10 frt, 100 mm. 6 frt, 150 mm. 5.90 frt, mind készpénzfizetéssel.

Zab: 200 mm. 6.45 frt, 200 mm. 6.50 frt, mindkettő készpénzfizetéssel.

Mai hivatalos effektiv árak:

Buza	ó, bánsági	78—81 k/g	9.70 frttól	10.20 frtig
—	» tiszavidéki	78—81 k/g	9.95 »	10.45 »
—	» pestvidéki	78—81 k/g	9.90 »	10.40 »
—	» fehérmegyei	78—81 k/g	9.90 »	10.40 »
—	» bácskai	78—81 k/g	9.90 »	10.35 »
—	» északmagyarországi	78—81 k/g	9.50 »	9.90 »
Rozs		70—72 k/g	7.— »	7.30 »
Árpa	» takarmány	60—62 k/g	6.80 »	7.— »
—	» égetni való	62—64 k/g	7.20 »	7.80 »
—	» sörfőzdei	64—66 k/g	7.90 »	9.20 »
Zab	»	37—40 k/g	6.20 »	6.60 »
Tengeri	uj, bánsági	75 k/g	6.— »	6.10 »
—	uj, másnemü	73 k/g	5.90 »	6.— »
Köles		— k/g	6.— »	6.50 »
Repcze	uj, káposzta	— k/g	—.— «	—.— »
—	uj, bánsági	— k/g	—.— «	—.— »

Határidőüzletben *repcze* szilárd irányban nyilt meg; egyéb határidők általán lanyhábbak voltak. — Köttetett:

Délelőtt.

B.-tengeri május-juniusra 2500 mm. 6.16 frt.
Káposztarepcze augusztus-szeptemberre 1000 mm. 13⅝ frt.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde változatlan irány mellett teljesen üzlettelen volt.

Déli 1 órakor hivatalosan zárulnak:

Szokványbuza 1883. tavaszra	frt	9.58 —	9.60—
Bánsági tengeri 1883. május—juniusra	»	6.16 —	6.18—
Szokványzab 1883. tavaszra	»	6.57 —	6.59—
Káposzta-repcze 1883. augusztus—szept.-re	»	13.½ —	13.⅝—

Délutáni forgalom.

A délutáni forgalom csekély volt, az irány repczében nagyon szilárd, egyéb határidőkben lanyha. — Köttetett:

Szokványbuza tavaszra 1400 mm. 6.56 frt.
Káposztarepcze augusztus-szeptemberre 3000 mm. 13⅝ frt.

Esti forgalom.

Az esti tőzsde változatlan irány mellett üzletelen volt.

Esti 6 órakor zárulnak:

Szokványbuza tavaszra	frt	9.55 —	9.58—
Szokványbuza őszre	»	10.02 —	10.05—
Bánsági tengeri 1883. május—juniusra	»	6.16 —	6.18—
Szokványzab tavaszra	»	6.55 —	6.57—
Káposzta-repcze aug.—szeptemberre	»	13.½	— 13.½ —

Terménytőzsde.

Terményekben csendes volt a forgalom.
Szilva szilárd, *boszniai* elsőrendü uj hordóáru 26.33 frtjával köttetett.
Szesz tartott árak mellett egy nagyobb tétel 30 frton köttetett.

Termények mai hivatalos jegyzése 100 kilókint

Különféle termény	Irányzat	Faj	Pénz frt	Áru kr.
Heremag	szilárd	luczerna magyar	50.—	56.—
	—	franczia	—.—	—.—
	—	olasz	—.—	—.—
		vörös	80.—	85.—
Repczeolaj	csendes	nyers azonnali száll.	—.—	—.—
	»	finomitott	37.—	38.—
	»	őszi, kétszer finomitott	—.—	—.—
Lenmagolaj	csendes		—.—	—.—
Olajpogácsa	—	repcze, egysz. préselt	6	6.—
Disznózsir ingyen hordó netto tara	szilárd	pesti	74.50	75.—
		vidéki	—.—	—.—
Szalonna	szilárd	m. Ia légensz. árum. sz.	64.—	64.50
		városi légensz.	66.—	66.50
		füstölt, azonnal	73.—	74.—
Fagygyu	szilárd	olvasztott	—.—	—.—
Szilva ingyen hordó t. s. hordó és zsákokban	szilárd	boszniai, hordóban	26.50	26.75
	»	bosznai, zsákokban	25.75	26.—
	»	szerbiai, hordóban	24.—	24.25
	»	szerbiai, zsákokban	24.—	24.25
Szilvaiz ingyen hordó netto tara	csendes	szlavoniai Ia uj	21.—	22.—
		bánsági uj	21.—	22.—
Dió	—	magyar min. szerint	—.—	—.—
	—	szerbiai	—.—	—.—
Gubacs burok nélkül	lanyha	magyar Ia	15.50	16.—
	lanyha	szerbiai	12.—	13.—
Hamuzsir ingyen hordó netto tara	—	magyar, fehér	—.—	—.—
	—	magyar, kékes	21.—	22.—
	csendes	házi, kék	—.—	—.—
	—	illiriai	—.—	—.—
	—	erdélyi	—.—	—.—
Borkő term. hordó nélkül	—	fehér Ia	—.—	—.—
	—	fehér IIa	—.—	—.—
	—	vörös	—.—	—.—
Méz netto tara	—	nyers, min. szerint	34.—	35.—
	szilárd	sárga, csurgatott	39.—	40.—
		fehér	—.—	—.—
	—	apró hordókban	—.—	—.—
Viasz	szilárd	rozsnyói	127.	128—
	—	bánáti	132.—	133.—
Szesz 100 liter százalékonkint	csendes	szesz	30.—	30.25
	—	szesz-élesztő	31.75	32.25

Értéktőzsde.

A tegnapi vasárnapi forgalomban beállt szilárdság ma is uralkodott; a forgalom azonban a külföldi jelentések bevárása következtében tanusitott tartózkodás miatt csekély volt, de az árfolyamok csak keveset változtak. Az utótőzsde kezdetben üzlettelen volt, később azonban, miután Berlinből azt jelentették, hogy hitelrészvényekben hiány van, különösen ezekre nézve megszilárdult. Az esti tőzsdén hitelrészvények élénk forgalom mellett jelentékenyen emelkedtek, s a hangulat mindvégig igen szilárd maradt.

Előtőzsde.

Az előtőzsdén kedvezőtlen párisi jelentések daczára is szilárd irány uralkodott. Osztrák hitelrészvények indultak 282.60-on, emelkedtek 283.30-ig és maradtak 383-on; magyar hitelbank forgalom nélkül; magyar 4%-os aranyjáradék 85.80—85.82½, magyar papirjáradék 85—85.05, magyar jelzálog hitelbank 108-on, osztrák-magyar államvasut 329.25-ön köttetett.

11 óra 30 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvények 283—283.10, magyar 4%-os aranyjáradék 85.82½—85.85.

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén a franczia kabinet lemondásának daczára is szilárd irány uralkodott; az árfolyamok keveset változtak. Malomértékek után ma is élénkebb kereslet volt. Közlekedési vállalatok értékei emelkedtek. Osztrák hitelrészvény 282·70 és 283.20 közt ingadozván maradt 282.90, magyar hitelbank 276.75-től 277.25-ig, magyar leszámitoló és pénzváltóbank 91-től 91.25-ig, budapesti bankegyesület (9 frtos szelvény nélkül) 105.50-en köttetett. Magyar jelzáloghitelbank (II. kib.) 107.75-ön kerestetett. Befektetési értékek közül eladattak: magy. 4% aranyjáradék 85.75—85.80 azonnali átvételre; magy. papirjárad. 85.05—85.07½, tiszai sorsjegyek 109.25, magyar vasuti kölcsön 134½, magyar vöröskereszt-sorsjegy 6.40-en. Malomértékek közül: hengermalom 665—670, Viktória-malom 480—482, Lujza-malom 289-en köttettek. Más értékek közül: osztrák-magyar államvasut 329.25, első hazai takarékpénztár 4600-on köttetett. Valuták és váltók lanyhábbak; forgalom nélkül.

1 óra 30 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvények 282.90—283, magyar hitelbank 276.75—277, magyar leszámitoló és pénzváltóbank 91—91.25, magyar 4%os aranyjáradék 85.75—85.80, magyar papirjáradék 85.05—85.10.

Utótőzsde.

Az utótőzsde kezdetben nyugodt volt, később berlini jelentésre megszilárdult. Osztrák hitelrészvény 282.75-ről 285.25-re emelkedett; magyar hitelbank 278.50, magyar 4%-os aranyjáradék 85.87½-en köttetett.

5 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvények 285.25 285.50, magyar hitelbank 278.50—279, magyar 4 százalékos aranyjáradék 85.87½—85.90.

Esti tőzsde.

Az esti tőzsdén hausse uralkodott. Osztrák hitelrészvények 285.50-en indulván, emelkedtek 286.90-ig és maradt 286.50-en; magyar hitelbank 280-ig emelkedett, magyar leszámitoló és pénzváltóbank 91.25 pénz, magyar 4%-os aranyjáradék 85.92½-ig köttetett.

6 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvények 286.50—286.70, magyar hitelbank 280—280.50, magyar 4%-os aranyjáradék 85.90—85.92½.

Felszámolási árfolyamok.

Magy. 4% aranyjárad.	85.75	Osztrák hitelintézet	283.—
» 5% papirjáradék	85.—	Angol-osztrák bank	—.—
» általános hitelb.	277.—	«Union» bank	—.—
» pénzv. és lesz. bank	91.—	Állami vasut	329.—
Tiszai és szegedi kölcsön	—.—	Déli vasut	138.—
Magy. jelzálogbank	108.—		

Sertéskereskedelmi csarnok

Budapest-Kőbányán.

Kőbánya, jan. 29. Külföldiek nagyobb vásárlása folytán az üzlet szilárd jellegét fentartja. — Magyar urasági, öreg nehéz 59—60 forint, fiatal nehéz 62½—63, közép 61—62, könnyü 59—60. — Szedett nehéz 58—59.—, közép 57.—58.—, könnyü 56—57 Romániai, bakonyi nehéz 60.62, átmeneti, közép 58—59 átmeneti, könnyü 56—57 átmeneti, eredeti nehéz ———, átmeneti, könnyü 54—57 átmeneti. Szerbiai nehéz ——— átmeneti, közép 58—59 átmeneti, könnyü 56—57. Hizó egy éves élősulyban 4% 50—56, hizó két éves élősulyban 4% 53—56. Két éves hizó a vasutról mázsálva 53—56. Az árak hizlalt sertéseknél páronkint 45 kilós és 4 százalékos levonással kilogrammonkint értendők. Romániai és szerbiai sertések, melyek mint átmeneteliek adattak el vevőnek páronkint 3 aranyban vám fejében megtérittettek.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Előtőzsde.

Bécs, jan. 29. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A franczia miniszterválság daczára a mai tőzsde határozottan szilárd irányu volt és a koulissza egyes értékei ujra emelkedtek; szintugy vasuti papirok, a melyek iránt élénkebb vételkedv jelentkezett és drágábban keltek. Különös figyelemben részesültek továbbá mind ama parértékek, a melyek az engedélyezett bécsi városi vasuttal némi kapcsolatban állottak, igy bánya és épitészeti papirok. A forgalom azonban ma nem volt oly élénk, mint tegnap. Valuták változatlanok.

11 órakor zárultak: Osztrák hitelrészvény 283.20, *magyar hitelbank* 276.75, angol-osztrák bank 114.75, tramway 217.75, osztrák-magyar államvaspálya 329.60, Károly-Lajos vasut 297.25, déli vasut 136.40, elbavölgyi vasut 213.50, májusi járadék 77.72½, *magyar 4%-os aranyjáradék* 85.82½, husz frankos arany 9.52.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde kezdetén ama hir, hogy Jules Ferry a kabinetalakitást visszautasitotta, némi lanyhulást okozott. De a további forgalomban az iparértékek iránt a vételkedv megmaradt, árfolyamuk emelkedő. A sorompónál közlekedési értékek figyelemben részesültek és szilárdak. Járadékok valamivel gyengültek. Váltók, valuták változatlanok. Zárlat párisi jegyzésre lanyhult.

2 órakor zárultak: Osztrák hitelrészvény 283, *magyar hitelbank* 276.75, angol-osztrák bank 115, unio bank 111.75, bankegyesület 104.50, osztrák-magyar járadék 328.60, Károly-Lajos vasut 296.75, gőzhajózási 588, Lloyd részvény 654, elbavölgyi vasut 213.50, tramway 218.20, déli vasut 137.50, májusi járadék 77.70, osztrák aranyjáradék 96.05, *magyar 4%-os aranyjáradék* 85.80, 1864-iki sorsjegy 170.25, husz frankos arany 9.51½, birodalmi márka 58.62½.

Bécs, jan. 29. *(Magyar értékek hivatalos zárlata.)* Magyar földtehermentesitési kötvények 97.50. Erdélyi földtehermentesitési kötvények 97.75. 5½% Magy. földh. záloglevél 101.—. Erdélyi vasut 160.25. Magyar keleti vasut 94.—. Magyar sorsjegy 113.75. Szőlődézsma váltsági kötvények 97.50. 6%-os aranyjáradék 118.55. Tiszavölgyi sorsjegyek 109.25. Magyar 4%-os aranyjáradék 85.80. Magyar vasuti kölcsön 135.20. Magyar hitelbankok 277.—. Alföldi vasut 167.50. Magyar északkeleti vasut 160.25. Keleti vasuti elsőbbség 89.30. Tiszav. vasut-részvény 247.25. M. lesz. és váltób. részv. 91.25. Kassa-oderbergi vasut 143.75. Magyar papirjáradék 85.10.

Bécs, jan. 29. *(Osztrák értékek hivatalos zárlata.)* Osztrák hitelrészvény 283.—. Déli vasut 137.50, 4%-os aranyjáradék 96.—. Váltó Londonra 119.75. Kár.-Laj. vasut 297.—. 1864-es sorsjegy 170.—. 1860-as sorsjegy 130.25. 4·2%-os ezüst-járadék 78.—. Török sorsjegy —.—. Angol-osztrák bank 115.—. Államvasut 328.60. Napoleondor 9.51½, 4·2%-os papirjáradék 77.70. Hitelsorsjegy 171.—. Váltó német bankhelyekre 58.60. Cs. kir. arany 5.63. Osztr.-magyar bank 833. Szilárd.

Esti tőzsde.

Bécs, jan. 29. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Az esti tőzsde külföldi jelentésekre nagyon szilárd hangulatban nyilt meg. — Jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 284.70, *magyar hitelbank* 278.25, angol-osztrák bank 115, unio bank 112, tramway 218, osztrák-magyar államvasut 330, Károly-Lajos vasut 297.75, déli vasut 138.10, elbavölgyi vasut 214, májusi járadék 77.77½, *magyar 4%-os aranyjáradék* 85.90.

5 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészv. 285.80, *magyar hitelbank* 279, angol-osztrák bank 115.25, union-bank 112, bankegyesület 105.75, tramway 218.60, osztr.-magyar államvasut 330.20, Károly-Lajos vasut 297.75, déli vasut 137.40, osztrák északnyugati vasut 198.50, elbavölgyi vasut 214.20, *magyar 4%-os aranyjáradék* 85.87½, májusi járadék 77.77½. Nagyon szilárd.

Az esti tőzsde **zárlata után** jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 286.60 és 287.60 után 287.50, angol-osztrák bank 116 pénz, osztrák-magyar államvasut 330.80, *magyar 4%-os aranyjáradék* 85.85 és 86 után 85.97½.

Bécs, jan. 29. *(Esti tőzsde.)* Osztrák hitelrészvény 286.40, osztr. államvas. 330.20, Károly-Lajos-vasut —.—, Ötszázalékos papirjáradék —.—, 4% osztr. aranyj. —.—, 20 frkos arany 9.51½, déli vasut 137.—, *magyar hitelbank* 280.50, *magyar 4%-os aranyjáradék* 85.87, angol-osztrák bank 115.25, májusi járadék —.—. Emelkedik.

Praemiumüzlet a bécsi értéktőzsdén.

Bécs, jan 29. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Osztrák hitelrészvény holnapra 3—3½ frt, nyolcz napra 8½—9 frt, egy hóra 18—18½ frt, három hóra 32—33 frt; angol-osztrák bank egy hóra 9—10 frt. osztrák államvasut egy hóra 15—17 frt, déli vasut 13—14 frt, egyéb változatlan.

Magánkamatláb. Első helyi váltóra 4—4½ százalék, távolabbi látra 4½—4¾ százalék.
Pénz nagyon bőven.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, jan. 29. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A mai határidőüzlet kivétel nélkül lanyhább irányban mozgott, de majd teljesen üzlettelen volt és jelentéktelen forgalom után zárulnak: *Buza* tavaszra 10.08 frt pénz és áru, őszre 10.45—10.48 frt, *rozs* tavaszra 7.70—7.72 frt, *zab* tavaszra 6.95—6.97 frt, *tengeri* május—juniusra 6.56—6.59 frton.

Hivatalosan jegyeztetett: *Buza* januárra 9.80—9.85, tavaszra 10.08—10.10 frt, őszre 10.45—10.50 frt, *rozs* kész áru 7.70—8.10, tavaszra 7.70—7.72, *tengeri* kész áru 6.40—6.65, május—juniusra 6.56—6.58, *Zab* kész áru 6.60—6.80, tavaszra 6.95—6.97.

Szesz. E czikk árai ma jelentékenyebb változás nélkül maradtak. Kész gabonaáru 31 frton adatott el.

Délután változatlan, kedvtelen a hangulat, csak *buza* tavaszra köttetett szórványosan 10.07 frton; minden egyéb üzlettelen és jegyez végül: *Buza* tavaszra 10.06—10.08, őszre 10.45—10.47, *tengeri* május-juniusra 6.55—6.57. *zab* tavaszra 6.95, *rozs* tavaszra 7.70, a két utóbbi inkább pénz.

Kész áruból nem történt jelentékenyebb eladás és a hangulat is gyengült.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDÉK.

Külföldi értéktőzsdék zárlata.

Az árfolyamok az illető helyi szokványok szerint készpénzben, medióra vagy ultimóra értendők, e szerint a mellékelt paritás is készpénzre vagy medióra illetőleg ultimóra értendő. A készpénz-árfolyamok *K*-val, a medióra *M*-mel, az ultimóra *U*-val vannak megjelölve. Magától értetődik, hogy a fenti átszámitásokhoz még a transakczió-költségek, továbbá a medió- és ultimó-árfolyamokhoz azonkivül még a mindenkori budapesti prolongáczió-tételek is számitásba veendők. A *-gal jelölt értékek a budapesti tőzsdén nem jegyeztetnek.

Január hó 29.		Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet utolsó zárlathoz képest osztrák ért.
PÁRIS.				
*3%-os évjáradék		78.15	——	——
*Törlesztési évjáradék		79.15	——	——
Lombard	U	292.—	126.35	+ 2.38
Magyar aranyjáradék 6%	U	——	—.—	——
Magyar vasuti kölcsön	K	—.—	——	——
Bécsi Unio bank	K	——	——	——
*5%-os évjáradék	U	114.97	—.—	——
Osztrák államvasut	U	695.—	329.63	+ 2.37
*Osztrák földhitel		—.—	—.—	——
Osztrák aranyjáradék	U	—.—	—.—	——
Magyar jelzálogbank	K	——	—.—	—.—
Magyar 4% aranyjáradék	U	72.50	85.84	—.—
Átszámitási árfolyam		100.—	47.55	
BERLIN.				
Osztrák papirjáradék	K	65.90	77.58	+ 0.16
Osztrák ezüstjáradék	K	66.20	77.62	— 0.07
Magyar 4% aranyjáradék	U	73.30	85.95	+ 0.04
Magyar államkötvény	K	94.10	110.34	—.—
Osztrák hitelrészvény	U	500.—	284.95	+ 2.38
Osztrák államvasut	U	563.—	329.87	+ 1.49
Galicziai vasut	U	126.75	297.—	+ 2.09
*Romániai		—.—	—.—	—.—
Orosz papirpénz		201.—	117.78	+ 0.26
Osztrák 5% papirjáradék	K	78.40	92.21	— 0.18
Magyar 6% aranyjáradék	U	100.90	118.34	— 0.10
Magyar papirjáradék	U	72.30	84.86	— 0.21
Keleti vasut elsőbbségi kötv.	K	—.—	—.—	—.—
Magyar hitelrészvény	U	—.—	—.—	—.—
Déli vasut	U	235.—	137.55	+ 2.20
Kassa-oderbergi vasut		61.10	143.30	+ 0.13
Váltó Bécsre		170.20	58.72	+ 0.03
*Keleti kölcsön II. kibocsátás		56.10	——	—.—
Átszámitási árfolyam		100.—	58.60	
FRANKFURT.				
Papirjáradék	K	65.88	77.56	+ 0.02
Osztrák aranyjáradék	K	82.—	96.34	+ 0.17
Osztrák hitelrészvény	U	248.75	283.66	+ 0.93
Osztrák államvasut	U	280.87	329.32	— 0.13
Déli vasut	U	117.—	137.55	+ 3.26
Magyar-galicziai vasut	K	136.75	160.35	+ 1.25
Váltó Bécsre		170.07	58.75	— 0.03
Osztrák 5% papirjáradék	K	78.31	92.10	+ 0.22
Osztrák ezüstjáradék	K	66.25	77.68	+ 0.14
Magyar aranyjáradék 6%	U	101.—	118.45	— 0.17
Osztrák-magyar bank	K	702.50	823.68	+ 0.45
Galicziai vasut	U	253.12	296.75	+ 1.51
Erzsébet nyugoti vasut	K	178.25	208.97	+ 0.13
Tiszai vasuti elsőbbségek	K	—.—	—.—	—.—
Magyar papirjáradék	U	—.—	—.—	—.—
4½% földhitel záloglevél	K	—.—	—.—	—.—
Átszámitási árfolyam		100.—	58.60	

Trieszt, jan. 29. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Zárlat lanyhább párisi jegyzésre. Váltó Londonra 119.75, olasz piaczokra 46.95, husz frankos arany 9.51½, májusi járadék 76.60, magyar 4%-os aranyjáradék 85.70, osztrák hitelrészvény 282·50, Lloyd részv. 653, olasz járadék 86.⅛, olasz bankjegy 47.05.

Berlin, jan. 29. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Az irány szilárd, a forgalom kis körü, de az árfolyamok mégis emelkedők. A franczia miniszterválság csekély figyelemben részesült. Az ultimo-szabályozás kedvezőleg hat. Osztrák hitelrészvényben s még egy-két más nehány értékben db szükséglet jelentkezett és deport kerestetik. Osztrák-magyar államvaspálya, dux-bodenbachi szilárd, később bányaértékek és orosz bankjegy is. Marienburgi és kelet-porosz vasut gyengült. Osztrák hitelrészvény csendes. Később, minthogy a londoni és párisi jegyzések semmi ösztönzést nem nyujtanak, csend áll be. Gotthard-vasut, egy nagyobb üzérkedő eladására gyengülő. Zárlat szilárd, daczára a kedvezőtlen párisi jegyzésnek. Magánkamatláb 3⅛ százalék. Az árfolyamok februári ultimóra szólnak. Osztrák hitelrészvény 498, Károly-Lajos vasut 125.75, osztrák-magyar államvaspálya 562.50, osztr. déli vasut 234.50, román járadék 102.60, dortmundi 94.10, Laura-huta 128, kommandit 187.40, orosz 69.50, első keleti kölcsön 55.50, második 55.90, felső-sziléziai vasut 246, olasz járadék 87.10.

Frankfurt, jan. 29. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A hangulat, daczára a franczia miniszterváltságnak, kedvező: az utótőzsdén hire jött az ügy elintézésének és erre az irány még inkább megszilárdult. Pénz 4 százalékra kináltatott osztrák hitelrészvényre és osztrák-magyar államvaspályára. A National Z. czikke az orosz politikáról kedvezően hatott. Kamatláb 3⅛ százalék. Osztrák hitelrészvény 250, osztrák-magyar államvaspálya 281.50, Károly-Lajos 253.50, váltó Bécsre 170.07, Londonra 20.42, Párisra 81.02½, oszt. déli vasut 117.50, dux bodenbachi —.—, elbavölgyi —.—, egyiptomi —.—, orosz —.—. Vasutak kevéssé változtak, gotthard vasut gyengült 105.50.

Frankfurt, jan. 29. *(Esti zárlat.)* Papirjár. 66.—, 4.2% ezüst jár. 68.31. 4% magy. aranyjár. —.—. Osztr. hitelrészv. 252.25. Osztr. államvasut 282.75. Déli vasut részv. 118.12. Magyar galicz. vasut —.—. Váltóár Bécsre —.—. Magyar leszám. és váltóbank —.—. osztr. aranyjáradék —.—. M. orsz. bankrészv. —.— 5% osztrák papirjár. —.—. 4% osztr. aranyjár. —.—. 5% magyar papirjárad. —.—. Osztr.-magy. bankrészv. —.— Károly-Lajos vasut. —.—, Erzsébet nyugati vasut —.—. 4½ százalékos földhitel záloglevél —.—. Nagyon szilárd.

Páris, január 29. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A mai tőzsde gyenge magatartással indult, de a midőn a miniszterválság elintézése közhirre jött, ujra kedvezőbb hangulat lépett uralomra és a legtöbb játékpapir árfolyam vesztességét pótolta. Minthogy az üzérkedés főfigyelme az ultimo szabályozás előkészületei felé irányultak, azért a forgalom nem ölthetett nagyobb mérvet. Ottomán bank emelkedett 2 frkkal, osztr. alpesi bányatárs. 4 frkkal, osztr. tartományi bank 1 frkkal; ellenben egyiptom 2 frkkal, osztrák-magyar államvaspálya 3 frkkal, szuez-részvény 10 frkkal hanyatlott.

3 óra 40 perczkor zárulnak: 5% évi járadék 114.97, 3% járadék 78.12, törleszthető 79.15 Szuez-részvény 2145, egyiptomi 355, osztrák-magyar államvaspálya 693, osztrák tartományi bank 508, *magyar országos bank* 462, osztrák alpesi bányatárs. 152, ottomán bank 707, *magyar 4%-os aranyjáradék* 72, osztrák aranyjáradék 82.59.

KÜLFÖLDI ÁRUTŐZSDÉK.

Berlin, jan. 29. *Buza* és *zab* csendes. *Rozs* szilárd. *Olaj* mozgalmas. *Szesz* lanyha.
Páris, jan. 29. *Buza* és *liszt* tartós. *Olaj* szilárd. *Szesz* csendes.

Külföldi árutőzsdék zárlata.

Gabonaszállitásidij waggon-rakományokban 100 kilokint értendő. Beviteli vám Németországba 100 kilo buzáért, rozsért és zabért 1 márka, árpáért, tengeriért s bükkönyért ½ márka, lisztért 3 márka, malátáért 1.20 márka. Beviteli vám a Svájczba 100 kilo gabonáért 0.30 frank, malátáért 0.60 frank, lisztért 1 frank. Átszámitási árfolyam a német piaczokra 100 márka vista 58 forint 65 kr. Párisra 100 frk vista 47 frt 55 kr.

Január hó 29.		Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet utolsó zárlathoz képest osztrák ért.
PÁRIS.				
Buza	folyó hóra	26.10	12.41	+ 0.05
—	februárra	26.—	12.36	—.—
—	márczius—áprilisra	26.25	12.48	—.—
—	márcziustól 4 hóra	26.40	12.55	—.—
Liszt	folyo hóra	58.75	17.57	— 0.02
—	februárra	58.25	17.42	+ 0.05
—	márczius—áprilisra	58.—	17.34	+ 0.05
—	májustól 4 hóra	58.25	17.41	—.—
Olaj	folyó hóra	89.50	42.56	+ 0.72
—	februárra	90.25	42.91	+ 0.49
—	márczius—áprilisra	90.75	43.15	+ 0.12
—	májustól 4 hóra	87.—	41.37	+ 0.24
Szesz	folyó hóra	50.25	26.03	— 0.40
—	februárra	51.—	26.43	—.—
—	márczius—áprilisra	51.75	26.80	— 0.15
—	májustól 4 hóra	53.25	27.58	—.—
Szállitási dij:	Budapestről	8.27	3.93	
—	« Bécsből	7.87	3.74	
BERLIN.				
Buza	április—májusra	180.75	10.61	— 0.02
—	május—juniusra	183.—	10.73	+ 0.03
Rozs	januárra	136.75	8.02	—.—
—	április—májusra	138.—	8.09	+ 0.01
Zab	április—májusra	122.25	7.17	—.—
—	május—juniusra	123.—	7.21	—.—
Olaj	április—májusra	73.20	42.93	+ 0.59
—	május—juniusra	70.20	41.17	+ 0.70
Szesz	április—májusra	52.50	30.79	— 0.06
—	julius—augusztusra	54.30	31.85	—.—
Szállitási dij:	Budapestről	3.93	2.30	
—	« Bécsből	3.24	1.90	
STETTIN.				
Buza	április—májusra	184.50	10.82	+ 0.03
—	május—juniusra	185.50	10.87	+ 0.02
—	junius—juliusra	187.—	10.97	+ 0.03
Rozs	április—májusra	134.—	7.86	—.—
—	május—juniusra	135.—	7.92	— 0.03
—	junius - juliusra	136.50	8.01	— 0.03
Olaj	április—májusra	72.50	42.52	—.—
—	szeptember — októberre	62.50	36.66	+ 0.30
Szesz	helyben	50.—	29.33	—.—
—	januárra	50.—	29.33	—.—
—	április—májusra	51.80	30.38	—.—
—	junius—juliusra	53.20	31.20	— 0.06
Repcze	április—májusra	295.—	17.30	—.—
Szállitási dij:	Budapestről	4.81	2.80	
—	« Bécsből	3.62	2.10	
KÖLN:				
Buza	márcziusra	19.—	11.14	—.—
—	májusra	19.30	11.34	—.—
Rozs	márcziusra	14.20	8.33	—.—
—	májusra	14.30	8.39	—.—
Olaj	helyben	36.80	43.17	+ 0.26
—	májusra	36.60	42.93	+ 0.23
Szállitási dij:	Budapestről	5.95	3.45	

ÜZLETI TUDÓSITÁSOK.

Marhavásár.

Bécs, (St. Marx) jan. 29. (Távirati tudósitás.) Felhozatott 1754 db magyar, 517 db galicziai, 504 db német, összesen 2775 db ökör. Az üzlet határozottan lanyha, az árak nagyjában változatlanok. Fizettek *magyar hizott ökörért* 50—58 frtot, elsőrendüért 60—63½ frt, galicziaért 52—57½ frt, német ökörért 56—64 frt, paraszt ökörért 49—55 frtot, az élő állat 100 kilója után.

Páris (La-Villette), jan. 25. Felhajtatott 3692 db ökör és 22,417 db juh. A forgalom lanyha, az ökrök ára darabonkint 10—15 frkkal, a juhoké 1—1½ frkkal hanyatlott. Fizettek ökrökért 62—86 cent., juhokért 98—1 frk 13 cent., nevezetesen *magyar* juhokért (6954 drb) 1 frk 8 cent. — 1 frk 10 cent.-ig fél kiló után. Eladatlan maradt 462 drb ökör és 2200 drb juh.

Vidéki üzlet.

Ó-Kanizsa, jan. 27. (Az «Egyetértés» tudósitása.) Három heti hideg száraz időjárás után tegnap havazni kezdett, a beállott lanyha időjárás következtében azonban a hó már olvadni kezd, ami ha be nem következik, sokkal előnyösebb lett volna a vetésekre. Gabonaüzletünkben fordulat állott be a mennyiben kereskedőink jobb vételkedvet tanusitanak a járható utak következtében a behozatal is nagyobbodott. Jegyzünk: I. r. buza 9.20 frt, zab 5.50 frt, árpa 5.80 frt, kukoricza 5.20 forint, métermázsánkint.

BORÁSZAT.

*** **A filloxeravédelem Francziaországban** az 1882. évben 800.000 frank előirányzat mellett 1.100,000 frank kiadást okozott; mely költségösszegből az adminisztrativ kiadások, a gyéritési szindikatusok segélyezéss, s uj amerikai venyigeiskolák alapitási költségei fedeztettek.

A folyó évre a költségvetésben 1,250.000 franknyi előirányzat szerepel. A gyéritésre alakult szindikatusok évről évre több és több támogatást igényelnek; nevezetesen pedig azon okból, mert a szindikatusok száma 1880. év óta megnégyszereződött. Igy pl.

1879-ben volt:	12 szindikatus	389	hektár szőlőterülettel;	
1880-ban	» 76	»	6672	» »
1881-ben	» 221	»	17,125	» »
1882-ben	» 283	»	24,000	» »

Ezenkivül sok adatott ki az amerikai venyige- és magonczszaporitó szőlőiskolákra (Pepinière) is; több mint 40 szőlőiskola telepittetett a közgazdasági miniszter felhivása folytán s már azelőtt is volt mintegy 20 ily szőlőiskola, mely némi állami segélyt élvezett.

Mindamellett is, hogy aránylag sokkal több költség tétetett a gyéritésre, mint az amerikai szőlőiskolákra — az könnyen megérthető, ha meggondoljuk, hogy a gyérités mellett a meglevő s még termő szőlők konzerváltatnak; mig ellenben az amerikai szőlőiskolák, még csak a jövőben lesznek hivatva a már elpusztitott szőlők helyét pótolni s odáig betelepitésük nem kis fáradságba fog kerülni. — Különben az amerikai ellenálló szőlőfajok venyigéi még mindig oly drágák s oly nehezen kaphatók kellő mennyiségben, miszerint a legtöbb uj szőlőiskola egyideig a magonczokból lesz kénytelen tőkéket nevelni. — Egyébkint a gyérités alatt álló s segélyezett terület is (24,000 hektár) igazán csekélység még a már kipusztult szőlőterülethez hasonlitva is.

Nem szabad ugyanis felednünk, hogy Francziaországban ma már az authentikus hivatalos adatok szerint is 730,000 hektár szőlő van elpusztitva s részben megtámadva, holott még 1881 végén is ily területül csak 670 ezer hectare lett bevallva. Ezen területekhez képest tehát a 24,000 hectáre gyéritett terület csak oly kicsiség, mint a mily csekélység az eddig létező s 19,000 hectárt elfoglaló, ujonnan telepitett amerikai szőlőterület. Egy szóval a védekezés e veszélyes rovar ellen igen nehéz és drága, bármint válaszszuk is meg a védekezés módját.

*** **Ujabb eljárás a gyártott borok ellen Németországban.** Ismeretes azon erély, néha tulbuzgóság is, melylyel Németországban s főleg a Rajnamelléken üldözik már három év óta a gyártott borokat. — Alig van hónap, melyben egy-két műborgyártó el ne itéltetik s megtörtént már két izben, hogy olyanokat elmarasztaltak, kik később Berlinben a vád alól feloldattak. Eddig a műborkészitő szigoruan megbüntetett, bora pedig kiöntetett. Most ujabb rendelet szerint az elkobzott borhoz egy szakértő által 3 százalék konyhasó adatik, hogy az többé italul használható ne legyen s ezután szeszfőzés czéljából a szegények javára elárvereztetik. — Most e hó 8-án is Neustadtban (Pfalz), 920 hektoliter bor lett ezen denaturálásnak alávetve s elárverezve.

*** **A kaliforniai bortermelés** kiterjedt voltáról már több izben irtunk; söt arról is értesitettük t. olvasóinkat, miszerint az óriási kaliforniai termelés már az európai piaczokon is veszélyes konkurrencziával fenyegeti Európát. A hamburgi kikötőben már olcsóbban lehet jó kaliforniai, mint franczia bort kapni. Érdekes tehát mindenesetre, hogy a kaliforniai bor saját hazájában nem nagy becsülésben áll; legalább ezt látszik bizonyitani azon körülmény, hogy kaliforniai korcsmákban egyáltalában alig találni borivókat s a kaliforniai bor ott nem is igen kapható. A kaliforniai bortermelő maga is inkább iszik erősebb szeszes italokat, mint az ottani termésü bort. A régi latin közmondás tehát: «Nemo fuit propheta in patria sua» — a kaliforniai borra is alkalmazható.

*** **Hessen nagyherczegség szüreti eredménye.** A hires «Liebfrauenmilch» földjének tavali szüreti eredményéről a következőket emeljük ki: Hessen tavali bortermése 361,440 hektolitert tett. Ebből a rajnai Hessenre 350,526 hktl., Starkenburgra 10,896 hktl. és Felső-Hessenre csak 8 hektoliter bortermés esett. — A termés átlag hektáronkint 36.7 hektoliter volt. Ugyanezen évben Rajnai-Poroszországban egy hektáre szőlő csak 14.6 hktl., Bajorországban 23 hktl., Szászországban 5.4 hktl., Würtembergben 21.7 hktl., Baden nagyherczegségben 13.9 hktl. és Elszász-Lotharingiában 29.3 hektoliter termést adott. E szerint a Rajna melléken s egyáltalában Németország bortermelő államai közül még Hessenben volt a legjobb termés.

*** **Dinamit-használat a szőlőtalaj előkészitésénél.** Jó fekvés s köves talajban terem csak a jó tüzes, zamatos bor — ezt mindenki tudja; de a köves talaj elkészitése, felforgatása nem egy helyen óriási munka s költségbe kerül, ha esetleg a feltalaj alatt mindjárt sziklák, kőzettuskók feküsznek. — Igen sok furás, lőporrobbantás szükséges csak addig is, mig a talaj 50—60 cmre, tehát oly mélyre fellazittatik, hogy abban a gyökerek némileg is elterjeszkedni s táplálkozni képesek legyenek. — Kétséget sem szenved, hogy az ily sziklás altalajban nagyobb hasadások s hézagok között a szőlőgyökerek örömest hatolnának le s igy igen tartós tőkéket lehetne nyernünk; de ily hasadások lőporral — mely felfelé hat inkább s oldalvást, semmint lefelé — nehezen s drágán készithetők. — Ezen czélra kitünően alkalmazható a dinamit, melyből sekély mélységre furt lyukakba egy-egy töltény tétetik s ezek felrobbantatnak. Ha a lyukak ugy furattak egymástól, a mint a tőkék távolsága kivánja, ez esetben épen annyi hasadásunk lesz, a hány tőkét fogunk az illető területen nevelni. Az ily hasadékokba ültettetnek aztán a venyigék s a hasadékok jó talajjal kitöltetnek. Ily eljárás mellett Fentrier mérnök Oranban egy alig 10 cm. talajréteggel fedett sziklás dombot ültetett be szőlővel s igen jó eredmény mellett. Ha tekintetbe veszszük, miszerint hazánkban hány oly kopár s sziklás hegy van, mely most szőlőre nem használható, de annyi talajjal mégis bir, a mennyi ily hasadékokba megkivántatnék: ugy igen óhajtandó lenne, ha ezen eljárást nálunk is alkalmaznánk és sok terméketlen talajunk lenne igy értékesithető. Azt hiszszük, hogy ily eljárás mellett a befásitás is sok helyen lenne lehetővé téve.

*** **Mily deritő szereket használnak a borkezelésnél?** Ki az asztalnál a bor szép tükrében élvezettel gyönyörködik, nem is gondolja, hogy ugy egyes vidékeken, mint egyes országban mi mindenféle szereket használnak a bornak tükrössé tételére, deritésére. A legtöbb haladó pinczemester a vizahólyag és gelatine mellett van; deritenek ezeken kivül tojásfehérnyével, borjuláb-főzettel, csersavval, catechuporral, friss vagy szároitott marhavérrel. A régi pinczemesterek használták a tejet, a tejszint, a mogyoró héját, papirost, szenet a asztalosenyvfőzetet. Ezeken kivül sokan deritenek porczellánfölddel, tiszta mosott kovahomokkal, szőlőmag-kivonattal, arabs mézgával, törött kagylóhéjakkal. És ki tudná még elszámlálni azon szereket, a melyek vegyalkata titokban tartatik; a felsoroltakból is meggyőződhetik kiki, miszerint a bornak sok iskolán kell átmenni, mig palaczkképes és tükörtisztaságu lesz.

Borászati tudósitás.

* **Villány**, jan. 27. (Az «Egyetértés» tudósitása.) A kivánt hó megjött valahára, mely vetéseinkre s szőllőinkre üdvös befolyással van, s most már a vegetáczió a kivánt hólepel alatt lévén, gazdáink vidám lelkülettel s örömmel egy jobb jövő eleibe néznek. Egyelőre mind a vetések, mind a szőllők állapotával meg volnánk elégedve. A szőllők szép erős veszszőket hajtván s jó idejük volt az érlelésre mint a fedési s trágyázási munkára. A borüzlet téli álmát aluszsza, vevők mentül ritkábban jelennek piaczukra, mi leginkább abban rejlik, hogy az idei bor a rendkivüli augusztusi esők következtében nem bir az igényelt zamatossággal. Régi jó borok mindig keresettek s jól lesznek fizetve; ára hektoliterenkint 25—40 frt, uj vörös bor 15—20 frt.

GAZDASÁGI KÖZLEMÉNYEK.

* **Az államerdészet részéről** kötendő szerződésekben a birói illetékesség meghatározása ügyében felmerült kételyek eloszlatása végett a földmivelési miniszter körrendeletet intézett valamennyi kincstári erdőhatósághoz, melyben kimondja, hogy a fenti szerződésekből eredő mindazok a törvényes lépések, melyek megtételére a kincstár mint felperes jogositva van, az egyedül általa szabadon választandó, a sommás eljárásra illetékes biróságnál, a per tárgyának értékére való tekintet nélkül, sommás eljárás utján tehetők folyamatba; mig ellenben azok a vitás kérdések, melyeknél a kincstár illetve az államerdészet, mint alperes jelentkezik, csakis ennek a jogügyeit végző kincstári ügyészség időnkinti székhelyére illetékes biróság előtt az ügy természetének megfelelő eljárás szerint döntendők el.

* **Baromfi-kedvelőknek.** Az állatkert nagy választéku és hasznos fajokban gazdag kitünő tenyészpéldányokból összeállitott baromfi-udvarába a napokban ismét nehány kiválóbb törzs érkezett. Megrendelést költető tojásokra már elfogad az igazgatóság és kivánatra bárhova küld bérmentesen árjegyzéket.

* **A barsmegyei gazdasági egylet** e hó 21-én Léván első évnegyedes rendes közgyülést tartott, melyen elnök *Keglevich* István gróf mindenekelőtt az elhunyt alapitó tagok felett részvétet fejezett ki, ezután pedig inditványozta, hogy az egylet *Széchenyi* Pál gróf földmivelési minisztert tiszteletbeli tagnak válaszsza meg. Ez megtörténvén, az uj alapszabályok értelmében létesitett ellenőri állásra dr. *Ruffy* Pál; számvizsgáló bizottsági tagokká pedig: *Dombay* Vilmos és ifj. *Marcsó* László választattak meg. Ugyan e gyülésen osztotta ki az egylet a cselédjdijakat is; öt cseléd pénzbeli jutalmazásban részesült, ezek olyanok, a kik 25—40 év óta szolgálnak egy helyen; a többiek jó bizonyitványt kaptak és elismerésben részesültek. Az országos gazdasági egyesület ama felhivására, hogy az egylet a gazdasági egyletek szövetkezeti nagy ülésén részt vegyen, később fog az egylet határozni. A bécsi III. hizó állatkiállitáson az egylet kollektiv kiállitással fog megjelenni. Végül a közgyülés több kisebb rendü házi és folyó ügyet intézett el.

Gazdászati tudósitás.

Szentmárton (Szatmármegye) jan. 27. (Az «Egyetértés» tudósitása.) A téli holt idénynek is meg volna a maga teendője, de a szó, az őszi vetés takarója a szánut eszközlője még mindig hiányzik vidékünkön. Talán az idén már nem is leend rendes tél, mely a szán, vadászat, korcsolyakedvelők igényeinek huzamos ideig állandóan megfelelne, a védtelen állapotban levő vetéseket hóval befödné? Sajnos állapot, hogy nov. és decz. hónapokon keresztül a szüntelen eső és sártenger miatt nem lehetett közlekedni télére a vizboritotta erdőkről fát szállitani. Most jan. 8 óta, a téli fagy beálltával, a göröngyös és jeges uton megkezdődött a közlekedés, faszállitás, de oly magas áron, hogy sok szegény ember képtelen fuvarost szerezni. Az őszi vetést: repczét, buzát, árpát, takarmányfélét sok helyen jég boritja, a tapasztalt gazdák, részint a sok viz, jég, — részint a hó nélküli védtelen állapot miatt, veszélyezve látják a vetések állását, — kivált ha nappal olvadás éjjel fagyás álland be. Sok helyen, a ritka talaju földeken, a nedves, vizes helyeken levő gyenge vetésekben, már eddig is sok kár van, tömérdek repcze, buza, takarmány kiveszett.

NAPIREND: Január 30-án.

Naptár: Kedd. — Római kath.: Etelgunda szüz. — Prot.: Etelgunda, — Görög-orosz: (január 18.) Nagy Athanáz. — Zsidó: (seb. 22.) Niszkál halála. — Nap kél 7 ó. 32 p., nyug. 4 ó. 56 p. — Hold kél éjfélkor, nyug. 10 ó. 8 p. d. e.
Pénzügyminiszter fogad d. u. 3—4-ig.
Honvédelmi miniszter fogad d. u. 4—5-ig.
Földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter fogad délben 12—1 közt.
Horvát miniszter fogad d. e. 10-től d. u. 2 óráig.
A magyar tisztviselők orsz. egyesülete igazgató választmányának ülése d. u. 5 órakor az egylet helyiségében.
A pénzintézetek és részvényvállalatok orsz. nyugdijintézete szervező bizottságának ülése d. u. 6 órakor.
A budapesti borbély- és fodrász-társulat évi rendes közgyülése este 8 órakor a Csiga vendéglőben.
A protestáns árvaház bálja az Európában.

Veresczagin-kiállitás a képzőmüvészeti társulat sugárut. műcsarnokában d. e. 9-től d. u. 4 és este ½6—½10-ig. Belépti dij 30 kr.
Egyetemi füvészkert az üllői-uton d. e. 8—12 és d. u. 2—4.
Üvegfestészeti kiállitás Kratzmann Ede műtermében (a füvészkert mellett) látható egész nap dij nélkül.
Muzeumban: képtár d. e. 9-től d. u. 1-ig.
Akadémiai könyvtár d. u. 3—7.
Egyetemi könyvtár d. u. 3—7.
Muzeumi könyvtár d. e. 9—d. u. 1.
Állatkert nyitva egész nap.

Kivonat a hiv. lap jan. 28-ki számából.

Árverések a fővárosban. Fábry János 380 frtra becs. ingóságai jan. 30 (dob-utcza 28). Chmelt Ferencz 350 frtra becsült ingóságai jan. 30 (Jászberényi-ut 7339).

Árverések a vidéken. Báró Perényi Zsigmond 9562 frtra becs. ingóságai febr. 13 Nagy-Szőllős. Kocsis József 356 forintra becs. ingatl. márcz. 5 Zombor. Techet Ágoston 11,200 forintra becs. ingatl. febr. 20 Szombathely. Mohos János 3280 frtra becs. ingatl. márcz. 3 Devecser. Deák János 22,306 frtra becs. ingatl. május 1 Nemes-Pann (Nyitra). Kimlicska Antal 3300 frtra becs. ingatl. ápril 27 Malaczka. Rosenthal Albert 3420 frtra becs. ingatl. márcz. 17 T.-Bánhegyes (Battonya). Tóth Albert 489 frtra becs. ingatl. ápril 30 Kalaz (Nyitra). Pozsgai György 2723 frtra becs. ingatl. márcz. 19 Kapuvár. Huszits György 920 frtra becs. ingatl. ápril 2 Berzencze (Kaposvár). Kohn József 2845 frtra becs. ingatl. márczius 28 Varannó (Homonna). Németh Boldizsár 5688 frtra becsült ingatl. május 26 Szigetvár. Stojkov Toma 2275 frtra becs. ingatl. május 6 Ó-Kér (Ujvidék). Perecz József 2579 forintra becs. ingatl. ápril 2 Debreczen. Hüke Lajos 5400 frtra becs. ingatl. jan. 29 Puszta-Rakonczás (Szeghalom). Jezvin község 26,169 forintra becs. ingatl. febr. 27 Jezvin (Temesvár). Kovár Márton 555 forintra becs. ingatl. febr. 5 Hluboka (Szenicze). Rosta József 2479 frtra becs. ingatl. márcz. 16 Szárföld (Kapuvár). Ott Fany 3648 frtra becs. ingatl. febr. 27 Temesvár.

Pályázatok. A budapesti kir. zálogházaknál zálogszolgai, — a katonai tettleges lelkészi állományában egy ágostai hitvallásu evang. katonai hitszónoki, — Ivánczon, Viszákon (Vasm.), Ludányon (Nyitram.), Moson-Szent-Andráson (Mosonm.), Palicson (Bácsm.), Zajzonban (Brassóm.), Vámos-Mikolán (Hontm.), Ordason (Pestm.) postamesteri, — Budapest főváros tanácsánál I., II. és III-ad oszt. tollnoki, — a csáktornyai kir. adóhivatalnál VI. oszt. adótiszti, — a körmöczbányai m. kir. pénzverőhivatalnál ellenőri, — a főváros törvényhatóságánál katonaügyosztályi biztosi, II. ker. elöljárósági kézbesitői és III. ker. polg. iskolai, — a beszterczebányai kir. pénzügyigazgatoságnál két segédszolgai, — a nagyszebeni kerületben levélhordói, — a soproni postaigazgatóságnál postahivatali szolgai, — Alsó-Árpáson (Fogarasm.) postamesteri, — a beregszászi kir. adófelügyelőnél II-od oszt. pénzügyi fogalmazói, — Nagy-Küküllőmegye törvényhatóságánál közigazgatási gyakornoki állomásokra.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Csávolszky Lajos.

IDEGENEK NÉVSORA.

Arany sas szálloda.

Schwimmer J. birt., Temesvár.
Jurenák J. birtokos, Orosháza.
Guilner Gy. birtokos, N.-Abony.
Dr. Ráczkövy J. ügyv., M.-Kövesd.
Todor F. ügyvéd, M.-Kövesd.
Tarbay E. postam., M.-Kövesd.
Schmidt J. borkeresk. M.-Kövesd.
Fuchs J. orvos, M.-Vásárhely.
Pitsicz E. gyáros, Poroszorsz.
Korniczky B.-né magánzó Aszód.

Erzsébet szálloda.

Tassy K. földbirt. Alb.-Irsa.
Tahy L. földbirt., Gomba.
Dr. Thuy J. ügyvéd, Ercsi.
Dubek J. magánzó, Kassa.
Hergovits Gy. áll. főnök, Pozsony.
Lippmann L. főhadn., Bécs.
Blau M. keresk., Dabas.
Schneider J. hiv., Sz.-Fehérvár.
Stern G. hiv., Nagy-Körös.

Fehér ló szálloda.

Szakály Gy. földb., Kötelek.
Bereczky E. földb. Tass.
Másznyai M. földb., N.-Kikinda.

Rómay R., földb., Temesvár.
Komácsi A. földb. Komjáth.
Kubányi L. festőm., A.-Esztergály
Krászner M. hivatalnok, Bécs.
Frank K. hivatalnok, Baden.
Pretor A. molnárm., Zsámbock.
Wigner J. keresk., Czegléd.
Weisz J. keresk., Bécs.

Holzwarth-Frohner száll.

Lindheim E. bankár, Bécs.
Szumrak F. gyártulajd. Losoncz.
Gály F. földb., P.-Egyed.
Braun J. épitőm., Szabadka.
Bentum J. épitőm., Szabadka.
Scazzola E. keresk., Marseille.
Magand J., keresk., Páris.
Winter E., keresk., Heilbronn.
Lichtner F. keresk., Kecskemét.
Adler J. keresk., Nagyvárad.
Haas S. keresk., Komárom.
Pollák A. udv. ódond., Salzburg
Grünfeld P. keresk., Szeged.
Hoffmann S. keresk., L.-Ujvár.
Kalich R. keresk., Berlin.
Rosenthal M. keresk., Hanover.
Seemüller A. és csldja Szabadka.
Jettel O. keresk., Stuttgart.

Pannonia szálloda.

Nagy L. földb. Boldogfa.
Pósta B. áll. főnök, Bajmok.
Csuka S. mérnök, Ó-Kanizsa.
Piros B. mérnök, Zenta.
Stand M. ügyvéd, Heves.
Salamon M. k. járásb. Kis-Kőrös.
Pap A. albiró, Ráczkeve.
Lám A. mérnök, Jászberény.
Dr. Ringenbach D. orv., Kolozsvár.
Pólya M. tanár, Kis-Ujszállás.
Mezey J. gazdálkodó, Nagyvárad.
Romiaszovszky M. hiv., Dálya.
Bartholomaidesz Gy. lelk. Ochtina
Ziska G. t. szolgab., Ráczkeve.
Breuer J. keresk., Endrőd.
Latinovits L. mag., Ér-Endréd
Leidl H. mérnök, Kőrös-Ladány.

Európa szálloda.

Huber R. W. magánzó, Bécs.
Negro A. gazdász, Szántó.
Schick E. keresk., Grácz.
Singer J. keresk., Bécs.

Fehér hattyu szálloda.

Gesztelyi Gy. birt., N.-Sz.-Miklós.
Kozel J. birt., F.-Gyarmat.
Szilágyi D. jegyző, K.-Ladány.
Mieses A. utazó, Bécs.
Sugár J. keresk., Eger.
Lustig E., keresk. Eger.
Hofmeister J. ügyv., Halas.

Nemzeti szálloda.

Dr. Kruesz Ch. főap. Pannonhalma
Br. Bánffy D. főisp. Deés.
Br. Majthényi B. birt., Bars.
Bakó L. birt., Somogy.
Kroszp F. birt., Nagy-Várad.
Gaal D. birt., N.-Kőrös.
Blum K. magánzó, Bécs.

Hungária szálloda.

Hamos A. birt., Gömör.
Dózsa K. magánzó, Makó.
Kiss A. ügyv., Gyula.
Schubert K. keresk., Bécs.
Rosenzweig S. keresk., Bécs.
Wallerstein M. ker., M.-Vásárhely.
Nebel A. keresk., Hildesheim.
Tóth K. birtokos, Bozsok.
Rácz Gy. birtokos, Kula.
Schwarz F. birtokos P.-Bucsa.
Kálnay L. ügyész, Csákvár.
Gunsberg magánzó, Adony.
Hoffmann épitész, Versecz.
Virovácz A. bérlő, Bélye.
Marossi A. bérlő, Brassó.
Gaillard K. gyáros, Berlin.
Huth A. gyáros, Berlin.
Wallerstein J. keresk., Berlin.
Junász L. keresk., Várpalota.
Berger J. keresk., Tapolcza.
Vogl J. keresk., Meisterdorf.
Löwy A. keresk., Uj-Verbász.
Löbl S. keresk., B.-Füred.
Tritsch A. keresk., Páris.
Thümmel R. keresk., Bécs.
Jans A. keresk., Bécs.
Danzinger H. keresk., Bécs.
Müller M. keresk., Bécs.
Vodrisch G. keresk., Trieszt.
Chivilo D. keresk., Trieszt.

Marchal-Angol királynő szálloda.

Schmidt R. keresk., Bécs.
Rosenthal S. keresk., Bécs.
Tandler F.. keresk., Bécs.
Wober R. keresk., Bécs.
Wesch K. keresk., Mexiko.

Páris szálloda.

Basch B. földb., T.-Sz.-Miklós.
Rosner F. főmérnök, Kolozsvár.
Ertl J. magánzó, Hódság.
Simon E. magánzó, Uj-Becse.
Schmeier S. gyáros, Bécs.
Roth H. keresk., Bécs.
Deutsch M. keresk., Bécs.
Pick B. keresk., Bécs.
Gotzl G. keresk., Mitschau.
Simon A. keresk., Uj-Becse.
Melkovics M. keresk., Debreczen.

Schmidt-Orient szálloda.

Almásy J. földb., Halász.
Holiszky S. földb., Gömör.
Virágh V. jószágig., R.-Sződ.
Blier G. mérnök, Metz.
Hansen H. orvos, Schleswig.
Matyasovsky M.-né, Prága.
Forster L. hiv., Bécs.
Slama E. hiv., Bécs.
Ozory K. mérnök, Kerecke.
Jahoda J. vas. hiv., Trencsén.
Vári V. állatorvos, Zsombolya.
Horovicz C. utazó, Bécs.
Openheim J. keresk., Bécs.
Roth A.-né mag., L.-Sz.-Maria.

Vadászkürt szálloda.

Br. Puthon J. mag., Sz.-Fehérvár.
Jurka B. orsz. képv., M.-Sziget.
Vásárhelyi B. orsz. képv. Arad.
Mesko J. alispán, Kurtics.
Skublitz J. földb., Devecser.
Beczug L. földb., Szabolcs.
Halmi M. földb., Apostag.
Lelbach P. földb., Cservenka.
Varnay J. ügyvéd, Zsombolya.
Prausek J. mérnök, Bécs.
Gentsch R. mérnök, Bécs.
Eglis J. szállodás, M.-Sziget.
Gluzek Gy. igazg., M.-Hegyes.
Roth G. ékszerész, Bécs.
Schülte F. keresk., Bécs.
Dürr R. keresk., Bécs.
Kandzia E. keresk., Lipcse.
Brenner G. keresk., Grácz.
Burckhard K. keresk., Bécs.

Elhaltak Budapesten 1883. jan. 28.

Moskovicz M. 63 é. szabó VII. k. király-u. 73. tüdőlégdag.
Krédatusz S. M. 79 é. napsz.-nő VII. k. Jósika-u. 20. aggkór.
Bergauer J. 43 é. irnok VII. k. k.-dob-u. 20. bélhurut.
Lubelszki József 79 é. VI. k. váczi-ut 39. májbaj.
Schiller M. 39 é. napsz.-nő VIII. k. köztemető-u. 7. gümőkór.
Lang Anna 2 é. majoros fia VIII. k. Dugonits-u. 21. hökhurut.
Krajcsovics M. 8 é. földbirt. leánya VII. k. Rákos tüdőlob.
Toman Mária 7 é. bádogos leánya II. k. Corvin-tér 1. vörheny.
Olteanu János 54 é. sertéskdö X. k. Trapp-ház sérv.
Wittmann B. 28 é. kocsis neje V. k. Klotild-u. 10. gümőkór.
Szigethy S. A. 28 é. szolga neje V. k. fürdő-u. 4. gümőkór.
Mezei Ernő 30 é. házmester V. k. váczi-kőrut 60. kimerülés.
Allstädter Hugó 24 é. hivt. V. k. Rudolf-rakpart 3. typhus.
Adler P. J. 57 é. korcsmáros neje VI. k. király-u. 38. sérv.
Magyera V. 38 é. házmester IV. k. hajós-u. 12. tüdőlob.
Plot Tamás 43 é. kőmüves IX. k. mester-u. 38. tüdővész.
Stricker József 34 é. napsz. IX. k. gyep-u. 15. tüdővész.
Üstökí J. 2 é. bognár VII. k. csömöir-u. 29. tüdőlob.
Fodor Ferencz 30 é. tanitó Szegedről tüdővész.
Tóth Mihály 45 é. levélhordó IX. mester-u. 10. szivbaj.
Schmitz János 2 é. mozdonyvezető fia VIII. köztemető-u. 7. veselob.
Saninger K. 18 é. cseléd utról csontszu.
Plovar János 54 é. munkás VII. k. dob-u. 3. tüdőlob.
Hauer Vilmos 32 é. szitakötő utról tüdőgümő.
Kis Anna 25 é. cseléd IX. k. soroksári-u. 62. tüdővész.
Gött E. A. 78 é. özv. VIII. k. Conti-u. 36. aggkór.
Salamon A. 32 é. napsz. V. k. ujpesti rakpart 1456. tüdővizenyő.
Messerchmidt Zs. 56 é. napsz.-nő VIII. k. k.-fuvaros-u. 1, májbaj.
Molnár L. 40 é. napsz. VIII. k. gólya-u. 23. tüdővizenyő.
Groszmann J. 18 é. virágcsináló VIII. k. bodzafa-u. 13. tüdővész.

NYILT-TÉR.

A Főméltóságu Schönborn-Buchheim Ervin gróf munkács és szentmiklósi uradalmai igazgatósága ezennel köztudomásra hozza, miszerint a 5820

Szolyvai polenai, szolocsinai (Luhi- Erzsébet forrás) ploszkai és paulovai

uradalmi ásványviz forrásainak bérlete 1883 évi Január 1-ső napjától nyiregyházi Marsalko Károly ur kezeibe ment által, és hogy a vizek töltögetése uradalmi közegek ellenőrzése mellett már is kezdetét vette.

Munkács, 1883 január hóban.

Günther A. L. uradalmi igazgató.

Köhögés, rekedtség, elnyálkásodá stb. ellen.

5658

A valódi Wilhelmsdorfi malátakivonat-czukorkáknak, nagymérvü malátakivonat tartalmuknál fogva, sokkal nedvesen tartóbb, inger-csillapitóbb és nyákoldóbbak, mint mindazon mellcsukorkák, melyek czukornál semmi egyebet vagy e mellett csak is felettébb közömbös anyagokat tartalmaznak.

Főraktár: váczi-utcza 13. sz. alatt.

Raktár a legtöbb gyógyszerész és kereskedő uraknál.

Csak akkor valódi, ha a dobozon áll:

Küfferle József és Társa.

SZINHÁZAK ÉS MULATSÁGOK.

NEMZETI SZINHÁZ.

Holnap, január 30-án.
WILTNÉ assz., csász. kir. udvari és kamara-énekesnő — és HAJÓS ZSIGMOND ur vendégjátékául:

BÁNK BÁN.

Eredeti nagy opera 3 felv. Irta Egressy Béni. Zenéjét szerzette Erkel Ferencz.

Személyek:

II. Endre	Malecky
Gertrud	Saxlehner E.
Otto	Pauli
Bánk-bán	Hajós Zs.
Melinda	Wiltné
Petur	Ney
Biberach	Tallián
Solom mester	Kiss
Udvarmester	Szekeres
Tiborcz	Ódry

Kezdete 7 órakor.

Budapest, jan. 31-én.

Serge Panine.

Szinmü 5 felv. Irta Georges Ohnet. Forditotta Fái J. Béla.

NÉPSZINHÁZ.

Budapest, január 30-án.
Uj átdolgozással:

A fekete hajó.

Eredeti operette 3 felvonásban. Irta Rákosi Jenő. Zenéjét szerzette báró Bánffy György.

Személyek:

Apollóniusz	Eőri
Oziriadesz	Pálmai Ilka
Alopex	Kassai
Gorgasz	Andorfi
Kefallenosz	Komáromi
Xillenosz	Horváth
Laktuka assz.	Pártényiné
Tharzia	Hegyi A.
Pipillinárosz	Solymosi
Küküllosz	Ujvári
Kodrillusz	Vidor
Ananké	Behumi
Arisztosz	Hatvani
Gorgóniosz	V. Kovács
Dorkász	Szelényi A.
Fillisz	Vidorné
Kikiáltó	Füredi
Egy trombitás	Magyari
Egy leány	Várai Malvin
Egy irnok	Izsó
Egy pálczahordó	Márton
Egy székhordó	Juhász
Egy kancsótartó	Kopácsy

Kezdete 7 órakor.

Holnap, január 30-án.
UGYANEZ.

NÉMET SZINHÁZ.

Igazgató és tulajdonos *Lesser Szaniszló.*

Budapest, január 30-án.

Die Sorglosen.

Vigj. 3 felv. Irta L'Arronge A.
Kezdete 7 órakor.

ORPHEUM

hajós-utcza 27. sz., a dalszinház szomszédságában.

Ma 1883. január 30-án nagy előadás Győr és vidéke vizkárosultainak javára.

Marvelles Pooles a Madridi «**Rizazello**»-féle lovarda világhirü duplasaltomatral ugrója. **Mr. Alfonso** nagyérdekü pikáns Jongleur. **Brothers Artell** (a Londoni Royal Aquáriumtól) kinek tornaművészete a szinpadon minden eddigit felülmul a maga neméhen, **Mr. Fleury a svéd** gyorsrajzoló, **Fleury kisasszony. Fiori Anna** kisasszony grotesque tánczosné és **Brandt Krisztina** k. a. bécsi énekesnő fellépte.

VIZÁLLÁS 1883. január 29.

Névszerint	Méter 0 fölött	alatt	Változik	Névszerint	Méter 0 fölött	alatt	Változik
Duna				**Tisza**			
Pozsony	2.02	—	apadó	M.-Sziget	0.76	—	áradó
Komárom	1.87	—	apadó	Beregszász	—	—	—
Budapest	2.21	—	apadó	Sárospatak	—	—	—
Mohács	4.40	—	apadó	Szatmár	—	—	—
Vukovár	—	—	—	Tokaj	2.39	—	apadó
Ujvidék	5.68	—	apadó	Szolnok	4.40	—	apadó
Pancsova	4.14	—	apadó	Szeged	4.98	—	apadó
Orsova	4.22	—	áradó	**Körös**			
Dráva				B.-Gyula	0.94	—	apadó
Barcs	—	—	—	**Maros**			
Eszék	—	—	—	Arad	—	—	—
Száva				**Béga**			
Mitrovicza	—	—	—	Temesvár	0.10	—	apadó

IDŐJÁRÁS január 29. regg. 7 órakor.

Az időjelző-intézet távirati jelentése.

Állomások	Légnyomás mm 700 +	Szél iránya és ereje (1—12)	A hőmérséklet Celsius-fokban	Csapadék mm	Felhőzet
Arad	69.8	E 1	−2.9	✱1	○
Beszterce	—	—	—.—	—	—
Beszterczebánya	67.4	ENY 1	−0.2	✱4	◔
Budapest	69.7	NY 3	+1.8	✱2	○
Csáktornya	71.3	DNY 1	−3.6	—	◔
Debreczen	68.0	EK 2	−4.5	—	◑
Eger	69.6	E 4	−1.4	✱1	○
Eszék	—	—	—.—	—	—
Fiume	72.2	EK 1	−4.1	—	◕
Késmárk	68.7	EK 3	−0.9	✱1	●
Keszthely	70.6	DK 1	−3.6	—	●
Kolozsvár	—	NY 2	−0.0	3	◕
Magyar-Óvár	69.9	ENY 2	−1.9	—	◔
Mármaros-Sziget	66.4	◎	−2.6	✱5	✱●
Nagy-Enyed	—	E 1	−4.5	✱n	✱●
Nagy-Szeben	68.0	E 1	+2.2	✱3	◔
Nagyvárad	69.3	K 2	−3.5	✱n	●
Orsova	68.6	E 2	−2.6	—	◑
Pancsova	70.0	E 2	−0.2	—	○
Selmeczbánya	68.7	ENY 7	−2.4	✱9	●
Sopron	69.8	◎	−2.0	—	●
Szatmár-Németi	66.3	D 1	−3.6	✱4	○
Szeged	69.1	NY 2	−0.2	1	●
Sepsi-Szt-György	—	NY 1	−1.3	✱1	○
Szolnok	69.2	D 2	−0.6	✱1	●
Temesvár	69.9	ENY 1	−2.0	—	○
Trencsén	68.2	ENY 1	−2.2	✱8	○
Ungvár	65.4	DNY 1	−3.8	✱7	◕
Zágráb	72.8	EK 1	−4.4	—	○
Bécs	69.3	NY 5	−3.8	—	○
Bregenz	70.7	D 2	−2.6	1	◔
Lesina	—	—	—.—	—	●
Pola	72.7	K 1	−0.7	—	◑
Prága	67.3	DNY 5	−2.0	—	◕

Áttekintése a mai időjárásnak:

Európában: A nagy légnyomás (773—775) a kontinens délnyugati részéből kiterjed annak többi nagyobb részére is (760—762). — Az idő északon helyenkint viharosig erős szelekkel, délnyugaton részben derüs, részben változó, északkeleten borus csapadékokkal. A hőmérséklet részben meleg, részben enyhe.

Hazánkban: Többnyire északi és északnyugati, helyenkint erős szelek mellett a hőmérséklet enyhébb, a délnyugati középrészben meleg lett; a légnyomás mindenütt jóval fölebb szállt. — Az idő többnyire borus, délnyugaton derüssel váltakozó, számos többnyire havas csapadékokkal. — Az e hó 25-ikén előre jelzett enyhe, csapadékosabb idő boruló jellegével végéhez közeledik s változó jelleget öltve jövőre enyhe lesz kevesebb helyi csapadékkal.

Kilátás a jövő időre:

Hazánkban: részben enyhe, részben meleg; észak-keleten változó felhőzetü, délnyugaton többnyire derüs időt várhatni, helyenkint csapadékkal.

Vasuti közlekedés-utmutató.

A vonat indul	A vonatok minősége	Indulási idő
Az osztrák államvasut indóházából		
Budapestről, Érsekujvár, Pozsony, Bécs	személyv. futárvon. személyv. futárvon.	9.30 este 8.30 regg. 9.20 regg. 2.10 d. u.
Bpestről, Vácz, Esztergom-Nána, Ersekujvár	vegyes v.	12.05 d. u.
Bpestről, Vácz, Esztergom-Nána	omnibusv.	5.— d.u.
Budapestről, Czegléd, Szeged, Temesvár, Karánsebes, Verciorova	személyv. futárvon. személyv	6.15 este 10.10 este 6.55 regg.
Budapestről, Czegléd	személyv.	8.— regg.
Budapestről, Czegléd	omnibusv.	3.— d. u.
A magyar államvasut (losonczi) indóházából		
Budapestről, Hatvan, Salgó-Tarján, Losoncz, Zólyom, Ruttka	gyorsvon. személyv. személyv.	6.34 regg. 7.31 regg. 5.40 d. u.
Bpestről, Gödöllő, Hatvan, Miskolcz, Kassa	személyv. vegyes v. gyorsvon.	7.31 regg. 8.49 este 11.— éjjel
Budapest, Szolnok, P.-Ladány, Nagy-Várad, Kolozsvár, Brassó, Predeal	személyv. gyorsv.	8.— regg. 9.45 este
Budapest-Nagyvárad	vegyesv.	6.46 este
Budapestről, Gödöllő Hatvan	helyivon.	2.50 d.u.
Budapestről Gödöllő Aszódra	helyivon.	10.18 d. e.
Budapest, Rákos, Ujszász, Szolnok	személyv. vegyes v. gyorsvon.	8.00 regg. 6.46 este 9.45 este
Budapest, Pécs, Üszög	vegyes v.	8.16 regg.
Budapest, Kis-Kőrös, Szabadka	személyv. vegyes v.	9.10 d. e. 8.29 este
A déli vasut (budai) indóházából		
Bpestről, Székesfehérvár, Kanizsa, Pragerhof	személyv. gyorsvon. vegyes v.	7.10 regg. 5.— d. u. 7.45 este
Budapest-Székesfehérvár	vegyes v.	11.00 d. e. 7.45 este
A vonat megérkezik	A vonatok minősége	Megérkezési idő
Az osztrák államvasut indóházába		
Becs, Pozsony, Érsekujvár, Budapestre	futárvon. személyv. futárvon. személyv.	2.31 d. u. 5.42 d. u. 9.41 este 5.57 regg.
Ersekujvár, Esztergom-Nána, Vácz, Bpestre	vegyes v.	11.51 d. e.
Esztergom-Nána, Budapestre	omnibusv.	8.30 regg.
Verciorova, Karánsebes, Temesvár, Szeged, Czegléd, Budapestre	személyv. futárvon. személyv.	8.40 este 7.30 regg. 8.45 regg.
Czegléd, Budapestre	személyv.	7.43 este
Czeglédről-Budapestre	omnibusv. vegyes v.	1.45 d. u. 5.20 este
A magyar államvasut (losonczi) indóházába		
Ruttka, Zólyom, Losoncz, Salgó-Tarján Hatvan, Budapestre	személyv. személyv. gyorsvon.	8.50 regg. 8.00 este 10.14 este
Kassa, Miskolcz, Hatvan, Gödöllő, Budapestre	személyv. vegyesv. gyorsvon.	8.00 este 6.33 regg. 7.18 regg.
Predeal, Brassó, Kolozsvár, Nagyvárad, P.-Ladány, Szolnok, Budapest	gyorsv. személyv.	7.30 regg. 7.22 este
Nagyvárad, Budapest	vegyesv.	7.55 regg.
Hatvan, Gödöllő, Budapest	helyivon.	10.36 d. e.
Aszód Gödöllő Budapest	helyivon.	6.39 este
Szolnok, Ujszász, Rákos, Budapest	gyorsvon. személyv. vegyes v.	7.30 regg. 7.22 este 7.55 regg.
Üszög, Pécs, Budapest	vegyes v.	8.48 este
Szabadka, Kis-Kőrös, Budapest	személyv. vegyes v.	5.25 d. u. 6.58 regg.
A déli vasut (budai) indóházába		
Pragerhof, Kanizsa, Székesfehérvár, Bpestre	vegyes v. gyorsvon. személyv.	8.13 regg. 11.35 d. e. 8.47 este
Székesfehérvárról-Budapestre	vegyes v.	4.58 d. u.

FRANKLIN-TÁRSULAT KÖNYVNYOMDÁJA.

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései január 29.

Minőségi súly hektoliterenkint — 100 kilogrammnak ára

Faj	Irányzat	78 kg frttól	frtig	79 kg frttól	frtig	80 kg frttól	frtig	81 kg frttól	frtig	kg frttól	frtig	kg frttól	frtig	kg frttól	frtig	kg frttól	frtig
bánsági buza ó	lanyha	9.70	9.85	9.90	9.95	10.—	10.05	10.10	10.20	—	—	—	—	—	—	—	—
tiszavidéki «	«	9.95	10.10	10.15	10.25	10.30	10.35	10.40	10.45	—	—	—	—	—	—	—	—
pestvidéki «	«	9.90	10.05	10.10	10.20	10.25	10.30	10.35	10.40	—	—	—	—	—	—	—	—
fehérmegyei «	«	9.90	10.05	10.10	10.20	10.25	10.30	10.35	10.40	—	—	—	—	—	—	—	—
bácskai «	«	9.90	10.05	10.10	10.15	10.20	10.25	10.30	10.35	—	—	—	—	—	—	—	—
m. északi «	«	9.50	9.60	9.65	9.70	9.75	9.80	9 85	9.90	—	—	—	—	—	—	—	—

Gabona	Ó vagy uj	Faj	Irányzat	Minőségű súly hektoliterenként	100 kilogramm ára frt -tól	kr.	frt -ig	kr.
rozs	ó	—	szilárd	70—72	7	—	7	30
árpa	«	takarmány	szilárd	60—62	6	80	7	—
«	«	égetni való		62—64	7	20	7	80
«	«	sörfőzdei	csendes	64—66	7	90	9	20
zab	ó	—	szilárd	37—40	6	20	6	60
tengeri	uj	bánsági	szilárd	75	6	—	6	10
	«	másnemü	«	73	5	90	6	..
köles	«	—	«	nélkül	6	—	6	50
káposzta-repcze	«	—	«	—	—	—	—	—
bánsági repcze	«	—	«	—	—	—	—	—

Szokvány gabona, határidőre

Gabona	Irányzat	Határidő	100 kilogramm ára pénz frt	kr.	áru frt	kr.
buza	szilárd	tavaszra	9	58	9	60
		őszre	—	—	—	—
	«	julius—aug.-ra 1882.	—	—	—	—
tengeri	szilárd	máj.—juniusra 1883.	6	16	6	18
zab	«	tavaszra	6	57	6	59
	«	őszre	—	—	—	—
repcze káposzta	«	aug.—szeptemberre	13 3/8	—	13 5/8	—
« bánsági	—	julius—augusztusra	—	—	—	—

ÉRTÉKPAPIROK

ÁLLAMADÓSSÁG.	%	Utolsó árkelet pénz	áru
Magyar királyi aranyjáradék adómentes	6%	118.30	118.50
Magyar királyi aranyjáradék adómentes	4%	85.75	86.—
Magyar papirjáradék adómentes	5%	85.05	85.30
Magyar vasuti kölcsön à 120 frt o. ért. (300 frank)	5%	134.75	135.25
Magyar vasuti kölcsön 120 frt egyes darabokban	5%	135.—	135.75
Gömöri államvasuti záloglevelek	5%	160 —	— —
Magyar 1869. keleti vasut állam-kötv. (elsőbbs.) adóm.	5%	89.25	89.75
Magyar 1873. keleti vasut arany v. ezüstb. (elsőbbs.) adóm.	5%	110.50	111.—
Magyar 1876. keleti vasut állam-kötvény aranyban	5%	94.—	94.50
Magyar királyi nyeremény-kölcsön 100 frt		113.75	114.25
Magyar királyi nyeremény-kölcsön 50 frt		113.50	114.—
Tiszai és szegedi kölcsön	4%	109.—	109 50
1871-iki magyar állam-kölcsön-kötvény font sterlingben	5%	109 —	110 —
1873-iki magyar állam-kölcsön-kötvény font sterlingben	5%	109. —	110.—
Magyar földtehermentesitési kötvények	5%	97.50	98.50
Magyar földtehermentesitési kötvények 1867. záradékkal	5%	95.—	96.—
Magyar földtehermentesitési kötvények temesi	5%	97.—	98.—
Magyar földtehermentesitési kötvények 1867. záradékkal	5%	95.—	96.—
Magyar földtehermentesitési kötvények horvátorszgi	5%	98 50	100.—

ÉRTÉKPAPIROK	%	Utolsó árkelet pénz	áru
Magyar földtehermentesitési kötvények erdélyi	5%	97.50	98.50
Magyar országos jelzálog urbéri váltság kötvény (100 frt)	5%	93.25	93.75
Királyi horv.-szlavon jelzálog földváltsági kötvény (100 frt)		96.50	97.50
Szőlődézsmaváltsági kötvény (100 frt)	5%	97.75	98.25
Magyar királyi kamatozó kincstári utalvány 6 hóra (100 frt)		106. -	— —
Egyesitett államadósság papirban május—nov.	5%	77.50	77.75
Egyesitett államadósság papirban febr.—aug.	5%	77.50	77.75
Egyesitett államadósság ezüst kamat január—julius	5%	77.75	78.—
Egyesitett államadósság ezüst kamat april—október	5%	77.75	78.—
Osztrák aranyjáradék 4% kamat	4%	95.75	96.25
Osztrák papirjáradék, adómentes	5%	92.35	92.60
Osztrák államadósság, kisorsolással 1854-iki à 250 frt p.p.	4%	118.50	119.50
Osztrák államadósság, kisorsolással 1860-iki à 500 frt o. é.	5%	130.—	131.—
Osztrák államadósság, kisorsolással 1860-iki à 100 frt o. é.	5%	139.—	140.—
Osztrák államadósság, kisorsolással 1864-iki à 100 frt o. é.		168.50	169.50
Osztrák államadósság, kisorsolással 1864-iki à 50 frt o. é.		168.—	169.—
Pest város kölcsöne 1870-ből	6%	103.25	104.—
Pest város kölcsöne 1871-ből	6%	103.25	104.—
Budapest főváros 1880-iki kölcsöne	5%	97.—	97.75
Szerbiai nyeremény-kölcsön 100 frank	3%	21.50	32.50

Osztal. 1881-re	ÉRTÉKPAPIROK — RÉSZVÉNYEK.	Befiz. frt	Utolsó árkelet pénz	áru
	a) Bankok.			
12.—	Ált. magyar municipalis hitelint.	200	195.—	200.—
8.—	Angol-osztrák bank	120	114.50	115.50
9.—	Budapesti bankegyes.-részv.-társ.	100	104.50	105.
——	Franco-magy. bank felszámolása.	200	——	——
——	Horvát leszámitoló bank	200	——	——
12.—	Iparbank, budapesti	100	40.—	41.—
——	Központi partársulati hitelintézet	80	——	——
21.—	Magyar Általános Hitelbank	200	276.75	277.—
27½ frk	Magyar jelzálog-hitelbank	200	216 --	218.—
5.50	Magy. jelzáloghitelb. II. kib. id. e.	100	107.75	108.—
6.—	Magyar leszám. és pénzváltóbank	100	91.—	91.25
——	Magyar országos bank részv.-társ.	100	—.—	—.—
17.50	Osztrák hitelintézet	160	282.90	283.10
38.30	Osztrák-magyar bank	300	830.—	825.—
13—	I. magyar iparbank	150	190.50	191.—
45.—	Pesti magyar kereskedelmi bank	500	588.—	595.—
7.—	Sziszeki hitelbank	100	——	——
8.—	«Unio» bank	100	111.50	112.50
	b) Biztositó társulatok.			
——	Bécsi biztositó társaság	200	230.—	234.—
——	Bécsi élet-ésjáradék-biztos. társ	200	242.—	245.—
222.—	Első magyar ált. biztositó társ.	1000	3450.—	3475.—
——	Foncière pesti hiztositó intézet		41.—	43.—
——	Magyar-franczia biztos. társaság	50	——	——
80.—	Pannonia viszontbiztositó társ.	300	900.—	925.—
	c) Gőzmalmok.			
——	Concordia gőzmalom	500	578.—	580.—
50.—	Első budapesti	500	1300.—	1320.—
——	Erzsébet malom	200	236.—	238.—
——	Hengermalom	500	665.—	675.—
10.—	Lujza	160	287.—	289.—
22.—	Molnárok és sütők	200	380.—	382.—
——	Pannonia	1000	1310.—	1320.—
16.—	Viktória	300	482.—	485.—
	d) Közlekedési vállalatok.			
——	«Adria» magy. tengeri hajózási részv.-t.		—.—	—.—
——	Alföld-fiumei	200	167 —	167.50
——	Arad-Körösvölgyi vasut	100	—.—	—.—
——	Báttaszék-dombovári	200	167.—	168.—
——	Déli vasut	200	137.50	138.50
——	Észak-keleti vasut	200	160.75	161 —
——	Erdélyi vasut	200	160·50	161.—
——	Győr-sopron-ebenfurti vasut	200	——	—.—
——	Kassa-oderbergi vasut	200	144.—	145.—
——	Magyar-galicziai vasut	200	159.—	160.—
——	M. nyug. v. (székesf.-győr-gráczív.)	200	163.50	164.50
——	Osztrák államvasut	200	328.25	328.75
——	Pécs-barcsi vasut	200	216.—	218.—
——	Tiszavidéki vasut	200	247.—	248.—

Osztal. 1881-re	ÉRTÉKPAPIROK	Befiz. frt	Utolsó árkelet pénz	áru
6.—	Osztrák dunagőzhajózási társaság	500	585.—	590.—
28.—	Pesti közuti vaspálya	200	437.—	438.—
18.—	Pesti közuti vaspálya élv. jegy.		258.—	—.—
	e) Takarékpénztárak.			
4.—	Budapest III. kerületi	50	54.—	55.—
4.—	Czeglédi	100	——	——
33.—	Országos központi	300	520.—	525.—
300—	Pesti első hazai	1000	4600.—	4620.—
35.—	Egyesült Budapest fővárosi	200	518.—	521.—
30.—	Magyar ált. takarékp. részv.-tár.	100	123.50	124.—
——	Pakracz-daruvár-kutinjai	50	——	——
	f) Különféle vállalatok.			
8—	Alagut	105	116.—	118.—
5 60	Általános waggon-kölcsönzőtárs.	80	82 50	83 50
——	Ész.-magyarorsz. e. köszénb. r. t.	100	—.—	—.—
—.—	Franklin-Társulat könyvnyomda	150	143.—	143.50
40.—	Ganz és társa vasöntöde s gépgy.	400	696.—	697.—
26.—	Gschwindt-féle szeszgyár	200	420.—	425.—
12.—	Gyapjumosó és bizt. első magyar	200	—.—	—.—
25.—	Kereskedelmi testület épülete	210	590.—	595.—
40.—	Könyvnyomda «Athenaeum»	200	588.—	595.—
55.—	Pesti könyvny. részvény-társaság	500	800.—	—.—
8.—	Köszén- és téglagyár (Drasche)	130	155.—	155.50
——	Nemzetk. waggon-kölcsönző-r. t.		——	—.—
—.—	Pesti épitő-társaság	85	—.—	—.—
10.—	Rimamurány-salgótarjáni vasmü	100	117.50	118.50
——	Salgó-tarjáni kőszénbánya	100	111 50	112.50
16.—	Schlick-féle vasöntöde s gépgyár	200	236.—	237.—
—.—	Schlick-féle vasönt. s gépgy. II. kib.		217.—	218.—
40.—	Serfőzde első magyar	400	600.—	602.—
30.—	Sertéshizlaló	200	342.—	345.—
——	Sóskuti kőbánya	200	45.—	50.—
20.—	Spodium és csontlisztgyár	200	277.—	278.—
——	Szálloda részvény-társaság	200	——	——
9—	Tégla- és mészégető, ujlaki	200	108.—	109.—
30—	Téglagyár, kőbányai	160	268.—	269.—
	ZÁLOGLEVELEK.			
	Magy. földhitelintézet papirérték	5½%	101.—	101.75
	Magy. földhitelintézet papirérték	5 %	100.—	100.25
	Magy. földhitelintézet papirérték	4½%	93.75	94.25
	Magy. földhitelint. arany v. ezüst	5 %	119.25	119.75
	Magyar jelzálogbank	5½%	101.20	101.45
	Magyar jelzálogbank	5 %	98.—	98.25
	Kisbirtokosok orsz. földhitelint.	5½%	100.—	101.—
	Osztrák-magyar bank osztr. ért.	5 %	100.40	100.75
	Osztrák-magyar bank osztr. ért.	4½%	97.25	97.75
	Osztrák-magyar bank osztr. ért.	4 %	92.—	92.30
	Pesti magyar kereskedelmi bank	6 %	101.50	102.—
	Pesti magyar kereskedelmi bank	5½%	101.50	102.—
	Pesti magyar kereskedelmi bank	5 %	99.—	99.50
	«Albina» takarék-és hitelintézet	6 %	99.50	100.30

ÉRTÉKPAPIROK — ELSŐBBSÉGEK.	Befizetett frt	%	Utolsó árkelet pénz	áru
Alföld-fiumei vasut (nagyvárad-eszéki vonala)	200	5%	94.75	95.25
Alföld-fiumei vasut 1874. kib.	200	5%	93.50	94.—
Báttaszék-dombovár-zákányi v.	200	5%	91.—	91.50
Dunagőzhajózási társulat	300	5%	——	——
Dunagőzhajózási társulat	100/200	6%	——	——
Észak-keleti vaspálya	300	5%	90 —	91.—
Észak-keleti vaspálya (aranyban)	300	5%	112.—	113.—
Észak-keleti vaspálya (aranyban)	1000	6%	124.—	125.—
Ész.-magyarorsz. e. köszénb. r. t.	100	6%	——	——
Magyar-galicziai vaspálya	200	5%	91 50	92 —
Magy.-galicziai vaspálya II. kib.	200	5%	89 —	89 50
Magyar nyugati vasut (székes-fehérvár-győr-gráczi vonal)	200	5%	96 —	96 50
Magyar nyugati vasut 1874. kib.	200	5%	95 —	95 50
M. vas. elsőbbs. beruh. aranyban	200/1000	5%	108.50	109.—
I. erdélyi vaspálya	200	5%	91.50	92.—
Győr-sopron-ebenfurti vasut	200	6%	——	——
Kassa-oderbergi vasut, ezüstben	200	5%	95.25	95 75
Kassa-oderb. v. (eperjes-tarn. v.)	300	5%	92.50	93.—
Kassa-oderb. v. (osztrák vonal)	200	5%	——	——
Kassa-oderb. v. (magyar vonal)	100	5%	116 50	117 —
Osztrák államvasut		5%	——	——
Tiszavidéki vasut		5%	99.50	100.—
Budapesti lánczhid	100	6%	103.75	104.—
Köszén- és téglagyár kötvények	100	6%	——	——
Lloyd- és tözsde-épület	100	5%	97.—	97.50
MAGÁNSORSJEGYEK.				
Osztrák hitelintézet			171.—	172.—
Budavárosi sorsjegy			38.50	39.50
Keglevics sorsjegy			19.—	20.—
Magy. sz. korona orsz. vörös kereszt egyl.			6 35	6 50
Pálffy sorsjegy			36.—	37. -
PÉNZNEMEK.				
Császári királyi arany (vert)			5.64	5.66
Császári királyi arany (kör.)			5.62	5.64
Osztrák-magyar 8 frtos arany			9.50	9.53
20 frankos arany			9.50	9.52
Török aranylira			——	——
Osztrák és magyar ezüst			——	——
Német birodalmi bankjegy 100 márkányi			58.65	58.75
Váltók árfolyama (látra).		Bank-kamatláb		
Német bankpiaczok 100 márk		4 %	58.65	58.75
Amsterdam 100 hollandi frtért		5½%	99.—	99.25
Brüssel 100 frankért		4½%	47.40	47.50
Páris 100 frankért		3½%	47.55	47.65
Marseille 100 frankért		3½%	——	—.—
Svájczi pénzpiaczok 100 frankért		4 %	47.55	47.60
Zürich 100 frankért		4 %	47.55	47.60
London 10 font sterlingért		5 %	119.70	120 —
Szentpétervár 100 rubelért		6 %	——	——

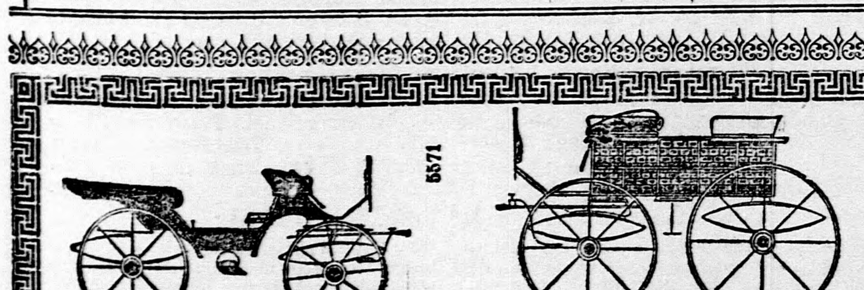

5571

BOGDÁN JÓZSEF

Raktár: muzeum-kőrut 26. **kocsigyárosnál** GYÁR: páva-utcza 10.

nagy választékban kaphatók **jótállás mellett** a legdiszesebb és legszolidabb **ruganyos diszkocsik** 200 frttól följebb; **homokfutó kosárkocsik** 140 frttól följebb; **divatos batárok** 400 frttól följebb; **halottas kocsik** 400 frttól följebb.

Halottas kocsik községek és szövetkezetek részére részletfizetés mellett is adatnak.

A FRANKLIN-TÁRSULAT kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:

KATONA JÓZSEF ÉS BÁNK BÁNJA.

IRTA

GYULAI PÁL.

A költő arczképével.

Ára füzve 2 forint. Vászonba kötve 2 forint 40 kr.

B.-Csabán,

a vasuti utczában, «bárány»-hoz czimzett, teljesen berendezett vendégszobákkal ellátott, igen látogatott vendéglő, saját italmérési joggal folyó évi april 1-től több évre haszonbérbe vehető.

Tudakozások a «Bárány»-vendéglőhöz Békés-Csabára intézendők. 5795

A PRÁGAI GÉPÉPITŐ RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

Ujpesti út **FIÓKJA BUDAPESTEN** Ujpesti út

5817 szállit

gőzkazánokat,
reservoirokat,
gőzgépeket.
szivattyúkat,
fűrészeket,
borsajtókat,
olajsajtókat,
kukoricza-morzsolókat,
gőzhajókat,
vasuszályokat,
hajófelszereléseket,
horgonyokat, emelő csigákat, lánczokat.

Utánnyomat nem dijaztatik.

ELECTRO-HOMÖOPATHIA.

Az electro-homöopathiáról szóló, minden, még a gyógyithatlan betegségek kezelését is tárgyaló, **Bérard** plébános ur által szerkesztett hires kimeritő tankönyv, franczia 6-ik kiadásban átdolgozva, magyar forditásban is épen most jelent meg és minden könyvkereskedésben kapható. Ára 2 frt. — **Budapesten** az electro-hom. szerek vezérraktára: a «nádor»-hoz czimzett gyógyszertárban. Váczi-körut 17. sz. — Az electro homöopathia rendelő orvosa **Dr. Feichtmann A.** Csorváson, Békésmegyében. 4743

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban BUDAPESTEN VI. ker., himző- és kalap-utcza sarkán, 1. sz.

Dr. Leitner

40 év óta fenálló rendelési intézetében Budapesten, dobutcza 18. sz. — Mindennemű **titkos betegségek, önfertőzés, tehetetlenség, fehér folyás,** stb. levélileg is biztosan, gyökeresen és gyorsan gyógyittatnak. Rendelési órák 2—5-ig és este 7—10-ig 5608

Fölülmulhatlan!

Minden fogfájást azonnal csillapit a Dr. Wahl-féle „ODIOT“

Cs. kir: német birodalmi patens.

Ezen világhirü fogesszenczia azonnal gyógyit minden fogfájást, ha utasitás szerint használtatott; a fogakat vakitó fehérségben tartja s a szájnak minden kellemetlen szagát eltávolitja. Egy kettős üveg ára 70 kr. póstautánvét mellett. 5700

Egyedüli raktár:

Graner R.

III. Bezirk, Landstrasse Hauptstrasse 64.

E rovatban *minden szó* beiktatása *2 krba* kerül, hirdetések után, melyek a hirdető félnek külön lakczimével is elvannak látva, még 30 kr. bélyegdij fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

Minden hirdetésre felvilágositást ad a kiadóhivatal. Levélbeli tudakozodásokra is pontosan válaszolunk, ha a válaszra szükséges postabélyeg beküldetik.

Kedvesem! Halálból is vissza lelkesednék szavadra csak tudnám K. G. te vagy? 2145

«Kun Szentmárton» Tessék nevét és lakását velünk tudatni, a midőn is több hasonlókat ajánlani fogunk. 2871

Gyulának! Multkori czimen levél. Rudolfrakpart. 2141

Galambfalva levele van a postán. Ottilie. 2870

„Nem jó egyedül lenni» levele van a kiadóhivatalban. 2873

1865. 5. 9. leveleid vannak. 2874

Melyik vagyonos magány hölgy volna hajlandó magát egy szép 25 éves fiatal intelligens embertől szellemileg szórakoztatni. Levelek «szellemes» czim alatt a kiadóhivatalba intézendők. 2144

Egye ül álló felső-vidéki negyven éves uradalmi gépész 1200 frt évi fizetéssel kellemes külsövel. — Keres oly (szöke) nőt, ki hajlando lenne a házvezetést jó feltételek mel ett azonnal elválalni. Miután házassag sincs kizárva megkivántatik, hogy a nő, két nyelven (de azért keveset) beszéljen, a falusi életet szeresse, és értse. Ha özvegy egy gyermekinél és 1000 forintjánál több ne legyen. Ajánlatok arczképpel együtt «Önálló» czim alatt a kiadóhivatalba küldendők 2139

Eladás.

Eladó 1000 holdas birtok, uri lakkal, elegendö gazdasági épülettel. A birtok a Balatontól és két vasuti állomástól egy órai távolságra van. Bövebben a kiadóhivatalban. 2102

Ráhóczon, Zemplén megyében, nagymihályi vasuti állomáshoz fél óra járásnyira egy 830 holdas urasági birtok, diszkerttel, kastélylyal és legjobb karban levő gazdasági épületekkel kedvező feltetelek mellett eladó. Értekezhetni a s.-a.-ujhelyi takarékpénztárnál. 2051

„Olcsón elado“ Egy tudományos nagy becsü ásvány-gyüjtemény 3000 válogatott darabból álló, vagy egészben vagy részletekként. Kinél, megmondja a kiadóhivatal. 2143

A Józsefvárosban egy óriás-utczai ház 387 □ ölü udvar és kerttel, 15½ öl utczai fronttal eladó. Bövebbet a kiadóhivatal. 2439

Esztergommegyé-ben egy kisebb ármen es birtok egy óranyira a vasuttól es a Dunától szép és jó helyen fundus instructussal eladó. Bövebbet a kiadohivatalban. 2440

Belváros, zsibárus utczában egy III. emeletes ház eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2409

Egy borsodmegyei, 500 holdból álló igen szép birtok lakházzal és gazdasági épületekkel együtt eladó, kedvező feltételek mellett. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2296

Hevesmegyében Gyöngyös mellett 240 holdból álló birtok ⅔ részben első osztályu buza termőfölddel, bensőséggel, gazdasági epületekkel, két szöllővel — vasuthoz igen közel — eladó. Bővebbet a kiadóhivatal. 2307

209 holdból álló pestmegyei birtok, kastélylyal, gazdasági épületekkel, teljes felszereléssel és vetéssel együtt eladó. Bövebb felvilágositást a kiadóhivatal ad. 2359

Egy borsodmegyei kisebb birtok szabad kézből eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2308

Hontmegyében Ipolyságtól 2 oranyira egy 200 holdas birtok eladó. Bővebbet a kiadóhivatal. 2370

Egy vizi malom, mely szilárd épületekből áll, 3 pár kő, két henger és minden a buza finom őrlésére szükséges gépekkel ellátva, a patak vize, mely hajtja a malmot, meleg forrás, soha he nem fagy. A malom közel a város- és vasuthoz. 12 hold rét is tartozik hozzá. Az egésznek ára 20000 frt. Bövebbet a kiadóhivatalban. 2335

Gömörmegyében a rimaszombati vasuti állomáshoz közel egy 404 holdból álló birtok, mely árviztől egészen ment, jó termő föld, szép bensőséggel, a rajta fekvő urilakkal és gazdasági épülettel együtt eladó, a birtokhoz tartozik a korcsmaregále és egy jövedelmező vizimalom. Ára 28,000 frt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2386

Az érmelléken 160 holdból álló birtok, legjobb minőségü föld, eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2304

Egy hét hónapos, gyönyörü szép és már jól dresszirozott vadászkutya eladó, ára 30 frt. Bövebbet a kiadóhivatal. 2378

Egy még jó karban lévő malomszerkezet eladó. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 2349

A Józsefvárosban égy földszintes ház istálló és kocsiszinnel, szép nagy kerttel eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2302

Somogymegyében egy 560 holdból álló birtok, mely Pamuk község határában fekszik, 90,000 frtért eladó. Bővebbet a kiadohivatalban 2345

Egy malomszerke-zet még egészen uj eladó. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 2355

Egy 8 holnapos vadasz vizsla, sötétbarna nöstény 30 frtért eladó. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 2310

Egy csak 2 hónapig használatban volt malomszerkezet 2 pár köre eladó, a kövek 42"-ek, egyik pár franczia, a másik sárospataki. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2373

Pestmegyében, a monori vasuti állomástól 20 percznyi távolságnyira egy 543 holdas birtok eladó. A birtok szép lakházzal és jó gazdasagi épületekkel el van látva. Bővebbet a kiadóhivatal. 2340

Trafik lakással, első rendü, a legélénkebb főutczán, naponta 80 frt bevétel, családi viszonyok végett azonnal átadandó. Ugyanott az egész lakásberendezés is eladandó. — Bővebbet a kiadóhivatalban. 2434

Eladás esetleg haszonbérbe adás. Tasson, Pestmegyében, a gőzhajóállomástól, ugy a vasuti állomástól félórányira el- esetleg haszonbérbe adó egy szép uri lakház teljesen jó karban, 6 szoba verandával, konyha, pincze, cselédszoba, padlás, egy egészen uj lótartáshoz szükséges melléképület, jégveremmel stb. ellátva. A beltelekhez nagy gyümölcsös és konyhakert s ezen felül mintegy 4 holdnyi terület tartozik. 2424

Vétel.

Egy jó karban levő malomszerkezett megvétel végett kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatal. 2420

Egy 15000 frtot érő kisebb birtok megvétel végett kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2381

Hont- és Nógrád-megyében kerestetik egy 300—600 holdig terjedő birtok megvétel végett. Ajánlatok küldendők a kiadóhivatalba. 2382

Kerestetik egy fővárosi ház 15,000 frt értékig megvétel végett, mely a megfelelő összegnek 6%-át jövedelmezi. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2371

Kerestetik a József- vagy Ferenczvárosban egy földszintes ház, kerttel 12,000 frt értekig. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2324

Heves- vagy Borsod-megyében egészséges és árvizmentes vidéken kerestetik megvétel vegett egy 200—250 holdas jó minöségü birtok, vasuthoz közel, kényelmes jó karban lévő lakházzal és gazdasági épületekkel. Bővebbet a kiadohivatalban. 2388

Abauj, Zemplém, Borsod, Heves, Nógrád vagy Szolnok megyében kerestetik egy 40000 frtos birtok, kell hogy ármentes és valamely vasut közelében legyen. Bővebbet a kiadóhivatalban, 2318

Egy szeliditett, szépen beszélö pagagály kereste tik megvétel végett. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2332

Hevesmegyében egy 200—300 holdra terjedő birtok megvétel végett kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2346

A belvárosban kerestetik egy ház megvétel végett 50—60,000 frtig. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2327

Egy nőstény neufundlandi kutya megvétel végett kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2351

Alkalmazást nyer

Egy ügyes varróné, ki a fehér- és női ruhanemüek készitésében és varrásában gyakorolt, helyben fogla kozást nyer. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2442

Könyvvonalzó (Rastrirer), ki könyvkötészethez is ért, Szegedre kerestetik. Ajánlatok «G. B. C.» alatt a kiadóhivatalba intézendők. 2142

Kerestetik egy gépész — állandó évi fizetésre — ki ugy a gazdasági gépek, valamint egy kétjáratu gőzmalom kezelése- és javitásában jártassággal bir. Bővebbet a kiadóhivatal. 2133

Ács-pallér kerestetik egy nagyobb vidéki városban. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2079

Egy műkertész, ki a gyümölcsészethez és különösen a parkirozáshoz ért, vidékre alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2416

Egy urasági kocsis vidékre alkalmazást nyer. Kik nősek előnyben részesülnek, Bővebbet a kiadóhivatalban. 2417

Egy csinos, tiszta jó családból való 15 éves leány vidékre játszótársul kerestetik két kis fiuhoz, kinek kötelessége ezeket a német nyelvre tanitani, velük játszani és szabad óraiban kézi munkával foglalkozni, ha jól viseli magát örökbe is fogadtatik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2415

Egy gazdasági akademiát végzett fiatal ember, mint gazdasági irnok alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2427

Egy műkertész azonnal alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2426

Egy magyarul, né-metül és francziául beszélő fiatal leány gyermekek mellé játszótársul alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2391

Egy vidéki vas- és fűszerkereskedésben segéd azonnal alkalmazást nyer, kell, hogy magyarul, németül és tótul beszéljen. Bővebbet a kiadóhivatal. 2377

Kerestetik vidékre egy nőtlen kertész szerény igények mellett. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2344

Egy vidéki czuk-rászdában egy tanoncz alkalmazást nyer. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 2327

Egy bonne, ki magyarul németül és francziaul folyékonyan beszél, vidékre azonnal alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2408

Egy jól főző szakácsne helyben azonnal alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2361

Egy szerény igényü, jó bizonyitványokkal ellátott műkertész helyben azonnal alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatal. 2400

Egy kitünő jó főzőnő, helyben azonnal alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatal. 2401

Egy nőtlen kertész, ki a virág és zöldséges kert mivelésében jártas, valamint a gyümölcsészetben is, vidékre azonnal alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatal. 2438

Egy kevés igényu mivelt leány, ki magyarul és németül jól tud, és a kézimunkákban gyakorolt, gyermekek mellé mint bonne alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadohivatalban. 2428

Alkalmazást keres

Egy fiatal, tisztes-séges leány, szepesi születésü, ki a magyar és német nyelven kivül még a franczia nyelv elemeit is tudja, a zongorában is némi haladást tett, mint bonne gyermekek mellé ajánlkozik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2316

Egy 25 éves fiatal ember, róm. kath. vallásu, ki a magyar, német és román nyelvet beszéli, szépen ir, mint kulcsár vagy mint komornyik alkalmaztatni óhajt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2374

Egy jó bizonyitvá-nyokkal ellátott gazdatiszt, ki mint ilyen nagy uradalmakban már működött, alkalmazást keres. Jelen helyét a birtok haszonbérbe adása végett el kell hagyni. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2348

Egy 40 éves r. kath. nős gazda, ki 11 évig hegyes vidéken oly sikerrel gazdálkodott, hogy kitüntetést nyert, a sertés-juh-, szarvasmarha- és méhtenyésztésben alapos jártassággal bir, továbbá neje kitünő házvezetőnő, igen jól főz, az apró marhatenyésztésben igen ügyes és tapasztalt, mindketten szerény feltételek mellett alkalmazást keresnek. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2405

Egy fiatal, egészsé-ges és jó családbeli leány, ki a sütés, főzés és varrásban egyaránt jártas, mint házvezetőnő óhajt alkalmazást nyerni egy jó családnál, illetőleg egy korosabb magányos úri nő mellett. 2385

Egy gyakorlatilag, ugy mint elméletileg képzett gazdatiszt keres kezelőtiszti állást. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2379

Egy igen csinos fiatal kisasszony éltesebb vagy középkoru magányos urhoz mint házikisasszony vagy társalkodónő óhajt menni. Szives ajánlatok «Szep és jó» czim alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 2352

Egy csinos, fiatal kaszirnő alkalmazást keres, ily minőségben már működött. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2397

Egy jó bizonyitvá-nyokkal biró szakácsné alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2365

Egy fiatal leány, ki magyarul, németül és francziául beszél, gyermekek mellé alkalmaztatni óhajt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 243

Egy 29 éves, kato-mentes, nős ember, ki 10 évig nagyobb uradalmakban mint gazdatiszt és kulcsár müködött, hasonló vagy más alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2319

Egy 35 éves, nőtlen róm. kath. gazdatiszt, ki a keszthelyi gazdasági akadémiát végezte és jelenleg is egy nagyobb uradalomban alkalmazva van, az önállóság elérhetése czéljából valamely gazdaságban kezelő tiszti alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 240[illegible]

Házfelügyelőül ajánlkozik budapesti nagyobb házakhoz egy intelligens ember, ki 20.000 frtig adhat óvadékot. Bővebbet a kiadóhivatalnál. 2137

Egy csinos fiatal leány czukrászdába vagy tözsdébe mint elárusitónő ajánlkozik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 241[illegible]

Egy a felső nőiru-ha- és fehérnemü varrásában, valamint a szabászatban igen ügyes kisasszony alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2398

Egy vidéki, csinos kasszirnő alkalmazást keres. Bő[illegible]

Irodai foglalkozást keres egy reáliskolát végzett szép irásu fiatal ember. Bővebbet a kiadóhivatal. 2429

Egy katonamentes, becsületes 32 éves férfi, mint iroda- s bolti szolga, vagy mint kapus, házmester és háziszolga alkalmaztatni óhajt, irni, olvasni jól tud. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2402

Egy nős férfi, ki 15 éven keresztül mint bérlő, nagyobb birtokot önállólag kezelt gazdaság körül tökéletes jártassággal bir, családi viszonyok miatt gazdatiszti alkalmazást keres. Bővebbet a kiadohivataiban. 2411

Egy tapasztalt gaz-datiszt, ki mint ilyen már alkalmazva volt és jó bizonyitványokkal rendelkezik, alkalmazást keres, vagy pedig kastélyfelügyelőnek is ajánlkozik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2404

Egy már nagy úri házaknál alkalmazva volt szakácsné alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2431

Szolid, fiatal és csinos nö kasszirnői állást keres csakis szolid kávéházban, csukrászdában vagy más hasonló helybeli üzletben. 2430

Egy fiatal özvegynő, jó családból való, ki magyarul németül beszél jól érti, a háztartás vezetését jól érti, ugy a jó főzest is, továbbá felsőruha és fehérnemüt mérték után szab és varr. egy jó modu uri emberhez vagy plébániára mint gazdasszony alkalmazást keres, bővebbet a kiadóhivatal. 2412

Egy kitünő bizo-nyitványokkal ellátott urasági ocsis, ki jelenleg vidéken van, alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2317

Egy középkoru férfi, jó bizonyitványokkal, ki több nyelveket beszél, mint raktárnok — nagy terménykereskedésben alkalmaztatni óhajt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2362

Egy előkelő család-ból származó okleveles tanitónő, ki folyékonyan beszél magyarul, németül és francziául, nagyon jól zongorázik, müvelt társalgása és finom modora van, szóval egy magas müveltségü szelid leány, mint társalkodónő alkalmazást keres. A házvezetésben is kitünő jártassággal bir. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2301

Egy 16 éves vig kedélyü leány, ki magyarul és németül jól beszél és a kézimunkákban jártassággal bir, mint játszótárs gyermekek mellé alkalmaztatni óhajt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2423

Egy szakácsnő, ki nagy úriházaknál már szolgált és jó bizonyitványokkal rendelkezik alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2358

4 éves fiu és 2 éves leányka mellé kerestetik egy fiatal leányjátszótársul, kell hogy az illető magyarul és németül jól tudjon, vig kedélyü és megnyerő külsejü legyen. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2320

Lakás és bérlet.

Szabolcs megyében Tisza Polgár várostól egy félóranyira 763 holdból álló birtok teljes felszereléssel, lakházzal és gazdasági épületekkel együtt haszonbérbe kiadó. Bővebbet a kiadóhivatal 2441

Belvárosi bolt azonnal kiadandó; felszerelése eladandó. Bővebbet a kiadóhivatal. 2134

Kerestetik a belvárosban vagy a belvároshoz közel fekvő külvárosi utczák egyikében két vagy három szobából, konyha és előszobából álló lakás, május 1-ére egy fiatal házaspár részére. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2422

Egy 250—300 holdas birtok kerestetik bérbe vétel végett Heves, Feher, Tolna vagy Veszprém megyékben lakházzal és megfelelő gazdasági epületekkel. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2414

5—600 holdas bir-tok Pest, Nográd, Heves, Bars vagy Hont megyében bérbe kerestetik. Futó homok nem használható. Ajánlatok «Haszonbér 5.» a kiadóhivatalba küldendők. 2407

Kerestetik egy lakás, mely álljon 3 szoba, előszoba, konyha, éleskamra és hozzátartozó mellékhelyiségből, a város bármely részében május hó 1-re. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2376

Kerestetik Szabolcs-, Vas- vagy Veszprémmegyében egy 600 holdnyi birtok. teljes felszereléssel, lakházzal és gazdasági épületekkel együt haszonbérbe vétel végett. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2303

Haszonbérbe keres-tetik egy 180 holdas birtok, lakházzal és gazdasági épületekkel együtt, Pestmegyében. Bővebbet a kiadóhivatal. 2321

Oktatás.

Egy nevelőnő, ki e téren már sikeresen müködött és jó bizonyitványokkal bir, beszél magyarul, németül és francziául, valamint a gymnáziumi és reál tantárgyakban alaposan oktat, szerény igények mellett alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 234[illegible]

Egy 34 éves okle-veles tanitónő született franczia, ki eddig is mint nevelőnő kitünő sikerrel müködött, franczia és német nyelvben oktathat, nemkülönben jól zongorázik mint nevelőnő alkalmaztatni óhajt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2437

Egy okleveles tanitónő, ki magyarul, németül és francziául beszél, valamint zongorázni jól tud, helyben mint nevelőnő alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2419

Egy okl. tanitónő, ki magyarul és olaszul folyékonyan beszél, német és franczia nyelvben valamint a zongorában kezdőket oktathat, kézi munkákban és gépvarrásban igen ügyes, mint nevelőnő alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatal. 2425

Egy 35 éves r. kath. művelt nő, ki már 16 év óta müködik mint nevelőnő, beszél magyarul, németül és francziául, jól tanitja a kivánt tárgyakat és kézimunkákat, nemkülönben gyakorolt a zongorajátékban és a házvezetésben is jártassággal bir, helyben vagy közel a fővároshoz mint társalkodónő vagy nevelőnő alkalmaztatni óhajt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2387

Egy nevelőnő, ki a magyar, német és franczia nyelvet tökéletesen beszéli és zongorázni jól tud, alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2365

Egy középkorú, művelt nő, ki németül, francziául, olaszul és angolul tökéletesen beszél, mint társalkodónő helyben alkalmazást keres. A fenti nyelvekben órákat is hajlandó adni. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2399

Egy jó házból való, intelligens fiatal leány, ki a magyar, német és franczia nyelvet egyaránt birja, jól zongorázik és minden kézimunkákban, gépvarrásban is jártassággal bir, kivánna mint társalkodónő (akár leánykákhoz) szerény feltételek mellett mielőbb állást. Bővebbet a kiadóhivatal. 2368

Kerestetik helyben azonnali alkalmazásra egy tapasztalt, művelt nevelőnő, ki a magyar, német és franczia nyelvet tökéletesen érti és zongorázni jól tud. Fizetés 400 frt és teljes ellátás. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2395

Egy nevelő, ki a magyar, német és franczia nyelvet tökéletesen érti és a zongorajátékban is oktathat, vidékre azonnal alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadohivatalban. 2357

Egy nevelőnő, ki e téren már müködött, jó bizonyitványokkal el van látva, a magyar, német és franczia nyelvet alaposan tanitja, a zongorajátékban és kézimunkákban teljesen gyakorolt, alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2369

Egy kisasszony, ki a 6 osztályu népiskolát kitünő sikerrel végezte, a szépirásban és rajzban is oktatást adhat, gyermekek mellé ajánlkozik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2390

Egy nevelő, ki a magyar, német és franczia nyelvet tökéletesen érti és zongorázni jól tud, vidéken azonnal alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2360

Egy izr. művelt és finom nevelőnő, ki a magyar, német és franczia nyelvet folyékonyan beszéli és ezen tárgyakban oktatni képes, nemkülönben a zongorajátékban, és hasznos női kézimunkákban is alapos képzettséggel bir, alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2394

Egy nevelőnő, ki a német, franczia és angol nyelvet tanitani képes, nemkülönben a zongorában conservatoriumi képzettséggel bir és az énekben alaposan oktathat, vidékre alkalmazást nyer. Fizetés 400 frt és teljes ellátás. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2356

Egy nevelőnő, ki egeszen correct beszéli és grammatice érti a magyar, német és franczia nyelvet, zongorában pedig igen képzett, úgy hogy felnőtteket is képes a classicus zenetanban oktatni, mint ilyen alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2312

Vidékre kerestetik egy oly műveltebb egyén, ki egy 21 éves ifjut a franczia nyelvben és zongorajátékban alaposan oktatni képes. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2353

Különféle.

Birtokok, bérletek, budapesti házak adásvétele iránti bizományokat elfogad tőkeelhelyezést s bank-kölcsönöket közvetit Vargha László forgalmi irodája. Budapesten IV. ujvilág utcza 33. 2436

Egy jó családból való egészséges vig kedélyü fiatal 12 éves leány örökbe fogadtatik fiatal gyermektelen házaspártól. Bővebbet a kiadóbivatalban. 2432

Tőzsde. Egy kitünő ajánlatokkal rendelkező fiatal tőzsdeügynök elvállal, a törvény által megállapitott föltételek mellett, kiváló lelkiismeretességgel, mindennemü eladások és vásárlásokat az értéktőzsdén. Megbizásokat kér «tőzsde 100» alatt a kiadóhivatalhoz. 2110

Egy szegény asz-szony, ki képtelen gyermekét eltartani, 7 hetes, ép s egészséges figyermekét örökbe szándékozik adni. 2406

Egy 12 éves, jó családból való árva leány kéri a gyermektelen szülőket öt örökbe fogadni. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2396

MEGHIVÁS.

A Pannonia gőzmalom társaság részvényeseinek 1883. évi február hó 17-én d. u. 4. órakor a Lloyd termében tartandó

XIX. RENDES KÖZGYÜLÉSÉRE.

Tanácskozási tárgyak:

1. Az igazgatóság és a felügyelő bizottság jelentése, azok inditványai, és azok fölötti határozathozatal.
2. A mérleg jóváhagyása, az osztalék meghatározása és a felmentvény megadása.
3. Egy igazgatósági tag választása, Machlup Ede, lelépett igazgatósági tag helyébe.
4. Három felügyelő bizottsági tag választása, három esztendő tartamára.
5. Az alapszabályok 32 és 35 §-a módositása.
6. A részvényesek netáni inditványai az alapszabályok 24 §-a értelmében.

Azon t. cz. részvényesek, kik szavazati jogukat gyakorolni akarják, nevökre irt részvényeiknek a társasági pénztárnál (malom épület) 1883 február hó 14-ig történendő letételére felkéretnek. — A mérleg és az igazgatóság jelentése 1883 február hó 9-től fogva a társaság irodában (malom épület) megtekinthető.

5811 **Az igazgatóság.**

Értesités

Kávét Triesztből 4¾ killó netto

Cubát 7.90, jamaicát 8.80, moccát 8.90 és gyöngy kávét 8.30 kr.-ért

küld csomagolva vám és postabérmentesen utánvét mellett minden posta-állomásra. 5762

Paunz Samu Triest.

Triest 1882. arany érem.

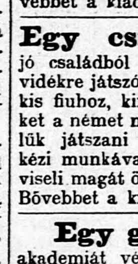

Erdélyi borok, Riessling kitünő

Ára palaczkonkint 1.35 kr.

Riessling finom

ára palaczkonkint 1.15 kr.

Teutsch B. József-től, Segesvárott, Erdélyben.

Budapesten,

VÁMOSY LAJOS-nál

5566 sugárut 2.

a Foncière-palotában.

Titkos betegségek

miden alakját, az önfertőzés mindennemü utóbajait, férfi tehetetlenséget stb. alaposan gyógyit

Dr. PÁPAY

koronás arany érdemkereszttes tiszteletbeli megyei főorvos.

Budapesten, ujvilág-utcza 33. I. em. a Ferenczi kávéházzal szemben. 5599

Rendel 9—5-ig délután este 7—8-ig levélileg is.

A ‚magyar gazdasági központi bizomány-iroda‘

(Budapest, VI., sugár ut 12. szám. II. em. 4-ik ajtó)

HIRDETÉSEI:

Zalamegyében 1070 hold tagositott kitünő birtok, a Balaton s két vasuti főállomáshoz nagyon közel, diszkert és kastély, 5% tiszta jövedelemmel eladó. Biztos tőkeelhélyezés és szép nyári lakhely.

Mármaros m. a szigeti vasuti állomáshoz közel 30 ezer hold bükk, kőris, gyertyán és juharfa erdő, rendkivül kedvező szerződéssel szabad választás szerinti fakitermelésre eladó. 5818

5821

Császár. kir. szabadalmazott

BUDAPESTI BUTOR-IPARTÁRSULAT

Budapesten, Erzsébet-tér 1. szám és fürdő-utcza 9. szám.

ASZTALOS- ÉS KÁRPITOS-BUTOROK

tulajdon készitmény, legjobb anyagból. Elvünket nagy fogyasztás mellett csekély nyereséggel megelégedni, fentartván, hogy ezáltal t. cz. vevőink száma nagyobbodjék s megbizható munkásainkat továbbra is foglalkoztathassuk, bátorkodunk ezennel csakis jól készitett butorokat ajánlani:

2 chiffon, politirozott diófából	33	frttól
2 ágy politirozott diófából	26	«
2 éji szekrény politirozott diófából	12	«
1 mosdó politirozott diófából	11	«
1 kivonó asztal 12 személyre politirozott diófából	15	«
1 politirozott szalonasztal	12	«
1 politirozott iróasztal	14	«
1 pamlag 6 székkel ripsz-kelméből	45	«
1 pamlag, 2 zsöllyeszék, 4 tabouret jute-kelme	75	«
1 pamlag, 2 nagy, 4 kicsiny zsöllyeszék, gobelinkelme	100	«

feljebb.

Selyem, Atlasz, Bourett bársony garniturok.

Legfinomabb butorok háló- és evószoba berendezésére tölgy- vagy diófából, valamint boule (játékos szoba) butorok nagy választékban. — Képes árjegyzékek ingyen postabérmentesen küldetnek. — Vidéki megrendelések 10% előleg beküldése ellenében teljesittetnek. — Csomagolásért 4%.

Dr. Fr. Lengiel

NYIRBALZSAMA

már magában a növény-nedv, mely a nyirfából foly, ha annak törzsét megfurjuk, régóta mint kitünő szépitő szer ismeretes; ha azonban ezen nedvből a feltaláló utasitása szerint vegyészi uton balzsamot készitünk, csodás hatásu lesz.

Ha este az arczot vagy bőrrészeket azzal bekenjük, *már a következő nap reggelen majd nem láthatatlan korpa válik el a bőrtől, mely vakitó fehér és puhává lesz.*

Ezen balzsam simitja az arczban támadt barázsdákat és himlőhelyeket és fiatal külszint ad neki, a bőrnek fehérséget, puhaságot és frisseséget kölcsönöz, rövid idő alatt szeplő, májfolt, anyafolt, vörös orrt és a bőr minden tisztátlanságát eltávolitja. — Egy korsó ára használati utasitással 1 frt 50 kr., póstai szétküldéssel 10 krral több.

Főraktár Magyarország számára:

Török József gyógysz., király-utcza, Budapesten.

Pozsony: Pisztory F. gyógysz.; **Temesvár:** Tarcsay József gyógyszerész; **Zágráb:** Mittelbach Zsigmond gyógyszerésznél. 2199

MENTHIN.

Gyomor, vér, fej.	**Legjobb szer**	Száj, fogak, bőr.

minden kellemetlen érzés, gyomor-émelygés, gyomorfájdalom, hasmenés, fogfájás stb. ellen.

Kitünő gyomorszer! Göres-csillapitó! Fogszesz és szájviz! Toilette-szer! Üditő ital!

Philipp Neustein Apotheker

Egy üveg ára 50 kr. Postai szállités mellett, — 2 üvegnél kevesebb nem küldetik — **1 frt 10 kr.**

Főraktár Osztrák-Magyarország részére: Bécs Gyógyszertár a **«Szent Leopoldhoz»**, **Stadt, Spiegel- és Plankengasse sarkán, Raktár Budapesten: Török József gyógyszerésznél.** 509[illegible]

A valódi maláta-gyógy-táp-készitmények egyedüli feltalálója- és készitőjének, Európa legtöbb fejedelmei cs. kir. udv. szállitója

HOFF JÁNOS

urnak, cs. kir. bizottsági tanácsosnak, az arany koronás érdemkereszt tulajdonosának, magas porosz és német rendek lovagjának **Bécsben, Gyár: Grabenhof, Bräunerstrasse 2. Iroda és gyári raktár: Bräunerstrasse 8.**

Hoff János gyári főraktára Magyarország számára Budapesten, zsibárus-utcza 7. sz. a. a főpostával szemben.

Több mint 100,000 ember a gyógyhatásu maláta-kivonati egészségi sör feltalálójának HOFF JÁNOS urnak köszöni egészsége visszatérését.

(A felgyógyultak sokszori önkénytes nyilatkozatai).

LEGUJABB NYILVÁNOS

gyógyjelentés és köszönőirat

1882. deczember 28-ról.

Hoff János cs. kir. udv. szállitó urnak Bécsben, Graben, Bräunerstrasse 8.

Tekintetes ur! Aprilis óta erős torokhurutban szenvedék, minden, az orvosok által ajánlott gyógyszer sikertelennek bizonyult, oly rekedt voltam hogy hangos szót sem tudtam szólni, igen heves köhögési rohamaim voltak, étvágyam hiányzott, aludni nem tudtam, s ezek folytán ugy testben, mint erőben szörnyen megfogytam végre egy itteni ujságban figyelmessé lettem az ön gyógy-értesitésére (torokhurut); egyébkor ugyan sohsem voltam barátnője a hirlap-dicséreteknek, ez alkalommal mégis elhatároztam magamat itteni raktárából az ön kitünő maláta-chocoládéjából, maláta-egészségi söréből és maláta-czukorkáiból rendelni s önnek, tekintetes ur, becsületére válik, hogy itt kinyilatkoztatom, miszerint Isten segélyével és az ön kitünő gyógyszerei következtében, most jelentékenyen jobban érzem magam. Sokkal erősebb és egészségesebb vagyok, jó étvágyam és csendes álmom van. Házi dolgaimat csak ugy végezhetem, mint lőbb, az Isten tar sa és óvja meg tekintetességedet, hogy még sokáig lehessen a szenvedő emberiség hasznára. Mé egyszer legbensőbb köszönetemet kitünő gyógykészitményeiért! Megkülönb ztetett tisztelettel vagyok alázatos szolgája Antoinette Kerner, kapitány leánya.

Pozsonyban, 1882. deczember 28.

Hivatalos gyógyjelentés.

cs. kir. katonai kórházak főnök-orvosaitól.

A zágrábi 23. sz. cs. kir. katonai kórháztól. Hoff János mindkét készitménye, a maláta-kivonati egészségi sör és maláta-egészségi csokoládé fellábbadóknál, továbbá légzési és emésztési szervek hurutjában és ingerlékenységében szenvedőknél kitünő étrendi erősitő szereknek bizonyultak. — A maláta-csokoládé kávé mellé pótléknak különösen ajánlható, betegeknek és fellábadóknak kedves reggelije.

Dr. Kaiser, törzs- és osztály-főnök-orvos. **Dr. Ischitz**, főtörzs-orvos.

Arak: Maláta-kivonati egészségi sör, 1 palaczk 60 kr., 11 palaczk 6 frt, 28 palaczk 15 frt, 58 palaczk 30 frt. Maláta-csokoládé I. ½ kilo 2 frt 40 kr., ¼ 1 frt 30 kr., ⅛ kilo 70 kr. II. ½ kilo 1 frt 60 kr., ¼ kilo 90 kr., ⅛ kilo 50 kr. III. ½ kilo 1 frt, ¼ kilo 60 kr., ⅛ kilo 35 kr. Malátaczukorkák 1 zacskó 60, 30 és 15 kr. Maláta-kivonat 1 üvegcse 1 frt, kisebb 60 kr. Gyermektápliszt 1 frt. Egy egész maláta-fürdő 80 és 50 kr. Maláta-növény-szappan 80, 60, 40 és 20 kr. Nagyobb megrendeléseknél árkedvezmény. A csomagolás a legolcsóbban számittatik. **Az első valódi nyálka-oldó Hoff János-féle mell-maláta-czukorkák kék papirban vannak. Vételnél világosan csak ilyenek kérendők.**

Kereskedelmi tan- és segédkönyvek.

A **Franklin-Társulat** kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvárusnál kapható:

Hanzély Ferencz. **Kereskedelmi irálytan és levelező** egybekötve kereskedelmi- és magán-ügyiratokkal. Gyakorlati kézikönyv, kereskedők, gyárosok, pénz- és ipar-vállalati tisztviselők és más iparüzők használatára. A «Pesti kereskedők ifjak társulata» által jutalmazott pályamű. Második kiadás füzve 2 frt

Karner János **Kereskedelmi iskola.**
1. kötet: **Teljes gyakorlati számtan** kiskereskedők, gyárosok, iparosok számára, ugyszintén a gyakorlati pályára készülök öntanulására és kereskedelmi iskolák használatára. Füzve 2 frt
2. kötet. **Az egyszerü és kettős könyvvitel** tankönyve, iparosok, kiskereskedők és gyárosok számára, ugyszintén a gyakorlati pályára készülök öntanulására és iskolai használatra. Teljesen átdolgozta **Novák** Sándor.
I. rész. Egyszerü könyvvitel. Füzve 1 frt 60 kr.
II. rész. A kettős könyvvitel. Füzve 1 frt 40 kr.
3. kötet: **Az irálytan kézikönyve** kereskedők, gyárosok és iparosok számára. Elméleti és gyakorlati utmutatás kereskedői fogalmazványok szerkesztésére, az azokra vonatkozó magyar törvények és rendeletek fölemlitésével s egy függelékkel a váltóüzletekről. Ford. Gyulai Béla. Füzve 2 frt

— **Számoló-könyv kiskereskedők** és **iparosok**, számára melyben a mindennapi forgalomban leggyakrabban előforduló számitások és számitási röviditések különösen a vaskereskedésbeli számitások foglaltatnak. Ford. Szász Károly. Füzve 80 kr.

Machik József. **Irálytan.** Különös tekintettel a müegyetemi, kereskedelmi s reáltanodai ifjuság szükségleteire I. füzet. **Általános s különös rész.** Második kiadás 80 kr.
II. füzet. **Kereskedelmi irály.** Füzve 1 frt

Strackerjan Fr. A. **Magyar-német kereskedelmi levelező-könyv.** Elméleti és gyakorlati utmutatás a magyar- és német keresk. levelezésre. Kereskedők, iparosok és tanulók használatára. Magyarra ford. Gyula. Béla. Füzve 1 frt 80 kr.

A «Franklin-Társulat» kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvárusnál kapható:

Jókai Mór munkái 101—112 füzet.

Népszerü kiadás.

DECAMERON

SZÁZ NOVELLA.

Ára egy kötetnek (kettős füzet) 80 kr. a 6 kötetnek (12 füzet) 4 frt 80 kr.

TARTALOM:

101—102 füzet: Százszorszépek. — A láthatlan seb. — Cseréljünk vőlegényt. — Beczkó felesége. — A székely adott szava. — Egy női szó. — Biró uram itéleti. — A fluidoni harcz. — Bebe. — Két légyott. — A kassai biró. — Bölcs Hamlet. — Faustina. — Katona dolog. — A hold. — Sylvester éjszakák. — Velezke. — Kinek a halottja? — Szörnyü nemezis. — A régiségbuvár. — A csillagosszoba. — Egy haramiabanda a havason. — A megölt ország.

103—104 füzet: Valdivia. — A mennyei parittyakövek. — Jordaki feje. — Én is lehettem volna az. — Régi hű szerető. — Karácsonyi dolgozó. — Egy komondor naplója. — Még egy csókot. — A peregrinus. — Az áruló gyűrű. — Mátyás király fája. — Achaemenidion. — Arria. — Melyiket a kilencz közül. — Abu József. — Benzeráde szerelme — Egy hóhér.

105—106 füzet: Debreczeni krónikák. — A halál után. — A kénytelen mulatság. — A bizebán. — Három a táncz — Xelenhoa és Toipingvang. — Lám megmondtam. — A koldusgyermek. — Az groff Sewteeth Peter keet hitwesse. — A menyegző utáni nap. — Bolivár. — Husz év mulva. — A caldaria. — A két Markov — A fejedelem buzogánya. — Arany hajam.

107—108 füzet: Istenhegyi székely leány. — Violanta. — Két jó barát. — Reparált lelkek. — A libapásztor. — Huszti beteglátogatók. — Ne légy Othello. — Hogy nyerik meg a nőket. — Tíz millió dollár. — Az én galambom nem vált porrá. — Mit beszél rólunk a világ. — A játékos. — Szent bübánat. — Gyémánt-király. — Vén sas. — Gyüjtogató. — Három közül a legszebbik.

109—110 füzet: Mi van a föld alatt? — A struczmadár. — Szabad a rablás. — Indus országgyülés. — Zöld mulatság. — Eget vivó szerelem. — Történetek egy ócska kastélyban. — Négy óra egy volcán fenekén. — Az utolsó csatár. — Fecske Bandi. — A jó ember. — A ki nem talál haza.

111—112 füzet: Mit tudnak a nők? — Fulkó lovag. — Egy tekintet. — Tündérpalota. — A lunatikus. — Első az etiquette. — A halál-fős arcz. — A három gyürü. — I love you. — Kell-e informatio? — Az ellenség levelc. — Igéret = adósság. — Jól el kell tenni a pénzt. — A végzetes hely.

TAPASZTALATAIM,

melyeket több évi müködésem alatt bécsi, némethoni és belgiumi gyógyszertárakban szereztem, de azon körülmény is, hogy a külföldi gyógyszerek elszaporodását ellensulyozzam, arra inditottak, hogy a legnagyobb gyógyerejü növénykivonatokból, dr. Kvapils orvosi utasitása szerint a máris nagy kedveltségü

kárpáti egészségi labdacsokat

készitsem s árusitsam, melyek eldugulás, nyálkásedás, étvágy-hiány, gyomorbaj, felfuvódások, szédülés, fejfájás, váltóláz, aranyér, börkiütések, köszvény, vizikór, és vesebajok ellen a legfényesebb sikerrel alkalmaztatnak.

Főraktár; Friedrich János gyógyszerésznél Malaczkán, Pozsonymegye. Egy skatulya ára 21 kr, egy tekercs 6 skatulyával 1 frt 5 kr, nem bérmentes küldeménynél 5 kr bélyegdijjal több. Ha a labdacsok árához 20 kr mellékeltetik, és az egész összeg posta-utalványnyal beküldetik, akkor a megrendelt mennyiség az összes birodalomba bárhová bérmentve küldetik. Ezen esetben egy tekercs ára 1 frt 25. kr, 2 tekercs 2 frt 30 kr, 3 tekercs 3 frt 35 kr, 4 tekercs 4 frt 40 kr, 5 tekercs 5 frt 45 kr. Egy tekercsnél kevesebb nem küldetik.

Valódi minőségben a következő főraktárakban kaphatók:

Budapesten: Pataky Károly gyógyszerésznél, Széchenyi-sétatér, az ujépülettel szemben. **Debreczenben:** Mihalovics István gyógyszerésznél. **Pozsonyban:** Pisztory Bódog gyógysz. **Szegeden:** Kovács Albert gyógysz. **Temesvárott:** Tárczay István gyógysz. **Szabadka:** Gálffy György gyógysz. **Makó:** Csikos József gyógysz. **Zágrábban:** Mittelbach Zsiga gyógysz. **Bécsben:** Trnka Ferencz gyógysz. Währing.

Kivonatok a hálafeliratokból:

Kérem egészségi labdacsaiból egy szállitmányt nekem küldeni, Magyarországban való tartózkodásom ideje alatt azok igen jót tettek nekem. Coburg, 1880, november 11. *Coburg herczeg* s. k.

Felkérem, miszerint valóban jóhatásu labdacsaiból egy tekercset küldeni sziveskedjék. Tarnóc, 1880. augusztus 31. *Bohus Ján.* ügyv.

Tapasztalván ön pilulainak kitünő eredményét, kérem pósta fordultával neken két csomagát küldeni. Szuchan, dec. 19. 1878. *Horváth László*, plébános.

Örömmel van szerencsém tudósitani uraságodat, miszerint labdacsai nálam kitünőknek bizonyultak. Kecskemét, 1878, december 13. *Zsigmond József*, tanár.

Az ön labdacsai kitünőségét és jóságát elismervén, azokat minden szenvedőnek teljes bizalommal ajánlhatom. Kékkő, 1878. dec. 26. *Bodicky András*, h. h. lelkész.

Kitünő pilulái emésztési bajomban a legjobb sikerrel voltak. Sassin, 1877. október 13-án. *Skarda József*, lelkész.

Mivel az ön egészségi labdacsai kitünő hatással birnak, ennélfogva sokan arra kérnek, hogy nekik azokat hozassam. Ipolyság, 1878. dec. 25. *Semian Mihály*, ág. h. lelkész.

Labdacsai, miket gyomorhurutban szenvedő sógorom számára hozaték, kitünőeknek bizonyultak. Szepes-Ofalu, 1878. majus 12. *Rusziak József*, plébános.

Az ön kitünő labdacsai sok évi gyomorbajomat egészen megszüntették, ennélfogva kötelességemnek tartom, önnek legszivélyesebb köszönetemet kijelenteni. Tischin-Várnánál, 1878. február 1. *Spatsek Alajos*, plébános.

Ezennel lelkiismeretesen bizonyitom, miszerint pilulái sok betegség ellen kitünő hatással birnak, s ez okból ajánlom azokat minden segélyt keresőnek. Kriva, 1879. február 2-án, *Miszaga Pál*, plébános.

Egészségi pilulái roncsolt egészségemre jó hatással voltak. Isten áldja meg Önt, amiért oly kitünő gyógyhatásos szert sikerült összeállitania. Kötelességemnek tartom, az Ön labdacsait minden betegnek a legjobb lelkiismerettel ajánlani. Mocsáry, 1879. május 14-én. *Zimmermann József*, plébános.

Tekintetes gyógyszerész ur! Miután a multkor küldött egészség-labdacsok igen jól működtek, ennélfogva megkérem tekintetességedet ismét, sziveskedjék utánvét mellett 12 skatulya labdacsot küldeni. Maradok őszinte tisztelője. Kelt Páty, u. p. Páty (Pestmegye.) *Ginzery István*, községi orvos.

Az ön általános egészségi labdacsai nálam «aranyér ellen» a legjobb és gyors hatást eszközölték. Fogadja érette hálás köszönetemet. Jánok, Abaujmegye, 1880. márc. 5. *Baritsky Endre*, plébános.

A szenvedő emberiség érdekében tudatom tisztelt uraságoddal, hogy uraságodtól megozatott labdacsok, nálam egy 75 éves embernél, ki már 30 év lefolyta alatt az aranyér miatt felette sokat szenvedett, igen jó hatást eredményeztek. Balassa-Gyarmat, 1878. nov. 22. *Pongrác Károly*, kir. tanácsos.

A malaczkai és budapesti főraktárban kapható a hires **kárpáti csúzfluid** üvegenként **85** krért. 5698